

Cymraeg - Cam cynnydd 1

o Gwricwlwm Cynladwyedd sy'n Ategu Fframwaith Cymru

© The Sustainables Academy - Cyhoeddwyd Medi 2024 .

Mae'r amlinelliad hwn, sydd wedi'i seilio ar y cwricwlwm Cymreig, yn darparu sylfaen ar gyfer cynllunio addysgu, dysgu a phrofiadau sy'n hyrwyddo cynaliadwyedd. Mae wedi'i gynllunio i fod yn hyblyg, gan alluogi athrawon i addasu'r dysgu i ddiwallu anghenion eu carfan benodol. Anogir cyd-greu profiadau dysgu, gan feithrin cydweithrediad rhwng addysgwyr a myfyrwyr. Nod y llwybr dilyniant hwn yw cefnogi athrawon wrth iddynt gynllunio a gweithredu addysg sy'n canolbwyntio ar gynaliadwyedd.

Cwricwlwm Cymru

Celfyddydau Mynegiannol	Iechyd a Lles	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth , Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg)	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol)	Mathemateg a Rhifedd	Gwyddoniaeth a Thechnoleg
Archwilio ac arbrofi: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Creadigrwydd a hunanfyneiant: Cefnogi mynegi	Datblygu sgiliau corfforol: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol.	.Archwilio'r amgylchedd: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas.	Datblygu llafaredd (siarad a gwrando): Canolbwyntio ar wrando, deall ac ymateb i eraill yn Gymraeg a Saesneg, gyda phwyslais ar ddatblygu	Deall rhifau: Annog archwilio rhifau, cyfrif, ac adnabod meintiau trwy weithgareddau chwarae. Siapiau a phatrymau:	Archwilio byd natur: Yn annog chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol, gydag archwilio ymarferol.

syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Ymgysylltiad a mwynhad: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol.	Deall emosiynau: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill. Meithrin perthnasoedd: Canolbwyntiwrch ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu ac empathi. Dewisiadau iach: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid, megis golchi dwylo a gwneud dewisiadau bwyta'n iach.	Deall amser a lle: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Archwilio hunaniaeth a pherthnasoedd: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Ymwybyddiaeth foesol a moesegol: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch,	cyfathrebu dwyieithog. Sgiliau darllen cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau. Sgiliau ysgrifennu cynnar: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau.	Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau yn yr amgylchedd. Mesur syml: Anogwch gymharu maint, hyd, pwysau ac amser trwy weithgareddau ymarferol. Datrys problemau a rhesymu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml a gwneud penderfyniadau mewn sefyllfaoedd bob dydd	Defnyddio offer a deunyddiau: Cyflwyno offer syml ac annog plant i ddefnyddio defnyddiau yn greadigol, yn ddiogel ac yn bwrpasol. Sgiliau technoleg cynnar: Archwiliwch hanfodion defnyddio technoleg (e.e., defnyddio dyfeisiau digidol syml neu deganau) i wella dysgu a chwarae. Deall achos ac effaith: Helpu plant i ddechrau deall sut mae gweithredoedd yn achosi
--	---	--	---	---	--

		caedigrwydd, a da a drwg.			adweithiau, megis adeiladu neu arbrofi gyda gwahanol ddefnyddiau.
--	--	------------------------------	--	--	---

Penawdau'r Cwricwlwm Cynaliadwyedd

Deall Cynaliadwyedd (SUS1)	Ymwybyddiaeth Amgylcheddol (SUS2)	Stiwardiaeth Amgylcheddol (SUS3)	Rheoli Gwastraff (SUS4)	Arbed Ynni (SUS5)	Bioamrywiaeth ac Ecosystemau (SUS6)
Newid Hinsawdd ac Addasu (SUS7)	Bwyd ac Amaethyddiaeth (SUS8)	Cadwraeth Dwr (SUS9)	Trafnidiaeth Gynaliadwy a Chynllunio Trefol (SUS10)	Dinasyddiaeth / Cyfrifoldeb Byd-eang a Datblygu Cynaliadwy (SUS11)	Dysgu yn yr Awyr Agored a Chysylltiad â Natur (SUS12)

Cysylltiadau chwarae â Chwricwlwm Cymru

Rhannau Rhydd a deunyddiau chwarae eraill

Deall Cynladwyedd (SUS1)	Ymwybyddiaeth Amgylcheddol (SUS2)	Stiwardiaeth Amgylcheddol (SUS3)	Rheoli Gwastraff (SUS4)	Arbed Ynni (SUS5)	Bioamrywiaeth ac Ecosystemau (SUS6)
Amcanion Dysgu ar gyfer Deall Cynladwyedd trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio arferion cynaliadwy trwy weithgareddau ymarferol. Amcan 1: Defnyddio rhannau rhydd i greu modelau o amgylcheddau cynaliadwy. Enghraifft Thema: Sefydlu ardal adeiladu "Dinas Gynaliadwy" gyda LEGO a deunyddiau naturiol (e.e., ffyn, cerrig). Gall plant adeiladu strwythurau fel tai,	Amcanion Dysgu ar gyfer Ymwybyddiaeth Amgylcheddol trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Annog plant i archwilio a deall eu hamgylchedd lleol ac adnoddau naturiol trwy weithgareddau ymarferol. Amcan 1: Defnyddio rhannau rhydd i greu cynrychioliadau o gynefinoedd lleol. Enghraifft Thema: Sefydlu "Parth Adeiladu Cynefin" gyda deunyddiau fel cerrig, ffyn a	Amcanion Dysgu ar gyfer Stiwardiaeth Amgylcheddol/ Daear trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio a deall eu rôl wrth ofalu am yr amgylchedd trwy chwarae ymarferol. Amcan 1: Defnyddio rhannau rhydd i greu modelau o amgylcheddau cynaliadwy. Enghraifft Thema: Sefydlu ardal "Dinas	Amcanion Dysgu ar gyfer Rheoli Gwastraff trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio cysyniadau rheoli gwastraff trwy chwarae ymarferol. Amcan 1: Defnyddio rhannau rhydd i greu modelau sy'n darlunio prosesau ailgylchu. Enghraifft Thema: Sefydlwch "Ganolfan Ailgylchu" gyda	Amcanion Dysgu ar gyfer Arbed Ynni trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio'r cysyniad o arbed ynni trwy chwarae ymarferol. Amcan 1: Defnyddio rhannau rhydd i greu strwythurau sy'n dangos sut y gellir arbed ynni. Enghraifft Thema: Sefydlu "Gorsaf Adeiladu Melin Wynt" lle gall plant ddefnyddio deunyddiau fel gwellt, capiau poteli, a chardbord i adeiladu melinau gwynt. Trafodwch sut	Amcanion Dysgu ar gyfer Bioamrywiaeth ac Ecosystemau trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Annog plant i archwilio amrywiaeth bywyd ac ecosystemau trwy chwarae ymarferol. Amcan 1: Defnyddio rhannau rhydd i greu cynefinoedd sy'n cynrychioli gwahanol ecosystemau. Enghraifft Thema: Sefydlu "Gorsaf Creu Ecosystem" gyda deunyddiau fel brigau, dail, creigiau a ffabrig. Gall plant adeiladu cynefinoedd ar gyfer anifeiliaid amrywiol (e.e.,

parciau a gerddi wrth drafod nodweddion sy'n eu gwneud yn gyfeillgar i'r amgylchedd, megis gerddi ar gyfer tyfu bwyd. Amcan 2: Ymchwilio i briodweddau dŵr a'i gadwraeth. Enghraifft Thema: Creu "Gorsaf Cadwraeth Dŵr" gyda bwrdd dŵr lle gall plant archwilio ffyrdd o arbed dŵr wrth chwarae. Darparwch gynwysyddion o wahanol feintiau ar gyfer arllwys a mesur, gan drafod sut i ddefnyddio dŵr yn ddoeth mewn gweithgareddau dyddiol. 2. Creadigrwydd a Hunan-fynegant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o gynaliadwyedd trwy chwarae creadigol.	dail. Gall y plant greu modelau o wahanol gynefinoedd (e.e. coedwigoedd, pyllau) a thrafod y planhigion a'r anifeiliaid sy'n byw yno. Amcan 2: Archwiliwch briodweddau dŵr a'i rôl yn yr amgylchedd. Enghraifft Thema: Creu "Gorsaf Archwilio Dŵr" gan ddefnyddio bwrdd dŵr lle gall plant arllwys, sbasio ac arbofi gyda chynwysyddion. Cyflwyno cysyniadau fel cylchoedd dŵr, afonydd, a llynnoedd wrth iddynt chwarae. 2. Creadigrwydd a Hunan-fynegant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o'r	Gynaliadwy" lle gall plant ddefnyddio eitemau fel cardbord, cerrig, a deunyddiau naturiol i adeiladu strwythurau ecogyfeillgar (e.e. tai gyda gerddi, parciau). Trafod pwysigrwydd mannau gwyrdd a sut maen nhw'n helpu'r amgylchedd. Amcan 2: Cymryd rhan mewn chwarae dŵr i archwilio cadwraeth a phwysigrwydd dŵr glân. Enghraifft Thema: Creu "Gorsaf Cadwraeth Dŵr" gan ddefnyddio bwrdd dŵr lle gall plant arbofi gyda lliw dŵr gan ddefnyddio gwahanol gynwysyddion ac offer. Trafod ffyrdd o arbed	deunyddiau amrywiol (cardbord, plastig, sbarion ffabrig) lle gall plant ddi-doli ac adeiladu strwythurau. Trafod pwysigrwydd ailgylchu gwahanol ddeunyddiau. Amcan 2: Cymryd rhan mewn chwarae dŵr i archwilio sut mae gwastraff yn effeithio ar ein hamgylchedd. Enghraifft Thema: Creu gorsaf "Arbrawf Llygredd" gyda bwrdd dŵr lle gall plant ychwanegu pridd, dail, a theganau bach i gynrychioli llygredd. Trafod sut mae gwastraff yn effeithio ar ansawdd dŵr a'r amgylchedd.	y gellir harneisio ynni gwynt a sut mae'n adnodd adnewyddadwy. Amcan 2: Cymryd rhan mewn chwarae dŵr i archwilio cadwraeth ynni mewn natur. Enghraifft Thema: Creu "Ardal Chwarae Beiciau Dŵr" gan ddefnyddio cynwysyddion, twmffatiau, a thywod i ddangos sut mae dŵr yn symud drwy'r amgylchedd. Anogwch y plant i archwilio sut y gall arbed dŵr helpu i gadw adnoddau egni. 2. Creadigrwydd a Hunan-fynegant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu syniadau am arbed ynni trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Hwyluso senarios chwarae rôl	coedwig i adar, pwll i lyffantod) a thrafod anghenion pob cynefin. Amcan 2: Cymryd rhan mewn chwarae dŵr i archwilio ecosystemau dyfrol. Enghraifft Thema: Creu "Cynefin Dŵr" gan ddefnyddio bwrdd dŵr wedi'i lenwi ag elfennau naturiol (creigiau, planhigion) ac anifeiliaid tegon (pysgod, brogaod). Gall plant arsylwi sut mae dŵr yn cynnal bywyd a thrafod pwysigrwydd dŵr glân i ecosystemau. 2. Creadigrwydd a Hunan-fynegant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o fioamrywiaeth trwy weithgareddau creadigol. Amcan 1: Hwyluso chwarae rôl sy'n amlygu rolau
--	--	---	---	---	--

Amcan 1: Annog mynegiant artistig gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu. Enghraifft Thema: Trefnwch ardal "Celf wedi'i Ailgylchu" lle gall plant greu cerfluniau neu collages gan ddefnyddio cardbord, capiau poteli, a deunyddiau ailgylchadwy eraill. Trafod sut mae ailddefnyddio eitemau yn lleihau gwastraff ac o fudd i'r amgylchedd. Amcan 2: Hwyluso chwarae rôl llawn dychymyg sy'n canolbwyntio ar arferion cynaliadwy. Enghraifft Thema: Sefydlwch ardal chwarae rôl "Marchnad Ffermwyr" gydag eitemau bwyd (go iawn neu esgus) a chewyll. Gall plant gymryd eu tro fel ffermwyr a chwsmeriaid, gan	amgylchedd trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Annog mynegiant artistig gan ddefnyddio deunyddiau naturiol. Enghraifft Thema: Trefnwch ardal "Celf Natur" lle gall plant ddefnyddio tywod, dail a blodau i greu collages neu gelf tywod. Trafodwch sut mae'r defnyddiau hyn yn dod o'r amgylchedd a phwysigrwydd eu hamddiffyn. Amcan 2: Hwyluso senarios chwarae rôl sy'n amlygu cyfrifoldeb amgylcheddol. Enghraifft Thema: Sefydlu "Canolfan Ailgylchu" lle gall plant ddefnyddio LEGO a deunyddiau adeiladu i adeiladu biniau ailgylchu. Trafod pa eitemau	dŵr ac effaith llygredd. 2. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o stiwardiaeth amgylcheddol trwy weithgareddau creadigol. Amcan 1: Hwyluso senarios chwarae rôl sy'n amlygu gofalu am y Ddaear. Enghraifft Thema: Trefnwch ardal "Chwarae Rôl Garddwr" gydag offer, potiau a phridd. Gall plant blannu hadau neu greu gardd gan ddefnyddio deunyddiau naturiol, gan ddysgu am bwysigrwydd planhigion yn yr	2. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu syniadau am reoli gwastraff trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Hwyluso senarios chwarae rôl sy'n hyrwyddo gwaredu gwastraff yn gyfrifol. Enghraifft Thema: Trefnwch ardal "Chwarae Rôl Rheoli Gwastraff" gyda gwisgoedd a phropiau (biniau, bagiau ailgylchu) lle gall plant weithredu fel casglwyr gwastraff, ailgylchwyr a chompostwyr, gan ddysgu sut i waredu gwastraff yn iawn. Amcan 2: Creu celf gan ddefnyddio	sy'n dangos arferion arbed ynni. Enghraifft Thema: Trefnwch "Antur Arbed Ynni" lle mae plant yn chwarae rôl cymeriadau fel "Eco-Helpers" sy'n diffodd goleuadau, yn defnyddio trafniadiaeth gyhoeddus (gan ddefnyddio cerbydau tegan), ac yn ailgylchu deunyddiau. Mae hyn yn eu helpu i ddeall pwysigrwydd arbed ynni mewn bywyd bob dydd. Amcan 2: Creu celf sy'n adlewyrchu pwysigrwydd defnyddio ffynonellau ynni adnewyddadwy. Enghraifft Thema: Defnyddiwch dywod a deunyddiau naturiol i greu arddangosfa "Solar Farm". Gall plant adeiladu paneli solar allan o gerrig gwastad neu ddail a	gwahanol anifeiliaid mewn ecosystemau. Enghraifft Thema: Trefnwch ardal "Chwarae Rôl Bywyd Gwyllt" gyda gwisgoedd a phropiau (masgiau anifeiliaid, offer natur) lle gall plant esgus bod yn wahanol anifeiliaid neu blanhigion, gan archwilio eu rolau o fewn ecosystemau. Amcan 2: Annog mynegiant artistig trwy greu cynrychioliadau o fflora a ffawna lleol. Enghraifft Thema: Sefydlu "Gorsaf Gelf Natur" gyda deunyddiau fel dail, blodau, a chlai. Gall y plant greu modelau o blanhigion ac anifeiliaid o'u hamgylchedd lleol a rhannu'r hyn a wyddant am bob rhywogaeth.
--	--	---	---	---	---

drafod pwysigrwydd prynu cynnyrch lleol a lleihau milltiroedd bwyd. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a chyfrifoldeb am gynaliadwyedd trwy brofiadau chwarae rhyngweithiol. Amcan 1: Hyrwyddo prosiectau cydweithredol sy'n amlygu cynaliadwyedd. Enghraifft Thema: Creu ardal blychau tywod "Gardd Gymunedol" lle gall plant ddefnyddio offer i gloddio, plannu (go iawn neu esgus), a gofalu am blanhigion. Trafod sut mae garddio yn cyfrannu at gynaliadwyedd trwy ddarparu bwyd a chynefinoedd ar gyfer bywyd gwyllt.	y gellir eu hailgylchu a pham mae ailgylchu yn bwysig i'r amgylchedd. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a chyfrifoldeb am yr amgylchedd trwy brofiadau chwarae rhyngweithiol. Amcan 1: Hyrwyddo gwaith tîm trwy weithgareddau amgylcheddol cydweithredol. Enghraifft Thema: Creu ardal chwarae "Gardd Gymunedol" gyda thywod ac offer lle gall plant blannu hadau (go iawn neu esgus) a thrafod pwysigrwydd tyfu planhigion ar gyfer yr amgylchedd a bwyd.	ecosystem a sut i ofalu amdanynt. Amcan 2: Annog mynegiant artistig trwy themâu amgylcheddol. Enghraifft Thema: Sefydlu "Gorsaf Gelf wedi'i Ailgylchu" lle gall plant ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu (e.e., cardbord, capiau poteli) i greu gwaith celf sy'n cynrychioli eu gweledigaeth ar gyfer planed lân ac iach. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o gyfrifoldeb a mwynhad wrth ofalu am yr amgylchedd trwy brofiadau chwarae difyr.	deunyddiau wedi'u hailgylchu. Enghraifft Thema: Sefydlwch "Orsaf Gelf wedi'i Ailgylchu" lle gall plant ddefnyddio deunyddiau fel capiau poteli, tiwbiau cardbord, a phapur i greu cerfluniau neu collages. Trafodwch werth ailddefnyddio defnyddiau yn lle eu taflu. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin agwedd gadarnhaol tuag at reoli gwastraff trwy brofiadau chwarae difyr a phleserus. Amcan 1: Annog gwaith tîm trwy weithgareddau adeiladu sy'n canolbwyntio ar leihau gwastraff.	thrafod sut y gellir troi golau'r haul yn ynni. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin agwedd gadarnhaol tuag at arbed ynni trwy brofiadau chwarae difyr a phleserus. Amcan 1: Annog gwaith tîm trwy weithgareddau adeiladu sy'n canolbwyntio ar effeithlonrwydd ynni. Enghraifft Thema: Sefydlu her adeiladu "Tŷ Ynni Effeithlon LEGO" lle mae plant yn gweithio mewn grwpiau bach i ddylunio tai sy'n ymgorffori nodweddion arbed ynni fel gerddi, paneli solar a thyrbinau gwynt. Trafodwch y nodweddion sy'n helpu i arbed ynni.	3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin cariad at natur a dealltwriaeth o ecosystemau trwy brofiadau chwarae difyr. Amcan 1: Hyrwyddo gwaith tîm trwy weithgareddau adeiladu cydweithredol sy'n canolbwyntio ar fioamrywiaeth. Enghraifft Thema: Creu her "Pentref Bioamrywiaeth" gan ddefnyddio blociau LEGO, lle mae plant yn gweithio mewn grwpiau i adeiladu strwythurau sy'n cefnogi bywyd gwyllt amrywiol (tai adar, gwestai gwenyn) a thrafod sut mae eu dyluniadau yn helpu rhywogaethau gwahanol i ffynnu. Amcan 2: Cyflwyno helfeydd sborionwyr
---	---	---	--	--	---

Amcan 2: Cyflwyno archwilio awyr agored i gysylltu ag arferion cynaliadwy ym myd natur. Enghraifft Thema: Trefnwch "Daith Gerdded Natur" lle gall plant gasglu deunyddiau naturiol (fel dail, brigau a cherrig) i'w defnyddio mewn ardal adeiladu. Wedi hynny, gallant greu celf neu strwythurau a thrafod sut mae'r defnyddiau hyn yn gynaliadwy ac yn rhan o'r gylchred naturiol.	Amcan 2: Cyflwyno archwilio awyr agored i wella cysylltiad â natur. Enghraifft Thema: Trefnwch "Helfa Chwilwyr Natur" yn yr ardal awyr agored lle mae plant yn chwilio am eitemau fel gwahanol ddail, blodau a chreigiau. Ar ôl yr helfa, gallant drafod yr hyn y daethant o hyd iddo a sut i ofalu am yr adnoddau naturiol hyn.	Amcan 1: Hyrwyddo gwaith tîm trwy brosiectau amgylcheddol cydweithredol. Enghraifft Thema: Creu senario chwarae "Glanhau'r Gymuned" lle mae plant yn defnyddio offer tegau (ysgubau, biniau) i "lanhau" ardal sydd wedi'i gosod gyda sbwriel (eitemau diogel, smaliog). Trafod pwysigrwydd cadw'r amgylchedd yn lân a sut y gall gwaith tîm helpu. Amcan 2: Cyflwyno archwilio natur i wella cysylltiad â'r amgylchedd lleol. Enghraifft Thema: Trefnwch "Taith Gerdded Natur" yn yr ardal awyr agored lle gall	Enghraifft Thema: Creu her "Dinas Ddiwastraff Lego" lle mae plant yn gweithio mewn grwpiau i adeiladu dinas gan ddefnyddio blociau LEGO tra'n trafod sut i leihau gwastraff yn eu dyluniadau (e.e., defnyddio llai o ddeunyddiau). Amcan 2: Cyflwyno gemau didoli chwareus yn ymwneud â rheoli gwastraff. Enghraifft Thema: Sefydlwch "Orsaf Ddidoli" gyda biniau ar gyfer ailgylchu, compost, a gwastraff cyffredinol, lle gall plant ddidoli amrywiaeth o wrthrychau (yn lân ac yn ddiogel). Trafodwch pa ddeunyddiau sy'n mynd i bob bin a	Amcan 2: Cyflwyno gemau didoli chwareus yn ymwneud ag arbed ynni. Enghraifft Thema: Creu gêm ddidoli "Golau a Thywyll" gan ddefnyddio rhannau rhydd, lle mae plant yn dosbarthu gwrthrychau yn seiliedig ar a oes angen golau arnynt i weithredu (e.e., goleuadau solar) ai peidio (e.e., creigiau). Trafod rôl golau yn y defnydd o egni.	byd natur i archwilio bioamrywiaeth leol. Enghraifft Thema: Trefnwch "Helfa Ysgafell" yn yr ardal awyr agored, lle mae plant yn chwilio am wahanol blanhigion, pryfed ac anifeiliaid. Darparwch restr wirio gyda lluniau iddynt nodi'r hyn y maent yn ei ddarganfod, gan feithrin sgiliau arsylwi ac ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth.
---	--	---	---	--	--

		plant gasglu eitemau naturiol (dail, brigau) i greu "Colage Natur." Trafodwch beth ddaethon nhw o hyd iddo a pham ei bod hi'n bwysig gwarchod yr adnoddau naturiol hyn.	pham mae didoli cywir yn bwysig.		
Newid Hinsawdd ac Addasu (SUS7)	Bwyd ac Amaethyddiaeth (SUS8)	Cadwraeth Dwr (SUS9)	Trafnidiaeth Gynaliadwy a Chynllunio Trefol (SUS10)	Dinasyddiaeth / Cyfrifoldeb Byd-eang a Datblygu Cynaliadwy (SUS11)	Dysgu yn yr Awyr Agored a Chysylltiad â Natur (SUS12)
Amcanion Dysgu ar gyfer Newid Hinsawdd ac Addasu trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio cysyniadau newid hinsawdd ac addasu trwy weithgareddau ymarferol.	Amcanion Dysgu ar gyfer Newid Hinsawdd ac Addasu trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio cysyniadau newid hinsawdd ac addasu trwy	Amcanion Dysgu ar gyfer Cadwraeth Dŵr trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio pwysigrwydd dŵr ac arferion cadwraeth trwy weithgareddau ymarferol.	Amcanion Dysgu ar gyfer Trafnidiaeth Gynaliadwy a Chynllunio Trefol drwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio gwahanol ddulliau o deithio a'r cysyniad o	Amcanion Dysgu ar gyfer Nodau Datblygu Cynaliadwy, Dinasyddiaeth Fyd-eang, a Chyfrifoldeb trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio cysyniadau dinasyddiaeth fyd-eang a	Amcanion Dysgu ar gyfer Dysgu yn yr Awyr Agored a Chysylltiad â Natur trwy Chwarae 1. Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Annog plant i archwilio a deall eu hamgylchedd naturiol trwy weithgareddau ymarferol.

Amcan 1: Ymchwilio i sut y gellir defnyddio gwahanol ddeunyddiau i greu amgylcheddau sy'n addasu i newidiadau hinsawdd. Enghraifft Thema: sefydlu a Tuff Hambwrdd llenwi â thywod a dŵr, gan greu eco-system fach. Gall plant adeiladu llochesi i anifeiliaid sy'n eu hamddiffyn rhag "tywydd eithafol" (e.e. glaw neu haul) gan ddefnyddio deunyddiau naturiol, LEGO, neu flociau adeiladu. Trafod sut mae anifeiliaid yn addasu i'w hamgylcheddau. Amcan 2: Archwilio effeithiau dŵr ar dir a phwysigrwydd cadwraeth. Enghraifft Thema: Defnydd a maes chwarae dŵr i efelychu senarios llifogydd a sychder. Gall plant drin llif	weithgareddau ymarferol. Amcan 1: Ymchwilio i sut y gellir defnyddio gwahanol ddeunyddiau i greu amgylcheddau sy'n addasu i newidiadau hinsawdd. Enghraifft Thema: sefydlu a Tuff Hambwrdd llenwi â thywod a dŵr, gan greu eco-system fach. Gall plant adeiladu llochesi i anifeiliaid sy'n eu hamddiffyn rhag "tywydd eithafol" (e.e. glaw neu haul) gan ddefnyddio deunyddiau naturiol, LEGO, neu flociau adeiladu. Trafod sut mae anifeiliaid yn addasu i'w hamgylcheddau. Amcan 2: Archwilio effeithiau dŵr ar	Amcan 1: Ymchwilio i briodweddau dŵr a'i ddefnyddiau. Enghraifft Thema: sefydlu a Tuff Hambwrdd llenwi â dŵr, cynwysyddion amrywiol, ac offer (fel sgŵpiau, cwpanau, a twmffatiau). Gall y plant arbrofi gyda thywallt, mesur, a throsglwyddo dŵr wrth drafod sut rydym yn defnyddio dŵr yn ein bywydau bob dydd. Amcan 2: Archwiliwch y gylchred ddŵr a'i bwysigrwydd. Enghraifft Thema: Creu syml model cylch dŵr defnyddio cynhwysydd clir wedi'i lenwi â dŵr a chaeod (i gynrychioli anweddiad ac	fannau trefol trwy weithgareddau ymarferol. Amcan 1: Ymchwilio i wahanol ddulliau o deithio. Enghraifft Thema: sefydlu a Tuff Hambwrdd gyda gwahanol cerbydau cludo (ceir tegan, bysiau, trenau, beiciau) a deunyddiau naturiol (fel cerrig ar gyfer ffyrdd a thywod ar gyfer tirlunio). Gall y plant greu dinas fechan, gan arbrofi sut mae gwahanol gerbydau yn llywio'r gofod a thrafod sut i'w defnyddio. Amcan 2: Archwilio sut mae cynllunio trefol yn effeithio ar gymunedau.	chynaliadwyedd trwy weithgareddau ymarferol. Amcan 1: Ymchwilio i'r Nodau Datblygu Cynaliadwy a'u pwysigrwydd. Enghraifft Thema: Defnydd a Tuff Hambwrdd i greu gwahanol senarios yn cynrychioli SDGs amrywiol (fel dŵr glân, iechyd, ac addysg). Ymgorffori rhannau rhydd (fel cregyn ar gyfer dŵr, ffabrig ar gyfer deunyddiau addysgiadol) i blant adeiladu a thrafod sut mae pob senario yn effeithio ar y gymuned. Amcan 2: Archwiliwch ddiwylliannau ac amgylcheddau byd-eang. Enghraifft Thema: sefydlu a ardal chwarae synhwyrdd gyda thywod a dŵr i gynrychioli	Amcan 1: Ymchwilio i fflora a ffawna lleol. Enghraifft Thema: sefydlu a Tuff Hambwrdd llenwi â pridd, tywod, a deunyddiau naturiol (fel dail, ffyn, a cherrig) i greu gardd fach. Gall plant archwilio gwahanol weadau a siapiau, gan drafod yr hyn y gallai planhigion ac anifeiliaid fyw yno. Amcan 2: Arsylwi newidiadau tywydd a'u heffaith ar natur. Enghraifft Thema: creu a maes chwarae dŵr lle gall plant arbrofi gyda glaw ac afonydd. Defnydd cynwysyddion i efelychu llif dŵr a thrafod sut mae tywydd yn effeithio ar yr amgylchedd, gan ganiatáu iddynt arsylwi newidiadau wrth iddynt drin y dŵr. 2. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant
--	---	---	---	---	---

dŵr gan ddefnyddio cynwysyddion, gan drafod sut mae cymunedau yn addasu i newidiadau yn y dŵr sydd ar gael a phwysigrwydd arbed dŵr. 2. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o newid hinsawdd ac addasu trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Creu cynrychioliadau gweledol o effeithiau ac addasiadau newid hinsawdd. Enghraifft Thema: darparu rhannau rhydd (fel cerrig mân, ffyn, a dail) i blant greu dioramas sy'n darlunio gwahanol amgylcheddau y mae newid yn yr hinsawdd yn effeithio arnynt, megis capiau iâ yn toddi neu	dir a phwysigrwydd cadwraeth. Enghraifft Thema: Defnydd a maes chwarae dŵr i efelychu senarios llifogydd a sychder. Gall plant drin llif dŵr gan ddefnyddio cynwysyddion, gan drafod sut mae cymunedau yn addasu i newidiadau yn y dŵr sydd ar gael a phwysigrwydd arbed dŵr. 2. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o gadwraeth dŵr trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Creu cynrychioliadau o ddyfeisiau arbed dŵr. Enghraifft Thema: darparu rhannau rhydd (fel tiwbiau cardbord, capiau poteli, a sbarion ffabrig) a deunyddiau adeiladu (fel LEGO) i blant ddylunio ac adeiladu eu	anwedd). Defnyddiwrch ffigurau neu deganau bach i ddangos sut mae dŵr yn teithio ym myd natur. Trafod taith y dŵr a pham mae angen i ni ei warchod. 2. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o gadwraeth dŵr trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Creu cynrychioliadau o ddyfeisiau arbed dŵr. Enghraifft Thema: darparu rhannau rhydd (fel tiwbiau cardbord, capiau poteli, a sbarion ffabrig) a deunyddiau adeiladu (fel LEGO) i blant ddylunio ac adeiladu eu	Enghraifft Thema: darparu rhannau rhydd megis blociau, cardbord, a ffigurau bach i adeiladu model o dref. Gall plant benderfynu ble i leoli parciau, cartrefi, ysgolion, a llwybrau trafnidiaeth, gan drafod manteision mannau gwyrdd a thrafnidiaeth hygyrch. 2. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu syniadau am gludiant cynaliadwy a chynllunio trefol trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Dylunio system drafnidiaeth gynaliadwy.	gwahanol wledydd (e.e. anialwch, cefnforoedd). Defnydd ffigurau bach neu anifeiliaid o wahanol ddiwylliannau ac annog plant i greu straeon am eu teithiau a'u rhyngweithiadau. 2. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o ddinasyddiaeth fyd-eang trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Creu cynrychioliadau o heriau byd-eang. Enghraifft Thema: darparu LEGO a deunyddiau adeiladu modelau sy'n adlewyrchu heriau fel llygredd neu brinder bwyd. Yna gall plant drafod sut y gallent ddatrys y materion hyn yn eu	Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu profiadau a'u teimladau am natur trwy chwarae creadigol. Amcan 1: Creu gwaith celf wedi'i ysbrydoli gan natur. Enghraifft Thema: Annog plant i gasglu deunyddiau naturiol yn ystod chwarae awyr agored (e.e., dail, blodau, brigau) a'u defnyddio i greu collage neu gerfluniau. Gellir ategu hyn gyda paent a papur i fynegi eu cysylltiad â natur. Amcan 2: Senarios naturiol chwarae rôl. Enghraifft Thema: sefydlu a ardal adeiladu gyda LEGO neu flociau lle gall plant adeiladu gwarchodfa natur neu gynefin. Anogwch nhw i chwarae rôl fel anifeiliaid neu ofalwyr
--	--	--	---	--	--

ardaloedd sy'n dioddef o sychder. Anogwch nhw i rannu eu creadigaethau a thrafod y newidiadau maen nhw'n eu rhagweld. Amcan 2: Defnyddio chwarae rôl i efelychu ymatebion cymunedol i heriau hinsawdd. Enghraifft Thema: sefydlu a "Canolfan Gweithredu Hinsawdd" defnyddio LEGO a deunyddiau adeiladu eraill. Gall plant chwarae rôl fel aelodau o'r gymuned gan drafod atebion i newid hinsawdd, megis ailgylchu, plannu coed, neu ddefnyddio ffynonellau ynni adnewyddadwy. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a chyfrifoldeb am	Enghraifft Thema: darparu rhannau rhydd (fel cerrig mân, ffyn, a dail) i blant greu dioramas sy'n darlunio gwahanol amgylcheddau y mae newid yn yr hinsawdd yn effeithio arnynt, megis capiau iâ yn toddi neu ardaloedd sy'n dioddef o sychder. Anogwch nhw i rannu eu creadigaethau a thrafod y newidiadau maen nhw'n eu rhagweld. Amcan 2: Defnyddio chwarae rôl i efelychu ymatebion cymunedol i heriau hinsawdd. Enghraifft Thema: sefydlu a "Canolfan Gweithredu Hinsawdd" defnyddio LEGO a deunyddiau adeiladu eraill. Gall plant chwarae rôl fel aelodau o'r	dyfeisiau arbed dŵr eu hunain, fel systemau casglu dŵr glaw neu fodelau dyfrhau diferu. Anogwch nhw i gyflwyno eu creadigaethau ac esbonio sut maen nhw'n helpu i arbed dŵr. Amcan 2: Defnyddio chwarae rôl i archwilio senarios cadwraeth dŵr. Enghraifft Thema: sefydlu a maes chwarae dramatig gyda 'chanolfan cadwraeth dŵr' lle gall plant chwarae rôl fel cadwraethwyr. Gallant ddefnyddio propiau i arddangos arbed dŵr, megis diffodd tapiau neu ddefnyddio bwcedi yn lle pibellau i ddyfrio planhigion.	Enghraifft Thema: defnydd LEGO neu deunyddiau adeiladu i adeiladu modelau o opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy, megis lonydd beiciau, canolbwyntiau trafnidiaeth gyhoeddus, neu gerbydau ynni'r haul. Anogwch y plant i gyflwyno eu dyluniadau ac esbonio sut maen nhw'n cyfrannu at gynaliadwyedd. Amcan 2: Creu straeon am drafnidiaeth yn eu cymuned. Enghraifft Thema: trefnu a ardal adrodd straeon lle gall plant ddefnyddio pypedau neu ffigurau i actio straeon am deithiau o amgylch eu cymuned. Gallant ganolbwyntio ar	cymuned, gan hybu meddwl beirniadol a chreadigedd. Amcan 2: Mynegwch eu syniadau ar helpu'r blaned. Enghraifft Thema: trefnu a ardal chwarae rôl lle gall plant actio rolau fel ffermwyr, athrawon, neu wyddonwyr. Gallant ddefnyddio propiau wedi'u gwneud o rhannau rhydd i ddangos sut y gallant gyfrannu at y Nodau Datblygu Cynaliadwy a hyrwyddo cynaliadwyedd. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin mwynhad a gwaith tîm trwy brofiadau chwarae cydweithredol sy'n canolbwyntio ar ddinasyddiaeth fyd-eang. Amcan 1: Cymryd rhan mewn	yr amgylchedd, gan fynegi eu syniadau am warchod natur. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a chysylltiad â'r awyr agored trwy brofiadau cydweithredol a chwareus. Amcan 1: Cymryd rhan mewn helfeydd sborionwyr awyr agored. Enghraifft Thema: trefnu a helfa sborion natur lle mae plant yn defnyddio rhannau rhydd i gasglu eitemau fel gwahanol fathau o ddail, cerrig mân a blodau. Mae hyn yn annog sgiliau gwaith tîm a sgiliau arsylwi wrth iddynt chwilio am eitemau ar restr wirio. Amcan 2: Profwch adrodd straeon yn yr awyr agored.
---	---	---	---	--	---

newid hinsawdd ac ymaddasu trwy brofiadau chwarae rhyngweithiol. Amcan 1: Hyrwyddo gwaith tîm mewn gweithgareddau datrys problemau sy'n ymwneud ag addasu hinsawdd. Enghraifft Thema: trefnu a her tîm lle mae plant yn cydweithio i adeiladu strwythur a allai wrthsefyll tywydd eithafol (e.e. gwynt cryf). Defnyddiwch ddeunyddiau fel LEGO, cardbord, a rhannau rhydd, gan annog trafodaethau am sut y gellir dylunio adeiladau i addasu i heriau hinsawdd. Amcan 2: Annog archwilio awyr agored i gysylltu â byd natur a deall effeithiau newid hinsawdd. Enghraifft Thema: cynllun a taith	gymuned gan drafod atebion i newid hinsawdd, megis ailgylchu, plannu coed, neu ddefnyddio ffynonellau ynni adnewyddadwy. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a gwerthfawrogiad o gadwraeth dŵr trwy brofiadau chwarae rhyngweithiol. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn heriau arbed dŵr. Enghraifft Thema: trefnu a gweithgaredd tîm lle mae plant yn gweithio gyda'i gilydd i gasglu dŵr (gan ddefnyddio sbyngau neu gwpanau) ac yna ei ddefnyddio i ddyfrio planhigion neu i lenwi gardd fach. Trafod sut i ddefnyddio dŵr yn ddoeth yn ystod y gweithgaredd.	3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a gwerthfawrogiad o gadwraeth dŵr trwy brofiadau chwarae rhyngweithiol. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn heriau arbed dŵr. Enghraifft Thema: trefnu a gweithgaredd tîm lle mae plant yn gweithio gyda'i gilydd i gasglu dŵr (gan ddefnyddio sbyngau neu gwpanau) ac yna ei ddefnyddio i ddyfrio planhigion neu i lenwi gardd fach. Trafod sut i ddefnyddio dŵr yn ddoeth yn ystod y gweithgaredd.	ddefnyddio dulliau trafnidiaeth ecogyfeillgar, fel cerdded neu feicio, a thrafod anturiaethau'r cymeriadau. 3. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Meithrin ymdeimlad o fwynhad a gwaith tîm trwy brofiadau chwarae cydweithredol yn ymwneud â thrafnidiaeth a chynllunio trefol. Amcan 1: Cymryd rhan mewn heriau trafnidiaeth grŵp. Enghraifft Thema: Sefydlu cwrs rhwystr gan ddefnyddio tywod a dŵr lle maen rhaid i blant gludo eitemau (fel peli neu flociau) o un pen i'r llall gan	prosiectau gymunedol. Enghraifft Thema: creu a gardd gymunedol defnyddio tywod a dŵr i gynrychioli plannu hadau. Trafodwch sut mae tyfu bwyd yn berthnasol i'r Nodau Datblygu Cynaliadwy, fel dim newyn a bwyta'n gyfrifol, tra bod plant yn cydweithio i ddylunio cynllun eu gardd. Amcan 2: Cymryd rhan mewn dathliadau byd-eang. Enghraifft Thema: trefnu a diwrnod diwylliannol lle gall plant archwilio gwahanol draddodiadau byd-eang. Darparwch ddeunyddiau i blant greu addurniadau neu grefftiau o wahanol ddiwylliannau, gan	Enghraifft Thema: Creu ardal adrodd straeon awyr agored glyd gyda blancedi a clustogau lle gall plant ymgynnull i glywed straeon am natur. Anogwch nhw i actio rhannau o'r stori gan ddefnyddio propiau gwneud o deunyddiau naturiol maent yn dod o hyd y tu allan.
---	---	--	---	---	---

gerdded natur lle mae plant yn arsylwi ac yn casglu deunyddiau (fel dail a brigau) i ddod â nhw yn ôl i'r ystafell ddosbarth. Gallant ddefnyddio'r deunyddiau hyn mewn a ardal adeiladu i greu modelau o blanhigion ac anifeiliaid, gan drafod sut y gallai newid hinsawdd effeithio ar y rhain.	ddeunyddiau fel LEGO, cardbord, a rhannau rhydd, gan annog trafodaethau am sut y gellir dylunio adeiladau i addasu i heriau hinsawdd. Amcan 2: Annog archwilio awyr agored i gysylltu â byd natur a deall effeithiau newid hinsawdd. Enghraifft Thema: cynllun a taith gerdded natur lle mae plant yn arsylwi ac yn casglu deunyddiau (fel dail a brigau) i ddod â nhw yn ôl i'r ystafell ddosbarth. Gallant ddefnyddio'r deunyddiau hyn mewn a ardal adeiladu i greu modelau o blanhigion ac anifeiliaid, gan drafod sut y gallai newid hinsawdd effeithio ar y rhain.	Amcan 2: Hyrwyddo archwilio awyr agored i gysylltu â ffynonellau dŵr naturiol. Enghraifft Thema: cynllun an diwrnod archwilio dŵr awyr agored lle gall plant ymweld â phwll neu nant leol (os yw'n ddiogel ac yn hygyrch). Gallant gasglu dail, ffyn, a cherrig, gan drafod sut mae'r elfennau naturiol hyn yn rhwngweithio â dŵr a phwysigrwydd cadw dyfrffyrdd yn lân a chadw adnoddau dŵr.	ddefnyddio gwahanol ddulliau cludo (cerdded, rholio, ac ati). Trafod sut y gallant gwblhau'r her yn gynaliadwy. Amcan 2: Hyrwyddo archwilio systemau trafndiaeth lleol yn yr awyr agored. Enghraifft Thema: trefnu a taith gerdded natur lle mae plant yn arsylwi trafndiaeth leol (bysiau, beiciau, llwybrau cerddwyr). Darparu clipfyreddau a chreionau iddyn nhw dynnu llun o'u hoff ddulliau teithio maen nhw'n eu gweld. Trafod beth sy'n gwneud system drafndiaeth yn gynaliadwy.	ddefnyddio cyflenwadau crefft ochr yn ochr tywod a dwr ar gyfer chwarae cyffyrddol. Trafod pwysigrwydd deall a pharchu gwahanol ddiwylliannau.
---	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Model y Cwricwlwm Cynaliadwyedd sy'n gysylltiedig â
Chwricwlwm Cymru -
Dilyniant 1

Deall Cynaliadwyedd (SUS1)					
----------------------------------	--	--	--	--	--

Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Cyflwyno deunyddiau naturiol ac wedi'u hailgylchu ar gyfer gwneud celf, archwilio themâu amgylcheddol trwy brofiadau synhwyrdd, a deall prosesau naturiol fel twf a dadfeiliad. Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Annog mynegiant emosiynol ac artistig am yr amgylchedd trwy luniadu, cerddoriaeth, dawns a chwarae rôl.	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Annog gweithgareddau corfforol awyr agored, garddio, a gemau ailgylchu sy'n cysylltu symudiad â gofalu am yr amgylchedd. Deall Emosiynau: Helpu plant i fynegi eu teimladau am natur, archwilio effaith emosiynol niwed amgylcheddol, a datblygu	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd am natur leol, helpu plant i arsylwi ar eu hamgylchedd, a chyflwyno cysyniadau cynaliadwyedd fel ailgylchu a lleihau gwastraff. Deall Amser a Lle: Dysgwch blant am	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Annog cyfathrebu dwyieithog am gynaliadwyedd trwy wrando ar storïau, trafod ffyrdd o ofalu am yr amgylchedd, ac ymateb i gyfoedion yn Gymraeg a Saesneg.	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Defnyddio gweithgareddau natur a chynaliadwyedd i ddatblygu sgiliau cyfrif, grwpio, a rhifydddeg syml trwy chwarae a phrofiadau byd go iawn (e.e., cyfrif hadau, ailgylchu eitemau). Siapiau a Phatrymau: Helpu plant i adnabod siapiau a phatrymau yn y byd naturiol, gan annog gwerthfawrogiad	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Annog archwilio planhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol yn ymarferol, gan feithrin chwilfrydedd a gofal am yr amgylchedd. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno plant i ddefnyddio offer yn ddiogel ac yn greadigol, gan eu hannog i archwilio cysyniadau cynaliadwyedd trwy ailddefnyddio
---	---	--	---	--	---

Ymgysylltu a Mwynhad: Meithrin mwynhad a chyfrifoldeb trwy brosiectau cydweithredol, celf awyr agored, a pherfformiadau sy'n dathlu cynaliadwyedd.	empathi at bethau byw. Meithrin Perthynas: Hyrwyddo gwaith tîm, cydweithrediad ac empathy trwy brosiectau cynaliadwyedd grŵp fel garddio a glanhau sbwriel. Dewisiadau Iach: Addysgu byw'n gynaliadwy fel rhan o ddewisiadau iach, gan bwysleisio bwydydd o ffynonellau lleol,	newidiadau amgylcheddol dros amser; cysylltu gweithredoedd lleol ag effeithiau byd-eang, ac archwilio cylchoedd naturiol fel tymhorau. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Helpu plant i ddeall eu rôl wrth warchod yr amgylchedd, adeiladu perthnasoedd trwy brosiectau cynaliadwyedd grŵp, a chysylltu eu	Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno plant i lyfrau ar thema cynaliadwyedd, symbolau, a geirfa allweddol, gan hyrwyddo adnabyddiaeth gynnar o synau, llythrennau a geiriau sy'n ymwneud â gofal amgylcheddol. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi plant i luniadu ac ysgrifennu am gynaliadwyedd, gan ymarfer	o'r amgylchedd a chysylltu'r arsylwadau hyn ag arferion cynaliadwy (e.e. creu patrymau gyda deunyddiau wedi'u hailgylchu). Mesur Syml: Dysgwch blant i fesur a chymharu maint, hyd a phwysau trwy weithgareddau ymarferol gyda gwrthrychau naturiol, gan atgyfnerthu eu dealltwriaeth o gysyniadau cynaliadwyedd fel twf planhigion a lleihau gwastraff.	deunyddiau a chadw adnoddau. Sgiliau Technoleg Cynnar: Addysgu hanfodion defnyddio technoleg i'r plant i wella eu dealltwriaeth o'r byd naturiol a chynaliadwyedd, megis trwy gofnodi arsylwadau a dysgu am arbed ynni. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall sut mae eu gweithredoedd yn effeithio ar yr amgylchedd, gan feithrin ymwybyddiaeth o bwysigrwydd arferion
--	---	---	--	--	---

	ailgylchu, a chadwraeth dŵr.	gweithredoedd ag anghenion pethau byw. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Cyflwyno cysyniadau o degwch, caredigrwydd, a chyfrifoldeb mewn perthynas â stiwardiaeth amgylcheddol, gan addysgu plant am y ffyrdd cywir ac anghywir o ofalu am y blaned.	gwneud marciau, ffurfio llythrennau, ac ysgrifennu dwyieithog syml ar bynciau fel ailgylchu, coed ac anifeiliaid.	Datrys Problemau a Rhesymu: Cefnogi sgiliau datrys problemau plant trwy eu hannog i wneud penderfyniadau mewn sefyllfaoedd bob dydd yn ymwneud â chynaliadwyedd, fel didoli ailgylchu a chadw adnoddau.	cynaliadwy fel ailgylchu, arbed dŵr, a lleihau gwastraff.
Archwilio ac	Datblygu Sgiliau	Archwilio'r	Datblygu	Deall Rhifau:	Archwilio'r Byd

Arbrofi: Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio defnyddiau a ffurfiau celf sy'n hybu dealltwriaeth o natur, yr amgylchedd, a chynaliadwyedd. Amcan 1: Cyflwyno plant i ddeunyddiau naturiol ac wedi'u hailgylchu (e.e., dail, cerrig, papur wedi'i ailgylchu, plastig, ac ati) ar gyfer gwneud celf, gan eu helpu i weld gwerth defnyddio'r hyn sydd eisoes ar gael. Gweithgaredd: Creu collages neu gerfluniau o ddeunyddiau naturiol neu wedi'u hailgylchu, gan drafod sut mae'r eitemau hyn yn dod o natur neu'n cael eu haillosod o wastraff bob dydd. Amcan 2: Annog archwilio themâu amgylcheddol trwy brofiadau	Corfforol: Amcan Dysgu: Annog gweithgareddau corfforol sy'n hybu dealltwriaeth o'r amgylchedd ac arferion cynaliadwy wrth ddatblygu symudiad a chydsymud. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol sy'n seiliedig ar natur i'w cysylltu â'r awyr agored a hybu gwerthfawrogiad o'r amgylchedd. Gweithgaredd: Trefnwch "daith natur" lle gall plant redeg, neidio a chydbwyso wrth archwilio ardaloedd naturiol. Anogwch nhw i arsylwi ar blanhigion, anifeiliaid, a thirweddau naturiol, gan	Amgylchedd: Amcan Dysgu: Meithrin chwilfrydedd a pharch at y byd naturiol, gan annog plant i ymgysylltu â'u hamgylchedd lleol a deall eu rôl wrth ei warchod. Amcan 1: Annog plant i archwilio ac arsylwi ar eu hamgylchedd agos (e.e., gerddi, parciau, tiroedd ysgol) a deall ei bwysigrwydd ar gyfer pethau byw. Gweithgaredd: Trefnwch daith natur lle bydd plant yn arsylwi coed, planhigion, trychfilod ac adar. Trafodwch sut mae'r elfennau hyn o fyd natur yn cyfrannu at amgylchedd iach a pham ei bod yn bwysig eu	Llafaredd (Siarad a Gwranddo): Amcan Dysgu: Annog plant i wrando, deall, ac ymateb i sgysiau am gynaliadwyedd, gan ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i gyfleu syniadau am ofalu am yr amgylchedd. Amcan 1: Datblygu gallu plant i wrando ar, a deall, storïau neu drafodaethau syml am gynaliadwyedd, fel gofalu am y ddaear, anifeiliaid a phlanhigion. Gweithgaredd: Darllenwch yn uchel stori ddwyieithog am warchod byd natur (yn Gymraeg a Saesneg), gan oedi i ofyn i'r	Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd, cyfrif, ac adnabod meintiau wrth ddysgu am gynaliadwyedd a gofal amgylcheddol. Amcan 1: Helpu plant i gyfrif gwrthrychau a geir ym myd natur, fel dail, cerrig, neu flodau, i atgyfnerthu eu dealltwriaeth o rifau a meintiau. Gweithgaredd: Ewch â'r plant ar daith natur lle maen nhw'n casglu eitemau naturiol fel dail neu gonau pinwydd. Unwaith yn ôl yn y dosbarth, gofynnwch iddyn nhw gyfrif a grwpio'r eitemau, gan drafod sut mae'r adnoddau naturiol hyn yn rhan o'r amgylchedd sydd angen ei warchod. Amcan 2: Defnyddio themâu amgylcheddol i annog plant i gyfrif	Naturiol: Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd ac archwiliad ymarferol o blanhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol, gan helpu plant i ddeall pwysigrwydd gwarchod yr amgylchedd. Amcan 1: Helpu plant i archwilio gwahanol blanhigion ac anifeiliaid yn eu hamgylchedd lleol, gan annog chwilfrydedd ac arsylwi ar sut mae pethau byw yn rhyngweithio â'u hamgylchedd. Gweithgaredd: Trefnwch helfa sborion natur lle mae plant yn dod o hyd i wahanol fathau o ddail, pryfed, neu greigiau. Trafodwch sut mae pob elfen yn
--	---	---	--	--	---

synhwyraidd (e.e., peintio gyda lliwiau wedi'u hysbrydoli gan natur fel gwyrdd i goed, glas ar gyfer dŵr). Gweithgaredd: Gadewch i'r plant arbrofi gyda thonau priddlyd wrth baentio, gan eu hannog i gynrychioli'r amgylchedd o'u cwmpas (coedwigoedd, cefnforoedd, awyr) yn eu gwaith celf. Amcan 3: Hwyluso dealltwriaeth o sut mae deunyddiau'n dadelfennu neu'n cael eu hailddefnyddio, gan gysylltu â chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant weithio gyda chlai neu dywod i wneud darnau celf dros dro sy'n newid dros amser, gan eu helpu i archwilio'r syniad o brosesau naturiol fel	drafod sut gallwn ni warchod y gofodau hyn. Amcan 2: Annog datblygiad sgiliau echddygol trwy weithredoedd amgylcheddol fel garddio neu lanhau sbwriel. Gweithgaredd: Sefydlwch weithgaredd garddio syml lle mae plant yn plannu hadau, cloddio pridd, a dyfrio planhigion, gan eu helpu i ddeall rôl gofalu am y ddaear wrth ddatblygu sgiliau echddygol manwl. Amcan 3: Defnyddio chwarae yn yr awyr agored i hybu cynaliadwyedd trwy gyflwyno gemau sy'n seiliedig ar natur sy'n cynnwys symud. Gweithgaredd: Creu	hamddiffyn. Amcan 2: Cyflwynwch y cysyniad o gynaliadwyedd trwy egluro sut mae gofalu am yr amgylchedd yn helpu i'w gadw'n iach i bobl, anifeiliaid a phlanhigion. Gweithgaredd: Ar ôl y daith natur, gofynnwch i'r plant dynnu neu beintio lluniau o'r hyn a welsant, ac esbonio sut mae ailgylchu, lleihau gwastraff, a phlannu coed yn helpu i warchod natur. Amcan 3: Dysgwch blant i adnabod nodweddion amgylcheddol lleol, fel afonydd, bryniau, neu goedwigoedd, a deall sut mae'r nodweddion hyn	plant ddisgrifio beth sy'n digwydd yn y stori a sut mae'r cymeriadau'n helpu'r blaned. Amcan 2: Anogwch y plant i fynegi eu meddyliau am gynaliadwyedd mewn brawddegau syml, gan ddefnyddio geirfa Gymraeg a Saesneg. Gweithgaredd: Cael plant i rannu un peth y gallan nhw ei wneud i helpu'r amgylchedd (e.e., "Gallaf blannu coeden" neu "Gallaf coeden") yn y ddwy iaith. Defnyddiwch awgrymiadau llun o ailgylchu, plannu a gofalu am anifeiliaid i gefnogi eu hymatebion. Amcan 3: Hwyluso	eitemau sy'n ymwneud â chynaliadwyedd, fel ailgylchu deunyddiau neu blanhigion. Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf ailgylchu gyda gwahanol finiau ar gyfer plastig, papur a chaniau. Gofynnwch i'r plant gyfrif faint o eitemau maen nhw'n eu rhoi ym mhob bin, gan eu helpu i weld sut mae ailgylchu yn helpu i leihau gwastraff wrth ymarfer sgiliau cyfrif. Amcan 3: Cyflwyno adio a thynnu syml trwy weithgareddau sy'n cynnwys adnoddau naturiol, fel plannu hadau neu arbed dŵr. Gweithgaredd: Rhowch botiau bach a hadau i'r plant, a gofynnwch iddyn nhw gyfrif faint o hadau maen nhw'n eu plannu. Ar ôl	chwarae rhan mewn cynnal ecosystem iach a pham ei bod yn bwysig gwarchod natur. Amcan 2: Cyflwynwch y cysyniad o gynaliadwyedd trwy addysgu plant am bwysigrwydd gofalu am blanhigion ac anifeiliaid yn eu hardal leol. Gweithgaredd: Sefydlwch ardd ystafell ddosbarth fechan lle gall plant blannu hadau a'u gwylio'n tyfu. Dysgwch nhw i ddyfrio'r planhigion yn rheolaidd ac esboniwch sut mae gofalu am blanhigion yn helpu'r amgylchedd trwy ddarparu aer glân a chartrefi i anifeiliaid. Amcan 3: Anogwch y plant i arsylwi ar ffenomenau naturiol, fel y
---	---	---	---	---	---

twf a dadfeiliad.

Creadigrwydd a Hunanfynegiant:

Amcan Dysgu:
Cefnogi plant i fynegi syniadau ac emosiynau am yr amgylchedd a chynaliadwyedd trwy amrywiol gyfryngau creadigol.

Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu teimladau am natur a'r blaned trwy luniadu neu beintio.

Gweithgaredd:
Gofynnwch i'r plant dynnu llun neu beintio "Planed Hapus" neu "Planed Drist" yn seiliedig ar eu dealltwriaeth o'r hyn sy'n gwneud yr amgylchedd yn iach (coed, anifeiliaid, dŵr glân) yn erbyn yr hyn sy'n ei niweidio (llygredd, gwastraff).

Amcan 2: Defnyddio cerddoriaeth a

"Ras Ailgylchu," lle mae plant yn didoli eitemau i finiau ailgylchu trwy redeg i osod pob eitem yn y bin cywir, gan ddysgu pwysigrwydd ailgylchu wrth adeiladu sgiliau cydsymud a echddygol bras.

Deall Emosiynau:

Amcan Dysgu:
Helpu plant i fynegi eu hemosiynau mewn perthynas â gofalu am yr amgylchedd a deall effaith gweithredoedd cynaliadwy.

Amcan 1: Anogwch y plant i archwilio sut maen nhw'n teimlo am natur a'r blaned trwy drafodaethau am les amgylcheddol.

Gweithgaredd: Ar ôl taith natur neu

yn cefnogi bywyd.

Gweithgaredd:
Defnyddio mapiau a ffotograffau lleol i helpu plant i adnabod nodweddion allweddol yn eu hardal a thrafod sut mae'r lleoedd hyn yn darparu cartrefi i anifeiliaid a phlanhigion, ac aer a dŵr glân i fodau dynol.

Deall Amser a Lle:

Amcan Dysgu:
Helpu plant i ddeall y cysyniad o amser (gorffennol, presennol, a dyfodol) mewn perthynas â'r amgylchedd ac effaith ddynol.

Amcan 1:
Cyflwyno'r syniad o sut mae'r

trafodaethau lle mae plant yn cymryd eu tro yn siarad am eu profiadau ym myd natur, gan ganolbwyntio ar sut y gallant ei ddiogelu, tra'n eu hannog i wrando ar eu cyfoedion ac ymateb iddynt.

Gweithgaredd:
Cynhaliwch "amser cylch natur" lle mae plant yn disgrifio yn Gymraeg neu Saesneg eu hoff fannau awyr agored a beth maen nhw'n ei wneud i gadw'r lleoedd hyn yn lân (e.e., "Rwy'n hoffi'r traeth. Rwy'n codi sbwriel"). Defnyddiwch ymadroddion dwyieithog syml i'w helpu i fynegi'r syniadau hyn.

Sgiliau Darllen Cynnar:

dyfrio, gofynnwch iddynt adio neu dynnu hadau i archwilio cysyniadau mathemateg sylfaenol mewn ffordd ymarferol sy'n canolbwyntio ar gynaliadwyedd.

Siapiau a Phatrymau:

Amcan Dysgu:
Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau yn yr amgylchedd ac arferion cynaliadwy.

Amcan 1: Dysgwch blant i adnabod siapiau mewn natur, fel cylchoedd mewn boncyffion coed, trionglau mewn dail, neu betryalau mewn brics.

Gweithgaredd: Ewch â'r plant allan i ddod o hyd i siapiau naturiol, fel cerrig crwn neu deils sgwâr. Gofynnwch iddynt

tywydd, a dechrau deall sut mae'r ffenomenau hyn yn effeithio ar yr amgylchedd.

Gweithgaredd:
Cadwch siart tywydd dyddiol a siaradwch am sut mae dyddiau heulog, glawog neu wyntog yn effeithio ar blanhigion, anifeiliaid a phobl. Trafodwch pam mae angen i ni ofalu am y ddaear i gadw'r tywydd yn gytbwys ac yn iach.

Defnyddio Offer a Deunyddiau:

Amcan Dysgu:
Cyflwyno plant i offer syml a'u hannog i ddefnyddio defnyddiau'n greadigol, yn ddiogel ac yn bwrpasol i archwilio cysyniadau cynaliadwyedd.

Amcan 1: Dysgwch

symud i fynegi syniadau am warchod yr amgylchedd, addysgu plant trwy gân a dawns am gynaliadwyedd. Gweithgaredd: Dysgwch gân syml am ailgylchu neu ofalu am blanhigion ac anifeiliaid, gan ymgorffori symudiadau dwylo neu dawns i gynrychioli gweithredoedd fel plannu coed neu lanhau sbwriel. Amcan 3: Helpu plant i ddefnyddio chwarae rôl neu adrodd straeon i archwilio eu perthynas â natur a'r cysyniad o ofal am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Sefydlwch chwarae rôl lle mae plant yn gweithredu fel "amddiffynwyr y blaned," gan berfformio tasgau fel plannu hadau, dyfrio	weithgaredd awyr agored, gofynnwch i blant siarad am sut mae treulio amser ym myd natur yn gwneud iddyn nhw deimlo - boed yn hapus, yn dawel neu'n gyffrous - a pham ei bod hi'n bwysig gofalu amdano. Amcan 2: Cefnogi ymwybyddiaeth emosiynol trwy drafod canlyniadau niwed amgylcheddol a sut mae'n effeithio ar bobl, anifeiliaid a phlanhigion. Gweithgaredd: Dangoswch fideo neu stori fer i'r plant am lygredd neu ddatgoedwigo, yna trafodwch sut mae'n gwneud iddyn nhw deimlo a beth allan nhw ei wneud i helpu i amddiffyn y ddaear (e.e. codi sbwriel, plannu coed).	amgylchedd wedi newid dros amser, gan helpu plant i ddeall y gall rhai newidiadau (fel llygredd neu ddatgoedwigo) fod yn niweidiol, tra bod eraill (fel plannu coed) yn gadarnhaol. Gweithgaredd: Dangoswch luniau cyn ac ar ôl i blant o goedwigoedd neu gefnforoedd sydd wedi cael eu difrodi gan lygredd ac yna eu hadfer. Trafod sut y gall pobl helpu i drwsio'r amgylchedd trwy wneud dewisiadau gwell. Amcan 2: Helpu plant i ddeall eu lle lleol mewn perthynas â'r byd ehangach, gan gysylltu gweithredoedd amgylcheddol lleol ag effeithiau	Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon a symbolau ar thema cynaliadwyedd, gan annog plant i adnabod synau, llythrennau a geiriau sy'n ymwneud â gofalu am yr amgylchedd. Amcan 1: Helpu plant i adnabod geiriau a symbolau amgylcheddol allweddol (e.e., "coeden," "daear," "ailgylchu," "dŵr" [dŵr], "planhigion") yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gweithgaredd: Creu gêm paru lluniau-geiriau lle mae plant yn paru delweddau o gynaliadwyedd (e.e., coed, symbolau ailgylchu) gyda'r	luniadu'r siapiau y maent yn arsylwi arnynt, gan atgyfnerthu adnabyddiaeth siâp a gwerthfawrogiad o natur. Amcan 2: Annog plant i adnabod patrymau mewn natur, megis cymesuredd dail neu ailadrodd petalau ar flodau, gan feithrin dealltwriaeth o batrymau yn yr amgylchedd. Gweithgaredd: Defnyddiwch ddail, blodau, neu gerrig mân i greu dilyniant patrwm sy'n ailadrodd gyda'r plant (e.e., dail-carreg-dail). Eglurwch sut mae patrymau yn bodoli ym myd natur a sut mae eu hadnabod yn ein helpu i werthfawrogi byd natur. Amcan 3: Helpu plant i adnabod a	blant i ddefnyddio offer sylfaenol, fel caniau dyfrio neu rhawiau garddio bach, i ofalu am blanhigion ac archwilio eu rôl wrth gynnal byd natur. Gweithgaredd: Rhowch offer bach i blant i'w helpu i blannu blodau neu lysiau mewn gardd. Eglurwch sut maer offer hyn yn ein helpu i ofalu am blanhigion, a dangos ffyrdd diogel o'u defnyddio. Amcan 2: Annog plant i ddefnyddio deunyddiau naturiol ac wedi'u hailgylchu yn greadigol i adeiladu neu wneud pethau, gan feithrin dealltwriaeth o aildddefnyddio adnoddau fel rhan o gynaliadwyedd. Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf grefftio gyda deunyddiau wedi'u
---	---	--	---	---	--

planhigion, neu godi sbwriel i fynegi sut y gallant helpu'r ddaear. Ymgysylltu a Mwynhad: Amcan Dysgu: Meithrin cariad at natur a stiwardiaeth amgylcheddol trwy brofiadau creadigol pleserus a deniadol. Amcan 1: Meithrin ymdeimlad o lawenydd a chyfrifoldeb mewn plant trwy eu cynnwys mewn prosiectau celf grŵp sy'n canolbwyntio ar gynaliadwyedd (e.e., creu murlun "Gardd Gelf" neu goeden gymunedol wedi'i gwneud o ddeunyddiau wedi'u hailgylchu). Gweithgaredd: Creu darn celf cydweithredol lle mae plant yn gwneud dail, blodau, neu	Amcan 3: Annog empathi at bethau byw, gan helpu plant i ddeall teimladau anifeiliaid, planhigion, a phobl eraill y mae materion amgylcheddol yn effeithio arnynt. Gweithgaredd: Chwarae rôl fel "arwyr amgylcheddol," lle mae plant yn esgus achub anifeiliaid neu blanhigion rhag perygl, gan eu helpu i fynegi gofal ac empathi am y byd naturiol. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Datblygu sgiliau cymdeithasol a chydweithio trwy weithgareddau a phrosiectau grŵp ar thema cynaliadwyedd.	byd-eang. Gweithgaredd: Dangoswch glôb neu fap o'r byd i'r plant ac eglurwch sut y gall pawb mewn gwahanol leoedd ofalu am eu rhan nhw o'r ddaear. Trafodwch weithredoedd syml fel codi sbwriel neu arbed dŵr a sut mae'r gweithredoedd hyn yn helpu'r blaned gyfan. Amcan 3: Cyflwyno'r cysyniad o dymhorau a chylchoedd ym myd natur, gan helpu'r plant i ddeall sut mae planhigion ac anifeiliaid yn newid trwy gydol y flwyddyn a pham ei bod yn bwysig eu hamddiffyn yn ystod pob tymor.	geiriau yn y ddwy iaith. Byddant yn dechrau adnabod sut mae'r geiriau hyn yn edrych ac yn swnio. Amcan 2: Cyflwyno llyfrau neu straeon dwyieithog syml ar thema cynaliadwyedd i ddatblygu sgiliau darllen cynnar plant wrth hybu ymwybyddiaeth amgylcheddol. Gweithgaredd: Darllenwch stori (gweler ein hawgrymiadau Llyfrgell) megis <i>Y Lorax</i> (neu gywerth Cymraeg) sy'n dysgu plant am ofalu am y ddaear. Nodwch eiriau pwysig fel "coed," "dŵr," ac "anifeiliaid," ac anogwch y plant i ailadrodd y geiriau hyn yn Gymraeg ac yn	chreu patrymau gan ddefnyddio defnyddiau cynaliadwy, fel gwrthrychau amlbro neu eitemau ailgylchadwy. Gweithgaredd: Rhewch gymysgedd o ddeunyddiau ailgylchadwy i blant fel capiau poteli neu ddarnau cardbord. Gofynnwch iddynt greu patrwm (e.e., cap-cardbord-cap) ac esbonio sut y gall ailddefnyddio ac ailgylchu eitemau leihau gwastraff a helpu'r amgylchedd. Mesur Syml: Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau ymarferol sy'n ymwneud â chynaliadwyedd. Amcan 1: Dysgwch blant i fesur a	hailgylchu fel cardbord, capiau poteli, a phapur. Anogwch y plant i adeiladu modelau o goed, anifeiliaid, neu rannau eraill o'r byd naturiol, gan esbonio sut mae defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu yn helpu i leihau gwastraff. Amcan 3: Arweiniwch blant i ddefnyddio deunyddiau yn ofalus, gan ddysgu pwysigrwydd cadwraeth a pheidio â gwastraffu adnoddau fel papur, dŵr neu fwyd. Gweithgaredd: Yn ystod amser celf neu chwarae, atgoffwch y plant i ddefnyddio dim ond yr hyn sydd ei angen arnynt (e.e., papur ar gyfer lluniadu neu ddŵr ar gyfer dyfrio planhigion). Siaradwch am sut mae lleihau
--	---	--	--	---	---

anifeiliaid o ddeunyddiau wedi'u hailgylchu a'u cysylltu â murlun, gan gynrychioli amgylchedd ffyniannus, cynaliadwy. Amcan 2: Defnyddio gweithgareddau celf awyr agored i gysylltu plant â natur, gan ganiatáu iddynt ddod o hyd i ysbrydoliaeth yn yr amgylchedd o'u cwmpas. Gweithgaredd: Mynd â'r plant allan i gasglu deunyddiau naturiol (e.e., dail, ffyn, blodau) a'u defnyddio i greu celf. Wrth weithio, anogwch drafodaethau am sut mae'r deunyddiau hyn yn tyfu a phwysigrwydd diogelu'r mannau naturiol lle maent i'w cael. Amcan 3: Ymgorffori mwynhad o'r	Amcan 1: Annog plant i gydweithio ar brosiectau cynaladwyedd, gan hybu cydweithrediad a gwaith tîm. Gweithgaredd: Trefnwch brosiect grŵp lle mae plant yn adeiladu gardd fechan neu osodiad celf wedi'i ailgylchu gyda'i gilydd, gan ddysgu iddynt bwysigrwydd rhannu cyfrifoldeb am yr amgylchedd a gweithio fel tîm. Amcan 2: Defnyddio chwarae cydweithredol i ddysgu plant am bwysigrwydd cymuned wrth ofalu am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Sefydlu "gêm lanhau" lle mae plant yn gweithio mewn paruau neu grwpiau bach i gasglu sbwriel o ardal ddynodedig,	Gweithgaredd: Archwiliwch y tymhorau cyfnewidiol trwy gael plant i arsylwi sut mae coed, blodau a thywydd yn newid dros amser. Dysgwch nhw sut mae'r cylchoedd naturiol hyn yn hanfodol ar gyfer bywyd a beth ellir ei wneud i warchod yr amgylchedd ym mhob tymor (e.e., arbed dŵr yn yr haf, gofalu am anifeiliaid yn y gaeaf). Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu rôl fel gofalgwyr yr amgylchedd a sut mae eu gweithredoedd yn effeithio ar y byd	Saesneg. Amcan 3: Annog plant i adnabod llythrennau a seiniau o fewn geiriau sy'n ymwneud â chynaliadwyedd yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan hybu ymwybyddiaeth ffonetig gynnar. Gweithgaredd: Creu llythyr synhwraidd a gweithgaredd sain lle mae plant yn olrhain llythrennau o eiriau fel "coeden" a "coeden" gan ddefnyddio tywod neu baent, gan eu helpu i gysylltu sain y gair â'i ystyr. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi sgiliau	chymharu meintiau a hyd gwrthrychau mewn natur, fel ffyn, dail, neu blanhigion. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant gasglu dail o wahanol feintiau a chymharu eu hyd gan ddefnyddio unedau ansafonol syml, fel blociau cyfrif neu eu dwylo eu hunain. Trafod sut mae planhigion yn tyfu a pham ei bod yn bwysig gofalu amdany'n nhw. Amcan 2: Cyflwyno'r cysyniad o bwysau trwy gymharu trymder gwrthrychau naturiol neu wedi'u hailgylchu, gan atgyfnerthu'r syniad o leihau gwastraff. Gweithgaredd: Gadewch i blant bwysu gwahanol eitemau, fel cerrig, pridd, neu ddeunyddiau ailgylchu, gan ddefnyddio	gwastraff yn helpu i amddiffyn y ddaear. Sgiliau Technoleg Cynnar: Amcan Dysgu: Archwilio hanfodion defnyddio technoleg i wella dysgu a chwarae, gan ganolbwyntio ar sut y gall technoleg ein helpu i ofalu am yr amgylchedd. Amcan 1: Cyflwyno dyfeisiau digidol syml, fel camerâu neu dabledi, i helpu plant i archwilio a chofnodi eu harsylwadau o fyd natur. Gweithgaredd: Ewch â'r plant ar daith natur a rhowch gamera digidol neu dabled iddynt dynnu lluniau o blanhigion, anifeiliaid, neu sbwriel y maent yn dod o hyd iddo.
---	---	---	--	--	--

celfyddydau gyda dathliadau neu berfformiadau ar thema cynaliadwyedd, gan atgyfnerthu agweddau cadarnhaol tuag at warchod y blaned. Gweithgaredd: Trefnwch berfformiad byr neu sioe gelf lle mae plant yn arddangos eu gwaith celf ar thema cynaliadwyedd neu'n canu caneuon am ailgylchu, a gwahodd rhieni neu gyd-ddisgyblion i ddatlu eu creadigrwydd a'u dealltwriaeth o gynaliadwyedd.	gan ddysgu y gall cydweithio gael effaith fawr ar gadw'r amgylchedd yn lân. Amcan 3: Hyrwyddo empathi a rhannu trwy drafod sut mae ein gweithredoedd yn effeithio ar eraill, gan gynnwys pobl ac anifeiliaid yn ein cymuned a thu hwnt. Gweithgaredd: Ar ôl sesiwn arddio grŵp neu weithgaredd ailgylchu, trefnwch gylch myfyrio lle bydd y plant yn siarad am sut y gwnaethant helpu a sut mae eu gweithredoedd yn cyfrannu at wneud y byd yn lle gwell i bawb. Dewisiadau lach: Amcan Dysgu: Cyflwyno byw'n	o'u cwmpas, gan feithrin cysylltiadau â theulu, cymuned a natur. Amcan 1: Dysgwch blant am eu hunaniaeth fel aelodau o deulu, ysgol, a chymuned, a sut y gallant helpu i warchod eu hamgylchedd lleol. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant siarad am y ffyrdd y mae eu teulu'n helpu'r amgylchedd (e.e. ailgylchu, plannu coed, neu ddefnyddio bagiau y gellir eu hailddefnyddio). Defnyddiwch y drafodaeth hon i helpu'r plant i deimlo'n gyfrifol am eu hamgylchedd. Amcan 2: Annog plant i feithrin	ysgrifennu cynnar a gwneud marciau trwy annog plant i luniadu ac ysgrifennu am bynciau cynaliadwyedd, gan gynnwys ffurfio llythrennau a geiriau sy'n ymwneud â gofalu am yr amgylchedd. Amcan 1: Anogwch y plant i wneud marciau neu ymdrechion cynnar i ysgrifennu am yr amgylchedd, megis tynnu lluniau o goed, anifeiliaid, neu ailgylchu, a'u labelu â geiriau syml yn Gymraeg neu Saesneg. Gweithgaredd: Darparwch orsaf celf ac ysgrifennu lle mae plant yn tynnu llun rhywbeth yr hoffent ei	balansau syml. Anogwch nhw i gymharu pa wrthrychau sy'n drymach neu'n ysgafnach, gan eu helpu i ddeall y cysyniad o bwysau mewn cyd-destun hwyliog sy'n ymwneud â chynaliadwyedd. Amcan 3: Defnyddio gweithgareddau seiliedig ar amser i addysgu plant am bwysigrwydd gofalu am yr amgylchedd dros amser (e.e. tyfu planhigion neu warchod adnoddau). Gweithgaredd Plannu hadau gyda'r plant a mesur eu tyfiant dros amser trwy nodi pa mor dal mae'r planhigion yn tyfu ar siart. Trafod sut mae gofalu am y ddaear yn gofyn am amynedd ac ymdrech hirdymor. Datrys	Defnyddiwch y lluniau hyn i ddechrau trafodaeth am sut y gall technoleg ein helpu i ddysgu am yr amgylchedd a'i warchod. Amcan 2: Anogwch y plant i ddefnyddio technoleg addysgol, fel apiau neu gemau rhyngweithiol, i ddysgu am bynciau cynaliadwyedd fel ailgylchu, plannu ac arbed ynni. Gweithgaredd: Defnyddiwch dabled gyda gêm rhyngweithiol ar thema cynaliadwyedd sy'n dysgu plant am ailgylchu neu arbed dŵr. Trafodwch sut mae'r gweithredoedd hyn yn helpu i amddiffyn y ddaear. Amcan 3: Dysgwch blant y gall technoleg fod yn arf i helpu i warchod yr
--	--	---	--	---	--

	gynaliadwy fel rhan o wneud dewisiadau iach ar gyfer yr unigolyn a'r amgylchedd. Amcan 1: Dysgwch blant am bwysigrwydd bwyta bwydydd iach, lleol a thymhorol fel rhan o fyw'n gynaliadwy. Gweithgaredd: Cael amser byrbryd iach lle mae plant yn blasu ffrwythau a llysiau a dyfir yn lleol neu o ardd eu hysgol, gan drafod manteision bwyta bwyd sy'n dda i'w cyrff a'r blaned. Amcan 2: Egluro sut mae arferion cynaliadwy, megis lleihau gwastraff ac ailgylchu, yn cyfrannu at amgylchedd iach a lles. Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf ailgylchu yn yr	perthynas ag eraill trwy weithgareddau ar y cyd sy'n hyrwyddo cynaliadwyedd. Gweithgaredd: Trefnwch brosiect grŵp lle mae plant yn plannu coeden neu'n gwneud "man gwyrdd" gyda'i gilydd yn yr ysgol, gan eu dysgu bod cydweithio yn helpu i ofalu am y ddaear i bawb. Amcan 3: Helpu plant i ddeall eu bod yn gysylltiedig â byd natur a bod gan anifeiliaid a phlanhigion anghenion a bod yn rhaid gofalu amdanynt. Gweithgaredd: Cael plant i chwarae rôl fel anifeiliaid neu blanhigion, gan esgus bod angen	warchod ym myd natur (e.e., coeden, afon, anifeiliaid), a'u helpu i ysgrifennu enw'r gwrthrych yn Gymraeg neu Saesneg (e.e., "coeden" neu "coeden"). Amcan 2: Helpu plant i ffurfio llythrennau yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar gyda geirfa sy'n ymwneud â chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Darparwch ddalenni dargopïo llythrennau yn cynnwys geiriau allweddol fel "daear," "coeden," "dŵr," a'r geiriau Cymraeg cyfatebol. Arweiniwch y plant wrth iddynt olrhain y llythrennau ac	Problemau a Rhesymu: Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml yn ymwneud â chynaliadwyedd a gwneud penderfyniadau mewn sefyllfaoedd bob dydd. Amcan 1: Anogwch y plant i ddatrys problemau syml sy'n ymwneud â didoli neu drefnu eitemau, fel gwahanu defnyddiau ailgylchadwy a deunyddiau na ellir eu hailgylchu. Gweithgaredd: Sefydlwch "Her Ailgylchu" lle maen rhaid i'r plant benderfynu pa eitemau sy'n mynd i'r bin ailgylchu a pha rai sy'n perthyn i'r sbwriel. Helpwch nhw i ddefnyddio	amgylchedd, er enghraifft, trwy fonitro defnydd ynni neu ddysgu am batrymau tywydd. Gweithgaredd: Cyflwynwch y plant i ap tywydd syml neu gêm arbed ynni. Eglurwch sut mae defnyddio technoleg yn ein helpu i ddeall a gofalu am y ddaear, megis trwy ddiffodd goleuadau i arbed ynni. Deall Achos ac Effaith: Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall achos ac effaith trwy ddangos sut y gall eu gweithredoedd effeithio ar yr amgylchedd ac ymdrechion cynaliadwyedd. Amcan 1: Dysgwch blant y gall eu gweithredoedd, fel plannu hedyn neu ailgylchu, gael
--	--	---	---	---	--

	ystafell ddosbarth a dysgwch y plant sut i ddioli gwastraff i wahanol finiau, gan esbonio bod ailgylchu yn helpu i gadw'r amgylchedd yn lân ac yn iach. Amcan 3: Annog cadwraeth dŵr ac esboniwch ei bwysigrwydd ar gyfer hylendid personol a chynaliadwyedd amgylcheddol. Gweithgaredd: Dysgwch blant am arbed dŵr wrth olchi dwylo trwy ddiffodd y tap tra'n sgwrio, gan eu helpu i ddeall bod arbed adnoddau fel dŵr yn rhan o fod yn iach a chynaliadwy.	dŵr, golau haul neu aer glân. Mae hyn yn eu helpu i weld y cysylltiadau rhwng eu gweithredoedd ac iechyd pethau byw. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Amcan Dysgu: Cyflwyno plant i gysyniadau sylfaenol o degwch, caredigrwydd, a gwneud y peth iawn, yn enwedig mewn perthynas â gofalu am yr amgylchedd ac eraill. Amcan 1: Dysgwch blant ei bod hi'n deg ac yn garedig i rannu adnoddau, fel dŵr, aer glân, a mannau gwyrdd, gyda phob peth byw, a bod gan	ymarfer ysgrifennu'r geiriau. Amcan 3: Annog plant i greu "posterï cynaliadwyedd" syml dwyieithog gan ddefnyddio sgiliau ysgrifennu cynnar a lluniadu i hyrwyddo gofal amgylcheddol. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant wneud poster gyda'r neges "Achub y Ddaear" neu "Arbed y Ddaear" a'i addurno â darluniau o natur, coed ac anifeiliaid. Cefnogwch nhw i ysgrifennu'r geiriau neu'r ymadroddion syml hyn, ac arddangoswch eu posterï o amgylch yr ystafell ddosbarth.	rhesymu i wneud y penderfyniadau hyn, gan drafod sut mae ailgylchu o fudd i'r blaned. Amcan 2: Helpu plant i ddeall problemau amgylcheddol sylfaenol, fel arbed dŵr neu leihau gwastraff, a'u hannog i feddwl am atebion. Gweithgaredd: Cyflwyno problem syml, fel tegan ar ôl yn rhedeg sy'n gwastraffu batris neu ddŵr sy'n cael ei adael yn rhedeg mewn sinc. Gofynnwch i'r plant sut bydden nhw'n datrys y broblem (e.e. diffodd y tegan neu'r ffaucet) a thrafodwch pam mae'r gweithredoedd bach hyn yn helpu'r amgylchedd. Amcan 3: Meithrin sgiliau gwneud penderfyniadau trwy	effeithiau cadarnhaol ar yr amgylchedd. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant blannu hadau ac arsylwi sut mae dyfrio yn eu helpu i dyfu. Trafod sut mae gofalu am yr amgylchedd, fel ailgylchu neu arbed dŵr, yn helpu natur i ffynnu. Amcan 2: Anogwch y plant i arbrofi gyda gwahanol ddefnyddiau ac archwilio sut mae eu dewisiadau (e.e. defnyddio llai o ddŵr neu ddiffodd goleuadau) yn effeithio ar yr amgylchedd. Gweithgaredd: Trefnwch arbrawf syml lle ma'r plant yn gweld y gwahaniaeth rhwng dau blanhigyn - un yn cael ei ddyfrio'n rheolaidd a'r llall ddim. Trafodwch sut
--	---	---	--	--	--

		bawb rôl i gadw'r ddaear yn iach. Gweithgaredd: Defnyddiwch stori neu sioe bypedau i ddangos sut mae rhannu a gofalu am yr amgylchedd yn helpu pawb, gan gynnwys anifeiliaid a phobl eraill. Er enghraifft, adroddwch stori am anifeiliaid yn colli eu cartref oherwydd sbwriel, a sut mae glanhau yn eu helpu i fyw'n hapus eto. Amcan 2: Trafodwch y ffyrdd cywir ac anghywir o drin yr amgylchedd, gan helpu plant i ddeall pam ei bod yn anghywir niweidio natur trwy ollwng sbwriel neu wastraffu dŵr, a pham ei bod yn		ofyn i blant ddewis rhwng opsiynau ecogyfeillgar (e.e., y gellir eu hailddefnyddio a rhai tafladwy) ac egluro effaith eu dewisiadau. Gweithgaredd: Dangoswch ddau opsiwn i'r plant, fel potel ddŵr y gellir ei hailddefnyddio ac un blastig untro. Gofynnwch iddynt pa un sy'n well i'r amgylchedd a pham, gan eu helpu i ddeall pwysigrwydd gwneud dewisiadau cynaliadwy.	y gall gweithredoedd bach, fel arbed dŵr, helpu planhigion ac anifeiliaid. Amcan 3: Meithrin dealltwriaeth o gynaliadwyedd trwy helpu plant i weld effaith uniongyrchol eu gweithredoedd, fel lleihau gwastraff neu ailddefnyddio deunyddiau. Gweithgaredd: Gosodwch her ailgylchu lle mae plant yn casglu eitemau y gallant eu hailddefnyddio neu eu hailgylchu, ac esboniwch sut mae ailddefnyddio deunyddiau yn helpu i leihau gwastraff. Dangoswch iddyn nhw sut mae eu gweithredoedd yn helpu i gadw'r amgylchedd yn lân.
--	--	---	--	---	---

		iawn i'w warchod. Gweithgaredd: Chwaraewch gêm syml lle mae plant yn nodi gweithredoedd fel "da i'r blaned" neu "ddrwg i'r blaned" (e.e., ailgylchu, casglu blodau, gwastraffu dŵr, plannu coed). Helpwch nhw i ddeall bod gwneud dewisiadau da yn helpu'r ddaear a phawb sy'n byw arni. Amcan 3: Anogwch y plant i ymarfer caredigrwydd a pharch at bopeth byw, gan ddysgu iddynt fod gofalu am yr amgylchedd yn rhan o fod yn berson caredig. Gweithgaredd: Ar ôl darllen llyfr am warchod anifeiliaid neu			
--	--	---	--	--	--

		blanhigion, trafodwch sut gall plant fod yn garedig â'r ddaear yn eu bywydau bob dydd (e.e. helpu planhigion dŵr, bwydo adar, neu godi sbwriel).			
Ymwybyddiaeth Amgylcheddol (SUS2)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Anogwch y plant i archwilio ffurfiau a deunyddiau celf amrywiol, gan feithrin creadigrwydd a dealltwriaeth o gynaliadwyedd trwy weithgareddau ymarferol gydag	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Cynnwys plant mewn gweithgareddau sy'n hybu symud a chydysymud tra'n meithrin ymwybyddiaeth o ofal	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd a chyfrifoldeb	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Gwellu sgiliau siarad a gwrando trwy	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Datblygu sgiliau cyfrif ac adnabod rhif trwy weithgareddau sy'n cysylltu â natur a chynaliadwyedd, megis cyfrif gwrthrychau	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Annog archwiliad ymarferol o blanhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol i feithrin chwilfrydedd ac ymwybyddiaeth o

adnoddau naturiol ac wedi'u hailgylchu. Creadigrwydd a Hunanfyneiant: Cefnogi plant i fynegi eu syniadau a'u teimladau am yr amgylchedd trwy amrywiol gyfryngau artistig, chwarae rôl, ac adrodd straeon, gan hyrwyddo cysylltiadau emosiynol â natur. Ymgysylltu a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar greu awyrgylch lawen a chyfranogol i blant gymryd rhan mewn profiadau creadigol sy'n amlygu cynaliadwyedd, meithrin cydweithio	amgylcheddol trwy chwarae. Deall Emosiynau: Helpu plant i fynegi a deall eu teimladau am yr amgylchedd, gan feithrin empathi a chysylltiadau emosiynol â chynaliadwyedd. Meithrin Perthynas: Datblygu sgiliau cymdeithasol trwy weithgareddau cydweithredol sy'n hyrwyddo stiwardiaeth amgylcheddol ac yn annog	am yr amgylchedd lleol, gan annog archwilio ac ymholi am natur. Deall Amser a Lle: Helpu plant i gysylltu eu bywydau â hanes a daearyddiaeth y gymuned leol, gan atgyfnerthu eu hymdeimlad o berthyn a chyfrifoldeb. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d: Annog rhannu straeon	drafodaethau a chwarae rôl sy'n canolbwyntio ar gynaliadwyedd, gan annog cyfathrebu dwyieithog yn y Gymraeg a'r Saesneg. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno plant i lyfrau a symbolau sy'n ymwneud â chynaliadwyedd, gan eu helpu i adnabod synau, llythrennau a geiriau sy'n gysylltiedig â	naturiol a deunyddiau ailgylchadwy. Siapiau a Phatrymau: Cyflwyno siapiau a phatrymau sylfaenol a geir yn yr amgylchedd, gan feithrin gwerthfawrogiad o'r byd naturiol a sut mae siapiau a phatrymau yn berthnasol i gynaliadwyedd. Mesur Syml: Anogwch fesur gwrthrychau naturiol, fel planhigion a cherrig, i helpu plant i ddeall maint, pwysau ac	gynaliadwyedd amgylcheddol. Defnyddio Offer a Defnyddiau: Dysgwch blant sut i ddefnyddio offer a deunyddiau yn greadigol ac yn ddiogel, gan ganolbwyntio ar ailddefnyddio a gofalu am adnoddau naturiol. Sgiliau Technoleg Cynnar: Cyflwyno technoleg syml i wella dysgu am gynaliadwyedd, gan gynnwys defnyddio dyfeisiau digidol a theganau sy'n ymwneud â phynciau amgylcheddol.
---	--	---	--	--	--

ac ymdeimlad o gymuned.	empathi tuag at natur ac eraill. Dewisiadau lach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid, gan gysylltu byw'n iach ag arferion cynaliadwyedd sydd o fudd i unigolion a'r blaned.	personol a theuluol yn ymwneud â natur, gan hyrwyddo dealltwriaeth o arferion diwylliannol amrywiol ym maes cynaliadwyedd. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Cyflwyno cysyniadau o degwch, caredigrwydd, ac empathy mewn perthynas â gofalu am yr amgylchedd, gan helpu plant i ddeall effaith eu	themâu amgylcheddol. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi plant i fynegi eu syniadau am gynaliadwyedd trwy luniadu, labelu, ac ysgrifennu geiriau syml, gan feithrin creadigrwydd a sgiliau llythrennedd.	amser, gan gysylltu'r cysyniadau hyn â thwf a chynaliadwyedd. Datrys Problemau a Rhesymu: Cefnogi plant i ddatrys problemau syml yn ymwneud â chynaliadwyedd, gan ddefnyddio rhesymu rhesymegol i wneud penderfyniadau sydd o fudd i'r amgylchedd.	Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall sut mae eu gweithredoedd yn effeithio ar yr amgylchedd, gan ddefnyddio gweithgareddau sy'n dangos achos ac effaith, fel ailgylchu, plannu, ac arbed ynni.
-------------------------	--	--	---	--	---

		gweithredoedd			
Archwilio ac Arbrofi: Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau wrth ddatblygu dealltwriaeth o gynaliadwyedd. Amcan 1: Darparu cyfleoedd i blant arbrofi gyda deunyddiau naturiol (e.e., dail, cerrig, blodau) ac eitemau wedi'u hailgylchu (e.e. cardbord, plastig) i greu celf. Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf gelf awyr agored lle gall plant gasglu dail a brigau i greu collage	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau sy'n hybu cynaliadwyedd. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol sy'n dynwared gweithredoedd amgylcheddol, megis plannu hadau neu lanhau sbwriel, i wella eu sgiliau echddygol tra'n hybu ymwybyddiaeth amgylcheddol.	Archwilio'r Amgylchedd: Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, byd natur, a'r byd o'u cwmpas i feithrin ymdeimlad o gyfrifoldeb dros ofalu amdano. Amcan 1: Helpu plant i archwilio eu hamgylchedd uniongyrchol a nodi gwahanol elfennau o natur, fel planhigion, anifeiliaid, a'r tywydd. Gweithgaredd: Trefnwch deithiau cerdded natur yn yr ardal leol lle	Datblygu Llafaredd: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall ac ymateb i eraill yn Gymraeg a Saesneg, gan bwysleisio cyfathrebu dwyieithog yng nghyd-destun cynaliadwyedd. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando'n astud ar storïau a thrafodaethau am yr amgylchedd a chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Darllenwch straeon dwyieithog am fyd natur a gofal amgylcheddol,	Deall Rhifau: Amcan Dysgu: Annog archwilio rhifau, cyfrif, ac adnabod meintiau trwy weithgareddau chwarae, gyda ffocws ar gynaliadwyedd. Amcan 1: Helpu plant i ymarfer cyfrif gwrthrychau ym myd natur, fel dail, cerrig, neu hadau, i adeiladu adnabyddiaeth rhif ac ymwybyddiaeth o adnoddau naturiol. Gweithgaredd: Trefnwch daith gerdded cyfrif natur lle mae plant yn casglu neu'n cyfrif eitemau naturiol (e.e., cyfrif 10 dail neu 5 carreg gerrig).	Archwilio'r Byd Naturiol: Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol trwy archwilio ymarferol, gan hyrwyddo cysylltiad â chynaliadwyedd. Amcan 1: Cefnogi plant i arsylwi ac archwilio'r amgylchedd lleol, gan nodi gwahanol blanhigion ac anifeiliaid. Gweithgaredd: Ewch â'r plant ar daith natur lle gallant arsylwi ar blanhigion, pryfed ac anifeiliaid. Darparwch

neu gerfluniau. Trafodwch sut mae'r defnyddiau hyn yn rhan o natur a pham ei bod yn bwysig eu defnyddio'n gyfrifol. Amcan 2: Cyflwyno technegau celf amrywiol, megis argraffu, peintio, neu gerflunio, gan ddefnyddio deunyddiau ecogyfeillgar neu wedi'u hailgylchu i atgyfnerthu neges cynaliadwyedd. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant ddefnyddio sbarion llysiau (e.e., tatws, moron) fel stampiau i greu printiau ar bapur. Trafodwch sut gallwn ni ail-ddefnyddio eitemau bob dydd i wneud celf yn lle eu taflu. Amcan 3: Anogwch y plant i arbrofi gyda gwahanol gyfryngau, megis dyfrlliwiau, clai, neu offer digidol, i	Gweithgaredd: Trefnwch "ras gyfnewid natur" lle bydd plant yn cymryd eu tro yn cario planhigion bach mewn potiau neu beiriannau codi sbwriel i ardaloedd dynodedig. Trafodwch sut mae'r gweithgareddau hyn yn helpu i ofalu am yr amgylchedd. Amcan 2: Anogwch y plant i gymryd rhan mewn gemau awyr agored sy'n cynnwys llywio rhwystrau naturiol, hyrwyddo cydsymud a gwerthfawrogiad o'r byd naturiol. Gweithgaredd: Sefydlwch gwrs rhwystrau gan ddefnyddio deunyddiau naturiol (fel boncyffion a cherrig) a gofynnwch i'r plant ei lywio, gan drafod	gall plant arsylwi a chasglu eitemau naturiol (fel dail neu gerrig). Trafodwch bwysigrwydd pob elfen a sut maen nhw'n cyfrannu at ecosystem iach. Amcan 2: Anogwch y plant i ofyn cwestiynau a mynegi eu meddyliau am yr amgylchedd, gan feithrin synnwyr o ryfeddod ac ymholi. Gweithgaredd: Creu "bwrdd ymholi natur" lle gall plant dynnu llun neu ysgrifennu cwestiynau sydd ganddyn nhw am yr amgylchedd (e.e., "Pam mae dail yn newid lliw?"). Defnyddiwch y cwestiynau hyn fel mannau cychwyn ar gyfer archwilio a	gan oedi i ofyn cwestiynau penagored. Anogwch y plant i rannu eu meddyliau a'u teimladau am y stori. Amcan 2: Meithrin trafodaethau am gynaliadwyedd, gan ganiatáu i blant fynegi eu syniadau a gwrando ar safbwyntiau eraill. Gweithgaredd: Trefnwch drafodaethau grŵp lle gall y plant siarad am eu hoff fannau naturiol neu beth allant ei wneud i helpu'r amgylchedd. Pwysleisiwch ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg, gan gefnogi eu datblygiad dwyieithog. Amcan 3:	Trafodwch sut mae'r eitemau naturiol hyn yn bwysig i'r amgylchedd. Amcan 2: Anogwch y plant i adnabod a chymharu meintiau sy'n ymwneud â chynaliadwyedd (e.e., nifer yr eitemau y gellir eu hailgylchu yn erbyn y rhai na allant). Gweithgaredd: Creu gêm ailgylchu lle mae'r plant yn didoli gwrthrychau yn grwpiau ailgylchadwy ac na ellir eu hailgylchu, yna cyfrif faint o eitemau sydd ym mhob grŵp. Trafod pam fod ailgylchu yn bwysig i'r blaned. Amcan 3: Defnyddio adio a thynnu syml i archwilio cysyniadau cynaliadwyedd, fel plannu hadau a'u gwylio'n tyfu. Gweithgaredd: Gosodwch orsaf	chwyddwydrau ac anogwch y plant i ddisgrifio'r hyn a welant. Trafodwch sut mae'r pethau byw hyn yn cyfrannu at amgylchedd iach. Amcan 2: Anogwch y plant i archwilio cylch bywyd planhigion ac anifeiliaid i ddatblygu dealltwriaeth o brosesau naturiol. Gweithgaredd: Sefydlwch ardd fechan neu botiau planhigion yn yr ystafell ddosbarth lle gall y plant blannu hadau ac arsylwi ar eu tyfiant. Trafod sut mae gofalu am blanhigion yn rhan o fod yn gynaliadwy a helpu'r amgylchedd. Amcan 3: Meithrin chwilfrydedd am y tywydd a ffenomenau naturiol (e.e., glaw, gwynt,
---	---	--	--	---	--

fynegi eu barn am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Darparwch ddyfrlliwiau i blant baentio golygfeydd o fyd natur neu eu hoff leoedd awyr agored. Trafod sut y gall celf ein helpu i werthfawrogi a diogelu ein hamgylchedd. Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Amcan Dysgu: Cefnogi plant i fynegi eu syniadau a'u hemosiynau sy'n ymwneud â chynaliadwyedd trwy weithgareddau creadigol. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu teimladau am natur a'r amgylchedd trwy luniadu, peintio, neu collage. Gweithgaredd: Trefnwch ddiwrnod	pwysigrwydd bod yn egnïol yn yr awyr agored a pharchu natur. Amcan 3: Hwyluso datblygiad sgiliau echddygol manwl trwy gelf a chrefft sy'n defnyddio deunyddiau ailgylchadwy, gan hyrwyddo creadigrwydd ochr yn ochr â chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Darparwch ddeunyddiau wedi'u hailgylchu i blant i greu prosiectau celf, fel collage neu gerfluniau. Mae hyn yn annog sgiliau echddygol manwl tra'n atgyfnerthu'r cysyniad o ailddefnyddio adnoddau. Deall Emosiynau:	thrafod. Amcan 3: Dysgwch blant am wahanol gynefinoedd a phwysigrwydd bioamrywiaeth wrth gynnal bywyd. Gweithgaredd: Gosodwch arddangosfa fach gyda lluniau o wahanol gynefinoedd (e.e. coedwigoedd, cefnforoedd, anialwch) a thrafodwch yr anifeiliaid a'r planhigion sydd i'w cael ym mhob un. Pwysleiswch yr angen i warchod y cynefinoedd hyn ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Deall Amser a Lle: Amcan Dysgu:	Hyrwyddo gweithgareddau chwarae rôl sy'n cynnwys cyfathrebu am themâu amgylcheddol, gan annog sgiliau siarad a gwrando. Gweithgaredd: Sefydlwch senario chwarae rôl (e.e., marchnad lle gall plant werthu a phrynu cynhyrchion ecogyfeillgar) i ymarfer sgysiau am gynaliadwyedd. Arweiniwch y plant i ddefnyddio iaith ddisgrifiadol a gofyn cwestiynau. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau, gan annog plant i ddechrau adnabod synau,	blannu lle gall y plant blannu hadau a chyfrif faint maen nhw'n ei blannu ym mhob pot. Wrth i'r hadau dyfu, gall plant gymharu nifer y planhigion sy'n blaguro, gan annog rhifedd cynnar a chysylltiad â natur. Siapiau a Phatrymau: Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau yn yr amgylchedd, gan gysylltu siapiau a phatrymau â chynaliadwyedd. Amcan 1: Helpwch y plant i adnabod ac enwi siapiau a geir mewn natur, fel cylchoedd (e.e., yr haul, cylchoedd coed) neu drianglau (e.e., dail). Gweithgaredd: Mynd ar helpa siapiau yn yr	golau'r haul), gan gysylltu'r rhain â phynciau cynaliadwyedd fel ffynonellau ynni adnewyddadwy. Gweithgaredd: Creu siart tywydd syml lle gall plant arsylwi patrymau tywydd dyddiol. Siaradwch am sut maer haul, y gwynt a'r glaw yn helpu planhigion i dyfu ac sy'n bwysig ar gyfer cynnal bywyd ar y Ddaear. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Amcan Dysgu: Cyflwyno offer syml ac annog plant i ddefnyddio deunyddiau yn greadigol, yn ddiogel, ac yn bwrpasol, gyda chynaliadwyedd mewn golwg. Amcan 1: Dysgwch blant sut i ddefnyddio offer
---	---	---	--	--	---

celf “teimladau am natur” lle mae plant yn creu gweithiau celf sy’n cynrychioli’r hyn maen nhw’n ei garu am yr amgylchedd. Anogwch drafodaethau am eu celf a’r hyn yr hoffent ei warchod. Amcan 2: Hwyluso gweithgareddau chwarae rôl lle gall plant actio senarios yn ymwneud â gofalu am yr amgylchedd, gan hybu empathi ac ymwybyddiaeth. Gweithgaredd: Sefydlwch ardal chwarae rôl lle gall plant esgus bod yn anifeiliaid, garddwyr, neu geidwaid parc. Trafod sut mae pob rôl yn cyfrannu at ofalu am natur a diogelu’r blaned. Amcan 3: Anogwch y plant i ysgrifennu cerddi neu straeon syml am eu profiadau ym myd natur, gan feithrin sgiliau	Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill, yn enwedig mewn perthynas â’r amgylchedd a chynaliadwyedd. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu teimladau am natur a materion amgylcheddol trwy drafodaethau a gweithgareddau creadigol. Gweithgaredd: Defnyddiwch amser stori i ddarllen llyfrau sy’n mynd i’r afael â themâu amgylcheddol (e.e. gofalu am anifeiliaid neu blanhigion). Wedi hynny, hwyluswch drafodaeth am sut gwnaeth y straeon iddyn nhw deimlo a pham ei bod hi’n bwysig gwarchod yr	Cyflwyno syniadau syml o’r gorffennol a’r presennol, gan helpu plant i ddeall ble maen nhw’n byw ac yn perthyn, a’u rôl yn y gymuned. Amcan 1: Helpu plant i gysylltu eu profiadau â hanes eu hardal leol a’i harwyddocâd yn y presennol. Gweithgaredd: Rhannwch straeon neu luniau o’r gymuned leol o’r gorffennol, gan amlygu sut mae wedi newid dros amser. Trafod sut roedd pobl yn y gorffennol yn gofalu am eu hamgylchedd a pha wersi y gellir eu dysgu heddiw. Amcan 2: Annog plant i greu llinellau amser o’u	llythrennau a geiriau gan ganolbwyntio ar themâu cynaliadwyedd. Amcan 1: Darparwch ddetholiad o lyfrau dwyieithog sy’n amlygu cynaliadwyedd, natur, a themâu amgylcheddol. Gweithgaredd: Creu cornel ddarllen gyda llyfrau am yr amgylchedd. Anogwch y plant i ddewis llyfr, gwrandao arno’n cael ei ddarllen, a thrafod y prif syniadau, gan ganolbwyntio ar eirfa sy’n ymwneud â natur a chynaliadwyedd. Amcan 2: Anogwch y plant i adnabod llythrennau a seiniau sy’n gysylltiedig â	awyr agored lle mae plant yn chwilio am wrthrychau naturiol sy’n cyd-fynd â siapiau sylfaenol (e.e., cerrig crwn, teils sgwâr). Anogwch nhw i ddisgrifio’r siapiau a sut maen nhw’n ffitio i’r amgylchedd. Amcan 2: Anogwch y plant i adnabod patrymau yn y byd naturiol, megis trefniant dail, petalau, neu farciau anifeiliaid. Gweithgaredd: Creu gweithgaredd gwneud patrymau lle mae plant yn defnyddio eitemau naturiol (e.e., dail, cerrig, brigau) i ffurfio patrymau ailadroddus. Trafod sut mae patrymau ym myd natur, fel y tymhorau, yn helpu i gynnal bywyd ar y Ddaear. Amcan 3: Defnyddio siapiau a phatrymau i gyflwyno’r syniad o	sylfaenol (e.e., offer garddio, chwyddwydrau) i archwilio a gofalu am yr amgylchedd naturiol. Gweithgaredd: Darparwch offer garddio bach i blant eu defnyddio wrth blannu hadau neu ddyfrio planhigion. Trafod sut mae defnyddio offer yn gywir yn helpu i ofalu am y Ddaear a gwneud dewisiadau cynaliadwy. Amcan 2: Annog defnydd creadigol o ddeunyddiau ailgylchedig a naturiol mewn celf a chwarae, gan helpu plant i ddeall pwysigrwydd aildddefnyddio deunyddiau. Gweithgaredd: Trefnwch sesiwn “ailgylchu creadigol” lle gall plant ddefnyddio eitemau wedi’u hailgylchu
---	---	---	--	---	---

llythrennedd ochr yn ochr â mynegiant artistig. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant greu cerddi byr neu straeon am ddiwrnod y buont yn yr awyr agored. Darparu cyfleoedd iddynt rannu eu gwaith gyda chyfoedion, gan drafod themâu natur a chynaliadwyedd. Ymgysylltu a Mwynhad: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol sy'n amlygu pwysigrwydd cynaliadwyedd. Amcan 1: Creu amgylchedd croesawgar ac ysbrydoledig i blant gymryd rhan mewn celf a chreffft yn ymwneud â	amgylchedd. Amcan 2: Helpu plant i adnabod emosiynau sy'n gysylltiedig â gofal amgylcheddol, fel hapusrwydd o fod yn yr awyr agored neu dristwch oherwydd sbwriel. Gweithgaredd: Creu "gardd emosiwn" lle gall plant dynnu llun neu ddefnyddio sticeri i gynrychioli eu teimladau am wahanol agweddau ar natur (e.e. wyneb hapus ar gyfer parc glân, wyneb trist am sbwriel). Trafodwch sut y gall eu gweithredoedd newid y teimladau hyn. Amcan 3: Dysgwch blant i empathi ag anifeiliaid a'r amgylchedd trwy archwilio teimladau ac ymddygiadau mewn perthynas â	bywydau eu hunain neu hanesion teuluol i feithrin ymdeimlad o hunaniaeth a pherthyn. Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant greu llinell amser syml gyda lluniau neu luniau yn cynrychioli digwyddiadau allweddol yn eu bywydau neu straeon teuluol. Trafod sut mae eu teulu'n cyfrannu at y gymuned a'r amgylchedd ehangach. Amcan 3: Cyflwyno cysyniadau o ddaearyddiaeth leol, gan gynnwys tirnodau, nodweddion naturiol, a sut maent yn berthnasol i gynaliadwyedd. Gweithgaredd:	geirfa cynaliadwyedd (e.e., "coeden," "dŵr," "anifail"). Gweithgaredd: Creu helfa sborion natur lle mae plant yn dod o hyd i eitemau sy'n dechrau gyda synau neu lythrennau penodol. Er enghraifft, efallai y byddant yn dod o hyd i "b" ar gyfer "cangen" neu "w" ar gyfer "dŵr." Amcan 3: Defnyddio symbolau a lluniau i helpu plant ddeall cysyniadau cynaliadwyedd. Gweithgaredd: Cyflwyno symbolau syml yn ymwneud ag ailgylchu a chadwraeth (e.e., symbol ailgylchu). Gofynnwch i'r plant baru	ddylunio gofodau ecogyfeillgar, gan annog creadigrwydd ac ymwybyddiaeth o gynaliadwyedd. Gweithgaredd: Cael plant i ddefnyddio siapiau i ddylunio gardd neu barc ecogyfeillgar syml, gan drefnu patrymau o goed, blodau, a biniau ailgylchu. Trafod sut y gall patrymau ym myd natur ysbrydoli dyluniadau ecogyfeillgar. Mesur Syml: Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau ymarferol sy'n cysylltu â chynaliadwyedd. Amcan 1: Cefnogi plant i fesur gwrthrychau naturiol, megis cymharu hyd brigau	(e.e. cardbord, topiau poteli) i wneud prosiectau celf. Siaradwch am sut mae ailddefnyddio deunyddiau yn helpu i leihau gwastraff a chadw adnoddau. Amcan 3: Cefnogi plant i ddefnyddio defnyddiau yn ddiogel ac yn gyfrifol, gan ddeall bod rhai defnyddiau yn dod o natur ac y dylid eu defnyddio gyda gofal. Gweithgaredd: Trafodwch darddiad defnyddiau (e.e. pren o goed, cotwm o blanhigion) ac anogwch y plant i'w defnyddio'n barchus mewn gweithgareddau crefft. Amlygwch sut mae defnydd cynaliadwy o ddeunyddiau yn helpu i ddiogelu adnoddau naturiol.
---	---	---	---	--	---

chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Sefydlwch gornel “celf natur” yn llawn cyflenwadau celf amrywiol, gan gynnwys deunyddiau naturiol ac wedi'u hailgylchu. Anogwch y plant i archwilio a chreu'n rhydd, gan feithrin ymdeimlad o lawenydd yn eu creadigaethau. Amcan 2: Trefnu gweithgareddau grŵp lle mae plant yn cydweithio i greu prosiectau celf ar raddfa fawr sy'n adlewyrchu themâu cynaliadwyedd. Gweithgaredd: Cydweithio ar furlun mawr sy'n darlunio amgylchedd glân ac iach. Defnyddiwch ddeunyddiau wedi'u hailgylchu fel capiau poteli a phapur i greu elfennau o'r murlun, gan hyrwyddo gwaith tîm a dealltwriaeth gyffredin o	chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Chwarae rôl gwahanol senarios, fel helpu anifail mewn angen neu lanhau parc. Trafodwch sut y gall y gweithredoedd hyn wneud i'r plant a'r amgylchedd deimlŵn well. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu, ac empathi, yn enwedig mewn cyd-destunau cynaliadwyedd. Amcan 1: Annog gwaith tîm trwy weithgareddau grŵp sy'n hyrwyddo gofalu am yr amgylchedd, gan helpu plant i	Creu map syml o'r ardal leol gyda'r plant, gan nodi lleoedd pwysig (e.e., parciau, afonydd) a thrafod sut mae'r gofodau hyn yn cael eu defnyddio a'u gofalu gan y gymuned. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill yng nghyd-destun gofalu am yr amgylchedd. Amcan 1: Anogwch y plant i rannu straeon am eu teuluoedd a sut maen nhw'n rhyngweithio â'r amgylchedd.	symbolau â geiriau cyfatebol a thrafod eu hystyr. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar, gan gynnwys dysgu sut i ffurfio llythrennau a geiriau, yn enwedig mewn perthynas â themâu cynaliadwyedd. Amcan 1: Anogwch y plant i dynnu llun a labelu eu hoff lefydd ym myd natur, gan ddatblygu eu sgiliau ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Ar ôl taith gerdded natur, gofynnwch i'r plant dynnu	neu uchder planhigion, i feithrin dealltwriaeth o faint a thwf. Gweithgaredd: Darparwch bren mesur neu dâp mesur i blant fesur gwahanol blanhigion neu wrthrychau naturiol yn yr ardd. Anogwch nhw i gymharu eu canfyddiadau a thrafod sut mae natur yn tyfu ac yn newid dros amser. Amcan 2: Cyflwynwch y cysyniad o bwysau trwy gael plant i gymharu pwysau gwahanol wrthrychau naturiol (e.e. cerrig, dail, hadau). Gweithgaredd: Gosodwch orsaf bwysu lle gall plant ddefnyddio clorian i gymharu pwysau eitemau naturiol, fel cerrig mân a dail. Trafodwch pam y gall gwrthrychau	Sgiliau Technoleg Cynnar: Amcan Dysgu: Archwiliwch hanfodion defnyddio technoleg (e.e., dyfeisiau digidol neu deganau syml) i wella dysgu a chwarae, gan ganolbwyntio ar gynaliadwyedd. Amcan 1: Cyflwyno dyfeisiau digidol syml neu dechnoleg addysgol i gefnogi dealltwriaeth plant o gysyniadau cynaliadwyedd. Gweithgaredd: Defnyddiwch apiau neu gemau sy'n addas i'r oedran sy'n addysgu am ailgylchu, cadwraeth neu natur. Anogwch y plant i ryngweithio â'r offer hyn i wella eu dealltwriaeth o gynaliadwyedd.
--	---	--	--	---	---

gynaliadwyedd. Amcan 3: Annog cyfranogiad mewn perfformiadau neu gyflwyniadau lle gall plant rannu eu gweithiau creadigol ar negeseuon y tu ôl iddynt yn ymwneud â chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Cynnal perfformiad bach lle mae plant yn cyflwyno eu celf, cerddi, neu senarios chwarae rôl yn canolbwyntio ar ofalu am yr amgylchedd. Trafod sut y gall eu gweithredoedd gyfrannu at blaned iachach, gan ddathlu eu hymdrechion.	feithrin perthnasoedd a dysgu cydweithredu. Gweithgaredd: Trefnwch ddiwrnod "glanhau tîm" lle mae plant yn cydweithio i gasglu sbwriel yn y maes chwarae neu'r ardal leol. Trafod pwysigrwydd cydweithio i gadw'r amgylchedd yn lân. Amcan 2: Meithrin rhannu ac empathi trwy gael plant i drafod a chefnogi syniadau ei gilydd ar sut i ofalu am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Cynhaliwch amser cylch lle bydd plant yn rhannu un ffordd y gallant helpu'r blaned. Anogwch nhw i ymateb yn gadarnhaol a chynnig cefnogaeth i	Gweithgaredd: Hwyluswch gylch rhannu lle mae plant yn siarad am draddodiadau teuluol sy'n ymwneud â natur (e.e. garddio, picnic). Trafodwch sut maer gweithgareddau hyn yn eu helpu i gysylltu â'r amgylchedd. Amcan 2: Hyrwyddo dealltwriaeth o wahanol ddiwylliannau a sut mae cymunedau amrywiol yn ymdrin â chynaliadwyedd. Gweithgaredd: Cyflwyno straeon neu draddodiadau o wahanol ddiwylliannau sy'n amlygu arferion cynaliadwyedd (e.e., arferion	llun o'u hoff olygfa a'i labelu â geiriau neu lythrennau maen nhw'n eu hadnabod. Trafodwch pam fod y lle hwn yn bwysig iddyn nhw. Amcan 2: Cynorthwywch y plant i ysgrifennu geiriau syml sy'n ymwneud â chynaliadwyedd, fel "coeden," "pysgod," neu "daear." Gweithgaredd: Creu "wal geiriau cynaliadwyedd" lle gall plant ychwanegu geiriau maen nhw'n eu dysgu am yr amgylchedd. Anogwch nhw i ymarfer ysgrifennu'r geiriau hyn gan ddefnyddio deunyddiau amrywiol (e.e. tywod, sialc).	trymach fod angen mwy o egni i symud, gan gysylltu'r syniad â chysyniadau cynaliadwyedd fel arbed ynni. Amcan 3: Cyflwynwch y cysyniad o amser trwy drafod faint o amser maen ei gymryd i blanhigion dyfu neu faint o amser maen ei gymryd i eitemau bydru. Gweithgaredd: Creu llinell amser "twf planhigion" lle gall plant arsylwi a chofnodi twf planhigyn dros amser. Trafodwch sut mae amser yn effeithio ar yr amgylchedd, fel yr amser maen ei gymryd i blanhigion dyfu neu sbwriel i dorri i lawr. Datrys Problemau a Rhesymu:	Amcan 2: Anogwch y plant i ddefnyddio technoleg i arsylwi a dogfennu eu harchwiliadau o fyd natur. Gweithgaredd: Rhowch gamerâu digidol neu dabledi syml i blant i dynnu lluniau o blanhigion, anifeiliaid, neu eu prosiectau cynaliadwyedd eu hunain. Adolygwch y lluniau gydach gilydd a thrafodwch yr hyn a welsant. Amcan 3: Cyflwyno technoleg syml a ddefnyddir mewn cynaliadwyedd (e.e., tyrbinau gwynt, paneli solar) trwy deganau neu arddangosiadau, gan helpu plant i gysylltu technoleg ag atebion amgylcheddol. Gweithgaredd: Dangoswch i'r plant sut mae teganau fel modelau melin wynt
---	---	--	---	---	---

	syniadau ei gilydd. Amcan 3: Datblygu sgiliau empathi trwy drafod sut mae newidiadau amgylcheddol (fel llygredd) yn effeithio ar anifeiliaid a phobl. Gweithgaredd: Defnyddio pypedau i ddarlunio gwahanol gymeriadau (e.e. anifeiliaid sy'n cael eu heffeithio gan lygredd) a thrafod eu teimladau. Anogwch y plant i awgrymu ffyrdd y gallan nhw helpu'r cymeriadau hyn, gan feithrin ymdeimlad o empathi a chyfrifoldeb. Dewisiadau Iach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a	cynhenid o stiwardiaeth tir). Trafodwch sut y gall yr arferion hyn ysbrydoli gweithredoedd lleol. Amcan 3: Helpu plant i gydnabod pwysigrwydd cyfeillgarwch a chydweithrediad wrth ofalu am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Trefnwch brosiectau grŵp (fel plannu blodau neu lanhau sbwriel) sydd angen gwaith tîm. Trafod sut mae cydweithio yn cryfhau perthnasoedd ac o fudd i'r gymuned a'r amgylchedd. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol:	Amcan 3: Hwyluso gweithgareddau gwneud marciau lle gall plant fynegi eu barn am ofalu am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Darparwch amrywiaeth o offer ysgrifennu (creonau, marcwyr, ac ati) ac anogwch y plant i greu posteri neu negeseuon am ofalu am fyd natur. Arddangos eu gwaith yn y dosbarth i ddathlu eu hymdrechion.	Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml a gwneud penderfyniadau mewn sefyllfaoedd bob dydd, yn enwedig mewn perthynas â chynaliadwyedd. Amcan 1: Cyflwyno gweithgareddau datrys problemau sy'n cynnwys penderfyniadau ynghylch sut i ofalu am yr amgylchedd (e.e. sut i arbed dŵr neu leihau gwastraff). Gweithgaredd: Gosod problemau syml sy'n ymwneud â chynaliadwyedd, fel "Sut gallwn arbed dŵr wrth frwsio ein dannedd?" neu "Ble dylen ni daflu'r botel wag yma?" Anogwch y plant i feddl yn feirniadol a gwneud dewisiadau sydd o	neu ddyfeisiadau ynni'r haul yn gweithio. Eglurwch sut mae ynni adnewyddadwy yn helpu i warchod yr amgylchedd a darparu ynni heb niweidio'r blaned. Deall Achos ac Effaith: Amcan Dysgu: Helpu plant i ddechrau deall sut mae gweithredoedd yn achosi adweithiau, gan feithrin ymwybyddiaeth o effaith amgylcheddol eu gweithredoedd a'u penderfyniadau. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i'r syniad bod gan weithredoedd, fel plannu hadau neu ddyfrio planhigion, ganlyniadau gweladwy, sy'n cysylltu â chynaliadwyedd.
--	---	---	---	---	---

	hylendid, gan gysylltu'r cysyniadau hyn â chynaliadwyedd a lles cyffredinol. Amcan 1: Dysgwch blant am bwysigrwydd gwneud dewisiadau iach, gan gynnwys bwyta bwydydd maethlon sy'n cynnal amgylchedd cynaliadwy. Gweithgaredd: Cael diwrnod "bwyta'n iach" lle gall plant archwilio ffrwythau a llysiau. Trafod sut mae dewis cynnyrch lleol, tymhorol nid yn unig yn iach ond hefyd yn well i'r amgylchedd. Amcan 2: Atgyfnerthu arferion hylendid, megis golchi dwylo, yng nghyd-destun gofalu amdanoch eich hun a'r amgylchedd.	Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg, yn enwedig mewn perthynas â chynaliadwyedd. Amcan 1: Anogwch y plant i ystyried effaith eu gweithredoedd ar eraill a'r amgylchedd. Gweithgaredd: Defnyddio senarios chwarae rôl lle mae plant yn gwneud penderfyniadau sy'n effeithio ar yr amgylchedd (e.e., dewis rhwng taflu sbwriel neu godi sbwriel). Trafodwch ganlyniadau pob dewis. Amcan 2: Dysgwch blant am bwysigrwydd caredigrwydd a		fudd i'r amgylchedd. Amcan 2: Defnyddio rhesymeg i ddatrys problemau bob dydd yn ymwneud â chynaliadwyedd, fel darganfod sut i ddiidoli deunyddiau ailgylchu neu gompostio. Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf ailgylchu lle gall plant ddiidoli eitemau i wahanol gategoriâu (e.e. papur, plastig, compost). Trafod sut mae gwneud y dewisiadau cywir yn helpu'r amgylchedd. Amcan 3: Anogwch y plant i feddl am achos ac effaith, yn enwedig sut mae eu gweithredoedd yn effeithio ar yr amgylchedd. Gweithgaredd: Creu arbrawf syml lle mae plant yn plannu hadau mewn gwahanol amodau	Gweithgaredd: Creu arbrawf syml lle mae plant yn plannu hadau mewn gwahanol amodau (e.e., un gyda dŵr, un heb dŵr). Helpwch nhw i arsylwi sut mae eu gweithredoedd (dyfrhau'r planhigyn) yn effeithio ar y twf. Amcan 2: Annog plant i ddeall effaith gwastraff ac ailgylchu ar yr amgylchedd trwy ddangos achos ac effaith. Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf ailgylchu ac eglurwch sut y gall didoli gwastraff yn gywir helpu i leihau tirlenwi. Dangoswch i'r plant sut y gall ailgylchu droi gwastraff yn ddeunyddiau newydd, gan gysylltu hyn â'r syniad o gynaliadwyedd. Amcan 3: Helpwch y
--	---	---	--	---	---

	Gweithgaredd: Sefydlwch orsaf golchi dwylo ac esboniwch sut mae cadw dwylo'n lân yn helpu pawb i gadw'n iach ac yn amddiffyn yr amgylchedd trwy leihau lledaeniad germau. Amcan 3: Anogwch y plant i ddeall effaith eu dewisiadau, fel defnyddio llai o blastig neu arbed dŵr, ar eu hiechyd ac iechyd y blaned. Gweithgaredd: Creu "siart dewisiadau" lle gall plant olrhain penderfyniadau dyddiol syml, fel defnyddio cynwysyddion y gellir eu hailddefnyddio neu ddiffodd tapiau. Trafod sut mae'r dewisiadau hyn yn cyfrannu at iechyd personol ac	pharch tuag at bopeth byw, gan hybu empathi at anifeiliaid a phlanhigion. Gweithgaredd: Darllenwch straeon sy'n darlunio caredigrwydd at anifeiliaid a natur, gan drafod sut mae gofalu am bethau byw yn rhan hanfodol o gynaliadwyedd. Amcan 3: Cyflwyno trafodaethau am degwch wrth ddefnyddio adnoddau, megis rhannu a chadw dŵr ac ynni. Gweithgaredd: Hwyluswch sgwrs am pam ei bod yn bwysig rhannu adnoddau (fel dŵr a bwyd) a sut y gall hyn helpu pawb i fyw bywydau gwell. Defnyddiwch		(e.e., un gyda dŵr, un heb ddŵr) ac arsylwi ar y canlyniadau. Helpwch nhw i ddeall sut mae eu dewisiadau, fel arbed dŵr neu ddefnyddio adnoddau'n ddoeth, yn effeithio ar y byd o'u cwrmpas.	plant i ddeall canlyniadau defnyddio ynni (e.e. diffodd goleuadau i arbed trydan) trwy ddangos sut y gall gweithredoedd bach gael effaith fawr. Gweithgaredd: Creu "her arbed pŵer" lle mae plant yn cael eu hannog i ddiffodd goleuadau a dyfeisiau pan nad ydynt yn cael eu defnyddio. Trafodwch sut mae'r gweithredoedd bach hyn yn helpu i arbed ynni a diogelu'r amgylchedd.
--	---	---	--	---	--

	amgylcheddol.	enghreifftiau syml fel cymryd tro gyda theganau neu rannu byrbrydau.			
Stiwardiaeth Amgylcheddol (SUS3)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Anogwch y plant i archwilio stiwardiaeth y Ddaear trwy ffurfiau celf creadigol, gan ddefnyddio deunyddiau naturiol lleol ac enghreifftiau byd-eang o ofal amgylcheddol.	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symudiad a chydysmud trwy weithgareddau awyr agored sy'n annog archwilio a gofal amgylcheddol. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwlfrydedd am natur leol ac annog archwilio	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwranddo, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy straeon a	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Defnyddio cyfrif ac adnabod meintiau i archwilio cysyniadau amgylcheddol a phwysigrwydd ailgylchu. Siapiau a Phatrymau: Adnabod a chreu siapiau a phatrymau ym myd natur, gan feithrin ymwybyddiaeth o	Gwyddoniaeth a Thechnoleg, Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwlfrydedd am gynefinoedd lleol a bioamrywiaeth trwy archwilio ac arsylwi. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno defnydd creadigol a phwrpasol o offer a deunyddiau i ymgysylltu â

Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o stiwardiaeth y Ddaear trwy luniadau, chwarae rôl ac adrodd straeon sy'n amlygu eu cysylltiad â natur. Ymgysylltiad a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar feithrin mwynhad a chyfranogiad mewn prosiectau celf cydweithredol a gweithgareddau crefft sy'n hyrwyddo ymwybyddiaeth o stiwardiaeth y Ddaear.	teimladau am natur ac empathi tuag at bethau byw, gan feithrin cysylltiadau emosiynol. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau amgylcheddol, gan bwysleisio gwaith tîm a chefnogaeth. Dewisiadau Iach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid sy'n gysylltiedig â chynaliadwyedd, gan annog	deunyddiau naturiol. Deall Amser a Lle: Helpwch blant i gysylltu newidiadau tymhorol a straeon cymunedol â'u synnwyr o le. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Annog myfyrio ar gysylltiadau personol â natur a hyrwyddo perthnasoedd cydweithredol. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol:	thrafodaethau am natur a stiwardiaeth amgylcheddol. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, symbolau a labeli amgylcheddol yn y Gymraeg a'r Saesneg i helpu plant i ddatblygu sgiliau darllen cynnar wrth ddysgu am bwysigrwydd gofalu am yr amgylchedd. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi	ddyluniadau naturiol. Mesur Syml: Cymharu a mesur gwrthrychau naturiol, gan annog dealltwriaeth o dyfiant a phwysigrwydd planhigion. Datrys Problemau a Rhesymu: Datblygu meddwl rhesymegol trwy ddatrys problemau sy'n ymwneud â rheoli gwastraff, cadwraeth, a dewisiadau dyddiol sy'n effeithio ar yr amgylchedd.	stiwardiaeth amgylcheddol. Sgiliau Technoleg Cynnar: Gwella dysgu trwy dechnoleg sy'n arddangos cysyniadau amgylcheddol ac yn hyrwyddo stiwardiaeth. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall effaith eu gweithredoedd ar yr amgylchedd, gan annog ymddygiad cyfrifol a gwerthfawrogiad o natur.
---	---	---	--	---	---

	plant i wneud dewisiadau iach drostynt eu hunain a'r blaned.	Cyflwyno cysyniadau o ofal amgylcheddol ac ymddygiad moesegol mewn rhyngweithiad au grŵp.	gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â phynciau amgylcheddol, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn Gymraeg a Saesneg.		
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau.	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol, gyda	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwpas.	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall ac ymateb i eraill yn Gymraeg a	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd a meintiau trwy weithgareddau chwarae sy'n ymwneud â chynaliadwyedd.	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd a hyrwyddo ymdeimlad o stiwardiaeth trwy

Amcan 1: Darparu cyfleoedd i blant greu gweithiau celf gan ddefnyddio deunyddiau naturiol a gasglwyd o'u hamgylchedd lleol, gan feithrin cysylltiad â natur a dealltwriaeth o stiwardiaeth y Ddaear. Enghraifft Ymarferol: Gall plant gasglu dail, cerrig, a brigau i greu collage neu gerfluniau, gan ddysgu am harddwch ac amrywiaeth eu hecosystem leol. Amcan 2: Cyflwyno enghreifftiau byd-eang o stiwardiaeth y Ddaear trwy brosiectau celf ymarferol sy'n cynrychioli gwahanol ddulliau diwylliannol o ofalu am yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Gall plant greu baneri neu symbolau o wahanol wledydd sy'n	ffocws ar amgylcheddau awyr agored a natur. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol sy'n hybu archwilio'r amgylchedd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch gyrsiau rhwstr awyr agored sy'n gofyn i blant ddringo, neidio a chymbwysu wrth lywio trwy elfennau naturiol fel boncyffion a chreigiau. Anogwch nhw i drafod sut mae'r gweithgareddau hyn yn cysylltu â bod yn egniol a gofalu am eu hamgylchedd. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy gemau sy'n cynnwys gofalu am	Amcan 1: Darganfod cynefinoedd lleol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch deithiau cerdded natur i archwilio parciau neu erddi lleol, gan annog plant i arsylwi ar blanhigion, anifeiliaid, a nodweddion naturiol, ac annog cwestiynau am yr hyn maen nhw'n ei weld. Amcan 2: Ymchwilio i ddeunyddiau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Darparu cyfleoedd i blant archwilio gwahanol ddeunyddiau naturiol (fel dail, cerrig, a phridd) a thrafod eu priodweddau a'u	Saesneg, gan ddefnyddio pynciau amgylcheddol i feithrin cyfathrebu ac ymwybyddiaeth ddwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar storïau neu sgysiau syml am natur, anifeiliaid a'r amgylchedd a'u trafod. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog am yr amgylchedd, fel sut i ofalu am blanhigion neu anifeiliaid, a gofynnwch i'r plant rannu'r hyn maen nhw'n ei gofio. Anogwch nhw i ddisgrifio'r hyn y gallan nhw ei wneud i helpu'r amgylchedd yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am	Amcan 1: Cymryd rhan mewn gweithgareddau cyfrif sy'n ymwneud â natur. Enghraifft Ymarferol: Cyfrwch nifer y dail, cerrig, neu flodau a gasglwyd yn ystod taith natur, gan drafod eu pwysigrwydd yn yr ecosystem. Amcan 2: Adnabod a chymharu meintiau mewn cyd-destunau amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio setiau o ddeunyddiau ailgylchadwy (fel poteli, caniau, neu bapur) i ddioli a chyfrif, gan feithrin dealltwriaeth o ailgylchu a lleihau gwastraff. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau	archwilio ymarferol. Amcan 1: Ymchwilio i gynefinoedd lleol a'r planhigion a'r anifeiliaid sy'n byw yno. Enghraifft Ymarferol: Ewch â'r plant ar deithiau natur i arsylwi ar wahanol gynefinoedd, gan eu hannog i ddisgrifio'r hyn maen nhw'n ei weld a sut mae'r amgylcheddau hyn yn cynnal bywyd. Amcan 2: Meithrin gwerthfawrogiad o fioamrywiaeth. Enghraifft Ymarferol: Creu gardd fach yn y dosbarth lle gall plant blannu hadau ac arsylwi ar y broses dyfu, gan drafod sut mae planhigion yn cyfrannu at amgylchedd iach. Amcan 3:
--	---	--	--	---	---

dangos eu hymrwymiad i warchod yr amgylchedd, gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu neu ddeunyddiau naturiol. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu teimladau am natur a'r amgylchedd trwy luniadu neu beintio, gan ganiatáu iddynt ddarlunio beth mae stiwardiaeth y Ddaear yn ei olygu iddyn nhw. Enghraifft Ymarferol: Darparwch anogwr, fel "Sut olwg sydd ar Ddaear iach?" a	natur, fel casglu sbwriel neu blannu hadau. Enghraifft Ymarferol: Sefydlu "cyfnewid glanhau" lle mae plant yn gweithio gyda'i sbwriel mewn man penodol. Mae hyn yn annog gwaith tîm wrth ddatblygu eu sgiliau corfforol a deall pwysigrwydd cadw eu hamgylchedd yn lân. Amcan 3: Hyrwyddo sgiliau echddygol manwl trwy weithgareddau sy'n cynnwys deunyddiau sy'n seiliedig ar natur. Enghraifft Ymarferol: Darparwch ddeunyddiau fel dail, brigau a cherrig mân i blant greu prosiectau celf. Mae hyn yn annog trin a	rolau yn yr amgylchedd. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Trafod newidiadau tymhorol. Enghraifft Ymarferol: Creu siart tymhorol i olrhain newidiadau yn yr amgylchedd trwy gydol y flwyddyn, gan helpu plant i gysylltu'r newidiadau hyn â'u hardal leol. Amcan 2: Rhannu straeon teulu a chymuned.	eu profiadau eu hunain gyda natur a sut y gallant helpu i warchod yr amgylchedd. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle gall y plant ddisgrifio yn eu geiriau eu hunain yr hyn y maent wedi'i arsylwi ym myd natur (e.e., codi sbwriel, plannu hadau). Annog y defnydd o eirfa Gymraeg a Saesneg i fynegi syniadau yn ymwneud â stiwardiaeth amgylcheddol. Amcan 3: Hyrwyddwch ddatblygiad sgiliau gwrando trwy ofyn i blant ddilyn cyfarwyddiadau syml yn ymwneud â gofalu am yr amgylchedd.	sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau a geir ym myd natur. Amcan 1: Adnabod siapiau yn yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Ewch ar helfa siapiau yn yr awyr agored, gan chwilio am gylchoedd (e.e., petalau blodau), trionglau (e.e., dail), a sgwariau (e.e., brics), gan drafod sut mae'r siapiau hyn i'w cael mewn amgylcheddau naturiol ac adeiledig. Amcan 2: Creu patrymau gan ddefnyddio deunyddiau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio dail, cerrig, a brigau i wneud patrymau, gan drafod sut mae patrymau i'w gweld ym myd natur (e.e. trefniant hadau mewn blodyn haul).	Archwiliwch ffenomenau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch arbrofion syml, fel tyfu ffa mewn gwahanol amodau (golau yn erbyn tywyll), i arsylwi sut mae ffactorau amrywiol yn effeithio ar dwf ac iechyd planhigion. Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i hwyluso archwiliad creadigol o'r amgylchedd a hyrwyddo stiwardiaeth. Amcan 1: Defnyddio offer sylfaenol ar gyfer arsylwi ac archwilio. Enghraifft Ymarferol: Darparwch
---	---	--	--	---	---

gadael i blant ddarlunio eu gweledigaeth gan ddefnyddio paent neu greonau, gan feithrin ymdeimlad o berchnogaeth dros eu hamgylchedd. Amcan 2: Defnyddio chwarae rôl ac adrodd straeon i helpu plant i ddeall y cysyniad o stiwardiaeth y Ddaear a mynegi eu syniadau am ofalu am y blaned. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgaredd chwarae rôl lle bydd plant yn actio sefyllfaoedd fel plannu coed neu lanhau parc, gan eu galluogi i brofi stiwardiaeth wrth weithredu a myfyrio ar ei bwysigrwydd. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad	thrafod eitemau naturiol yn ofalus wrth drafod eu harwyddocâd yn yr ecosystem. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill, yn enwedig mewn perthynas â materion amgylcheddol a gwaith tîm. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu teimladau am natur a'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl gweithgaredd awyr agored, cynhaliwch amser cylch lle gall plant rannu sut roedden nhw'n teimlo am eu profiad, fel gweld	Enghraifft Ymarferol: Annog plant i rannu straeon am eu teuluoedd neu hanes lleol, gan feithrin ymdeimlad o berthyn a dealltwriaeth o dreftadaeth eu cymuned. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Myfyrio ar gysylltiadau personol â natur. Enghraifft Ymarferol: Hwyluswch drafodaethau am leoedd y mae plant yn	Gweithgaredd: Rhowch gyfarwyddiadau dwyieithog ar gyfer tasgau fel didoli ailgylchu, dyfrio planhigion, neu ddiffodd goleuadau. Gofynnwch i'r plant ailadrodd y cyfarwyddiadau a chyflawni'r tasgau, gan atgyfnerthu sgiliau iaith a chyfrifoldeb amgylcheddol. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â stiwardiaeth amgylcheddol, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau wrth feithrin gofal am natur.	Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau ymarferol sy'n ymwneud â stiwardiaeth amgylcheddol. Amcan 1: Mesur a chymharu hydoedd gwahanol blanhigion neu wrthrychau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch unedau ansafonol (fel dwylo neu flociau) i fesur uchder planhigion yn yr ardd, gan drafod pwysigrwydd planhigion iach i'r amgylchedd. Amcan 2: Pwysu eitemau sy'n ymwneud ag ailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch raddfa gydbwysedd i	chwyddwydrau i blant archwilio dail, pryfed, neu bridd, gan drafod yr hyn y maent yn ei ddarganfod a pham mae'r elfennau hyn yn bwysig i'r ecosystem. Amcan 2: Annog ailgylchu ac aildddefnyddio deunyddiau mewn prosiectau. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgareddau lle mae plant yn creu celf gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu, gan drafod sut mae hyn yn helpu i leihau gwastraff a diogelu'r amgylchedd. Amcan 3: Defnyddio deunyddiau naturiol mewn ffyrdd creadigol. Enghraifft Ymarferol: Casglwch gerrig, ffyn, a dail i greu cerfluniau neu
--	--	--	--	--	---

a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Hwyluso prosiectau grŵp sy'n galluogi plant i gydweithio ar fentrau celf amgylcheddol, gan wella eu gwaith tîm a chreadigedd wrth ganolbwyntio ar stiwardiaeth y Ddaear. Enghraifft Ymarferol: Gall plant weithio gyda'i gilydd i greu murlun mawr sy'n darlunio gwahanol ffyrdd o warchod y Ddaear, megis plannu coed, ailgylchu, a gofalu am fywyd gwyllt, gan feithrin ymdeimlad o gyfrifoldeb ar y cyd. Amcan 2: Trefnwch weithgareddau pleserus sy'n cynnwys gwneud celf o ddeunyddiau wedi'u hailgylchu, gan helpu plant i ddysgu am gynaliadwyedd wrth gael hwyl.	blodyn hardd neu helpu i lanhau. Defnyddiwch awgrymiadau fel "Sut roedd hynny'n gwneud i chi deimlo?" i hwyluso trafodaeth. Amcan 2: Cyflwyno cysyniadau o empathi trwy drafod teimladau pethau byw. Enghraifft Ymarferol: Darllenwch stori am anifail yn yr amgylchedd, a thrafodwch sut y gallai'r anifail hwnnw deimlo mewn gwahanol sefyllfaoedd (e.e. dod o hyd i fwyd, bod yn ddiogel). Anogwch y plant i gysylltu'r teimladau hyn â'u profiadau eu hunain. Amcan 3: Cefnogi plant i adnabod pan fydd eraill yn gofidio am faterion	mwynhau ymweld â nhw yn yr awyr agored a'u teimladau am y lleoedd hyn, gan eu helpu i fynegi eu cysylltiadau â natur. Amcan 2: Meithrin perthnasoedd trwy weithgareddau cydweithredol. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant mewn prosiectau grŵp, fel plannu gardd neu greu collage natur, gan annog gwaith tîm a chyfathrebu. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg.	Amcan 1: Cyflwyno plant i lyfrau lluniau a straeon am natur, anifeiliaid, a'r amgylchedd yn y Gymraeg a'r Saesneg er mwyn datblygu sgiliau darllen cynnar ac ymwybyddiaeth amgylcheddol. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr am gymeriad sy'n gofalu am yr amgylchedd (e.e., plannu coed, gwarchod anifeiliaid). Defnyddiwch y llyfr i nodi geiriau allweddol sy'n ymwneud â byd natur, fel "coeden" neu "dŵr" (dŵr), gan helpu plant i adnabod y termau Cymraeg a Saesneg fel ei gilydd. Amcan 2: Anogwch y plant i adnabod ac enwi symbolau sy'n	gymharu pwysau gwahanol eitemau y gellir eu hailgylchu, gan drafod pwysigrwydd lleihau gwastraff ac aildddefnyddio deunyddiau. Amcan 3: Archwiliwch gysyniadau amser yng nghyd-destun twf a newid. Enghraifft Ymarferol: Creu llinell amser syml o dyfiant planhigyn, gan nodi cyfnodau allweddol (e.e., plannu, egino, blodeuo) a thrafod y gofal sydd ei angen ar bob cam. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml a gwneud penderfyniadau yn ymwneud â	ludweithiau natur, gan annog y plant i fyfyrio ar darddiad naturiol y defnyddiau a'u pwysigrwydd. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwiliwch hanfodion technoleg i wella dealltwriaeth o stiwardiaeth y Ddaear. Amcan 1: Defnyddio dyfeisiau digidol i ddysgu am yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch fideos addysgol am fywyd gwyllt neu ecosystemau sy'n amlygu pwysigrwydd cadwraeth a stiwardiaeth, gan hwyluso trafodaethau wedyn.
---	--	---	--	---	---

Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch orsaf grefftio lle gall plant greu offerynnau neu addurniadau o eitemau wedi'u hailgylchu, gan hybu'r syniad y gellir trawsnewid gwastraff yn rhywbeth gwerthfawr a hardd.	amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch sefyllfaoedd fel sbwriel neu lygredd a sut y gallai wneud i anifeiliaid neu blanhigion deimlo. Anogwch y plant i feddwl am ffyrdd y gallant helpu'r rhai sydd mewn trallod. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu, ac empathi, yng nghyd-destun stiwardiaeth y Ddaear. Amcan 1: Annog gwaith tîm trwy brosiectau grŵp sy'n ymwneud â gofalu am yr	Amcan 1: Trafod gofalu am yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Siaradwch am ffyrdd o ofalu am natur, fel codi sbwriel neu blannu blodau, gan atgyfnerthu'r syniad o stiwardiaeth a chyfrifoldeb. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu a charedigrwydd mewn gweithgareddau grŵp. Enghraifft Ymarferol: Ymgorffori gemau a gweithgareddau sy'n pwysleisio rhannu adnoddau a helpu ein gilydd, gan feithrin ymdeimlad o gymuned ac ymwybyddiaeth	ymwneud â'r amgylchedd, fel symbolau ailgylchu, labeli planhigion, neu arwyddion o fywyd gwyllt. Gweithgaredd: Dangoswch symbolau amgylcheddol cyffredin i'r plant (e.e., y symbol ailgylchu, traciau anifeiliaid) a gofynnwch iddyn nhw nodi'r rhain mewn straeon neu weithgareddau awyr agored. Anogwch nhw i ddweud y geiriau yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan atgyfnerthu llythrennedd dwyieithog. Amcan 3: Cefnogi adnabod llythrennau a geiriau trwy weithgareddau sy'n cysylltu darllen â gweithredoedd	chynaliadwyedd. Amcan 1: Annog meddwl beirniadol am reoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios lle bydd y plant yn penderfynu sut i ddiolli gwastraff (ailgylchadwy ac anailgylchadwy) ac egluro eu rhesymau. Amcan 2: Datrys problemau sy'n ymwneud â chadwraeth. Enghraifft Ymarferol: Gosodwch her i ddod o hyd i ffyrdd o arbed dŵr wrth chwarae (e.e., defnyddio amserydd i gyfyngu ar y defnydd o ddŵr yn ystod gweithgaredd garddio), gan ysgogi trafodaethau ynghylch pam mae cadwraeth dŵr yn bwysig. Amcan 3: Gwneud penderfyniadau ar	Amcan 2: Dogfennu arsylwadau amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant ddefnyddio camerâu neu dabledi i dynnu lluniau o blanhigion ac anifeiliaid yn ystod archwiliadau awyr agored, gan greu portffolio digidol i rannu gyda chyfoedion a theuluoedd. Amcan 3: Cyflwyno apiau neu gemau syml sy'n canolbwyntio ar natur a chadwraeth. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio apiau rhyngweithiol sy'n addysgu plant am ailgylchu, bywyd gwyllt, neu ofal planhigion, gan atgyfnerthu cysyniadau stiwardiaeth trwy chwarae.
--	--	---	--	---	---

	amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch brosiect gardd gymunedol lle mae plant yn cydweithio i blannu blodau neu lysiau. Trafod pwysigrwydd gwaith tîm a sut mae cydweithio yn helpu'r amgylchedd. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu a chydweithio trwy gemau sy'n seiliedig ar natur. Enghraifft Ymarferol: Chwarae gemau cydweithredol, fel "pasio'r bêl" wrth drafod sut mae pob person yn cyfrannu at ofalu am y Ddaear. Pwysleisiwch bwysigrwydd rhannu adnoddau a chefnogi ein gilydd. Amcan 3: Helpu	foesegol.	amgylcheddol, megis labelu planhigion neu anifeiliaid. Gweithgaredd: Creu labeli syml ar gyfer planhigion yn Gymraeg a Saesneg (e.e., "blodyn" / "blodyn"). Gofynnwch i'r plant helpu i osod y labeli mewn gardd neu ardal natur, gan atgyfnerthu adnabyddiaeth geiriau a gofal amgylcheddol. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â stiwardiaeth amgylcheddol, gan gynnwys	sail effaith amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch ddewisiadau mewn trefn ddyddiol (e.e., defnyddio bag aml dro yn erbyn bag plastig) a gofynnwch i'r plant fyfyrir ar sut mae'r dewisiadau hyn yn effeithio ar yr amgylchedd.	Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall canlyniadau gweithredoedd sy'n ymwneud â stiwardiaeth amgylcheddol. Amcan 1: Archwiliwch sut mae gweithredoedd dynol yn effeithio ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrofion syml sy'n dangos sut mae llygredd yn effeithio ar iechyd planhigion (e.e. dyfrio planhigion â dŵr glân yn erbyn dŵr budr) a thrafod y canlyniadau. Amcan 2: Annog trafodaethau ar gadwraeth ac ymddygiad cyfrifol. Enghraifft Ymarferol:
--	--	-----------	---	---	--

	plant i ddeall gwerth perthnasoedd â chyfoedion wrth ofalu am y Ddaear. Enghraifft Ymarferol: Hwyluso trafodaethau am sut y gallant gefnogi ei gilydd i wneud dewisiadau iach drostynt eu hunain a'r blaned, megis ailgylchu neu arbed dŵr. Dewisiadau Iach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid, gan eu cysylltu â stiwardiaeth y Ddaear a chynaliadwyedd. Amcan 1: Dysgwch blant am bwysigrwydd bwyta'n iach a'i effaith ar y blaned.		dysgu ffurfio llythrennau a geiriau. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu syniadau am natur a'r amgylchedd trwy luniadu a gwneud marciau, gan ddechrau ffurfio llythrennau a geiriau syml yn y Gymraeg a'r Saesneg. Gweithgaredd: Rhowch ddeunyddiau lluniadu i'r plant a gofynnwch iddynt dynnu llun o'u hoff anifeiliaid, planhigion neu weithgareddau awyr agored. Anogwch nhw i ysgrifennu labeli syml ar gyfer eu lluniadau, fel "coeden) neu "aderyn" (aderyn), yn y ddwy iaith. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer		Defnyddiwch amser stori i ddarllen llyfrau am ofalu am y Ddaear, gan ysgogi sgysiau am sut y gall gweithredoedd plant helpu i warchod yr amgylchedd. Amcan 3: Arsylwi a myfyrio ar newidiadau amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Creu prosiect dosbarth i fonitro twf planhigion mewn gwahanol amodau, gan drafod sut mae ffactorau amrywiol (golau, dŵr, gofal) yn effeithio ar eu hiechyd a'u goroesiad.
--	---	--	--	--	--

	Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno ffrwythau a llysiau mewn sesiwn "prawf blas", gan drafod sut y gall tyfu bwyd fod o fudd i'w hiechyd ac i'r Ddaear. Manteisiwch ar y cyfle hwn i gysylltu ag arferion ffermio lleol. Amcan 2: Hyrwyddo arferion hylendid sydd o fudd i iechyd personol a'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynnal gweithgareddau golchi dwylo cyn ac ar ôl chwarae yn yr awyr agored, gan drafod sut mae cadw'n lân yn helpu i atal salwch ac yn sicrhau amgylchedd iach. Amcan 3: Annog trafodaethau am ddewisiadau cynaliadwy, fel defnyddio llai o		sgiliau ysgrifennu cynnar trwy ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â gweithredoedd amgylcheddol, megis "planhigyn", "daear", neu "ailgylchu." Gweithgaredd: Rhoi cyfleoedd i blant ymarfer ysgrifennu geiriau amgylcheddol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Defnyddiwch ysgogiadau fel "ysgrifennwch y gair am 'plant' yn Gymraeg" neu "allwch chi ysgrifennu 'ailgylchu'?" eu hannog i feddl am gynaliadwyedd. Amcan 3: Anogwch y plant i greu posteri neu arwyddion syml sy'n hyrwyddo stiwardiaeth amgylcheddol, gan ddefnyddio		
--	---	--	--	--	--

	blastig. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch enghreifftiau go iawn (fel dewis cynwysyddion y gellir eu hailddefnyddio ar gyfer byrbrydau) i ddangos dewisiadau iachus i blant. Trafodwch sut maer dewisiadau hyn yn effeithio'n gadarnhaol ar eu hiechyd a'r Ddaear.		ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpu plant i greu posteri am sut i ofalu am yr amgylchedd (e.e., "Save water" neu "Plant trees") gan ddefnyddio ymadroddion Cymraeg a Saesneg. Arddangos eu gwaith o amgylch yr ystafell ddosbarth neu ardal awyr agored, gan atgyfnerthu sgiliau ysgrifennu cynnar ac ymwybyddiaeth amgylcheddol.		
Rheoli Gwastraff (SUS4)					

Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Anogwch blant i archwilio rheoli gwastraff trwy ffurfiau celfyddydol creadigol, gan ganolbwyntio ar arferion ailgylchu lleol yng Nghymru ac enghreifftiau byd-eang o leihau gwastraff ac uwchgylchu. Creadigrwydd a Hunanfyneiant: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o reoli gwastraff trwy chwarae rôl, caneuon a dawnsfeydd sy'n amlygu ailgylchu a	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symud a chydysymud trwy ddiidoli, gweithgareddau glanhau, a phrosiectau creadigol gyda deunyddiau wedi'u hailgylchu. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau yn ymwneud â sbwriel a gwastraff, gan feithrin empathi at yr	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd ynghylch gwaredu gwastraff lleol a'i effaith amgylcheddol. Deall Amser a Lle: Helpu plant i adnabod newidiadau mewn arferion rheoli	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwrando, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau am ailgylchu, lleihau gwastraff, a gofal amgylcheddol. Sgiliau Darllen Cynnar:	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cymryd rhan mewn cyfrif ac adnabod meintiau sy'n gysylltiedig ag eitemau ailgylchadwy ac eitemau na ellir eu hailgylchu. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn eitemau gwastraff a chreu patrymau gan ddefnyddio defnyddiau ailgylchadwy. Mesur Syml: Cymharwch a mesurwch bwysau a maint eitemau a chynwysyddion gwastraff i ddeall cynhwysedd ac anghenion ailgylchu.	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd am wastraff a'i effeithiau ar yr amgylchedd trwy archwilio ac arsylwi. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno defnydd creadigol a phwrrpasol o offer a deunyddiau i ymgysylltu ag arferion rheoli gwastraff. Sgiliau Technoleg Cynnar: Gwella dysgu trwy dechnoleg sy'n arddangos cysyniadau ac
--	--	--	---	--	---

chyfrifoldeb amgylcheddol. Ymgysylltiad a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar ddatblygu ymdeimlad o fwynhad a chyfranogiad trwy brosiectau grŵp, megis murluniau a gweithgareddau crefft, sy'n hybu ymwybyddiaeth o arferion rheoli gwastraff.	amgylchedd a bodau byw. Meithrin Perthynas: Canolbwyntiwrch ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau rheoli gwastraff, gan annog gwaith tîm a chefnogaeth. Dewisiadau Iach: Cyflwyno cysyniadau hylendid a chynaliadwyedd yn ymwneud â rheoli gwastraff, gan annog arferion iach ar gyfer lles personol ac amgylcheddol.	gwastraff a rôl eu cymuned. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d: Annog myfyrio ar arferion gwastraff personol a hyrwyddo gwaith tîm i leihau gwastraff. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Cyflwyno cysyniadau o ofal amgylcheddol ac ymddygiad moesegol trwy	Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â rheoli gwastraff, gan helpu plant i adnabod geirfa a symbolau allweddol yn Gymraeg a Saesneg. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar sy'n canolbwyntio ar reoli gwastraff, gan	Datrys Problemau a Rhesymu: Datblygu meddwl rhesymegol trwy ddiidoli gwastraff yn gywir a thaflu syniadau am ffyrdd o leihau gwastraff mewn bywyd bob dydd.	arferion rheoli gwastraff. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall effaith eu gweithredoedd ar reoli gwastraff, gan annog ymddygiad cyfrifol.
--	---	--	---	--	--

		drafodaethau a chwarae rôl.	helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau sy'n ymwneud ag ailgylchu a lleihau gwastraff.		
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Galluogi plant i archwilio cysyniadau rheoli gwastraff trwy gelf trwy ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu i greu prosiectau celf, gan feithrin creadigrwydd ac ymwybyddiaeth o	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud â rheoli gwastraff. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n cynnwys didoli a chael gwared ar ddeunyddiau	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Ymchwilio i ddulliau gwaredu gwastraff lleol. Enghraifft Ymarferol: Ewch am dro o amgylch yr ysgol neu'r ardal leol i weld	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwranddo): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall ac ymateb i eraill yn Gymraeg a Saesneg, gan ddefnyddio trafodaethau am reoli gwastraff ac ailgylchu i feithrin cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd a meintiau trwy weithgareddau sy'n ymwneud â rheoli gwastraff. Amcan 1: Cyfrwch eitemau ailgylchadwy ac eitemau na ellir eu hailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant gasglu eitemau gwastraff amrywiol (fel papur, plastig, a	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am wastraff a'i effaith ar yr amgylchedd trwy archwilio ymarferol. Amcan 1: Ymchwilio i wahanol fathau o wastraff. Enghraifft Ymarferol: Mynd am dro natur i gasglu eitemau amrywiol (e.e. dail, deunydd lapio plastig) a

aillddefnyddio deunyddiau. Enghraifft Ymarferol: Gall plant wneud cerfluniau neu collages gan ddefnyddio eitemau fel capiau poteli, cardbord, a phapur i gynrychioli pwysigrwydd ailgylchu yn eu cymuned leol. Amcan 2: Cyflwyno enghreifftiau byd-eang o reoli gwastraff trwy weithgareddau creadigol sy'n amlygu gwahanol ddulliau, megis compostio neu uwchgylchu. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i greu gwaith celf sy'n dangos sut mae gwahanol wledydd yn rheoli gwastraff, fel biniau compost mewn gerddi neu ddodrefn wedi'u huwchgylchu, gan ddefnyddio deunyddiau amrywiol i ddangos yr arferion	gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch gêm ddiidoli lle mae plant yn diidoli defnyddiau ailgylchadwy (fel papur, plastig a metel) yn wahanol finiau. Ma'r gweithgaredd hwn yn helpu i ddatblygu sgiliau echddygol bras wrth ddysgu am ailgylchu. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy weithgareddau glanhau awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch sesiwn codi sbwriel yn y maes chwarae neu'r ardal leol. Anogwch y plant i gydweithio i gasglu sbwriel, gan hybu symudiad corfforol a gwaith tîm wrth drafod pwysigrwydd cadw	biniau gwastraff, manau ailgylchu a sbwriel. Trafodwch gyda'r plant beth sy'n digwydd i wastraff yn eu cymuned a pham ei bod yn bwysig ei reoli'n iawn. Amcan 2: Archwilio effaith gwastraff ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch lyfrau stori neu fideos sy'n darlunio taith gwastraff, gan gynnwys beth sy'n digwydd i sbwriel ym myd natur, gan helpu plant i ddeall pwysigrwydd cadw'r amgylchedd yn lân. Deall Amser a Lle	y plant i wrando ar sgysiau am reoli gwastraff, ailgylchu a gofalu am yr amgylchedd a chymryd rhan ynddynt. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog am ailgylchu neu leihau gwastraff (e.e., stori am gymeriad sy'n ailgylchu poteli neu'n codi sbwriel). Gofynnwch i'r plant ddisgrifio beth maen nhw'n ei gofio yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau eu hunain gyda gwastraff, ailgylchu, ac aillddefnyddio deunyddiau gartref neu yn yr ysgol. Gweithgaredd:	metel) a chyfrif faint o bob math sydd ganddyn nhw, gan drafod pwysigrwydd ailgylchu pob un. Amcan 2: Adnabod meintiau mewn gweithgareddau diidoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch orsaf ddiidoli lle gall y plant diidoli eitemau yn grwpiau a thrafod faint o eitemau sydd ym mhob grŵp, gan atgyfnerthu'r cysyniad o leihau gwastraff. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau sy'n ymwneud â defnyddiau gwastraff. Amcan 1: Adnabod	thrafod eu heffaith ar yr amgylchedd. Amcan 2: Archwiliwch brosesau naturiol dadelfeniad. Enghraifft Ymarferol: Gosodwch fin compost syml yn yr ystafell ddosbarth i arsylwi sut mae deunyddiau organig yn dadelfennu dros amser, gan drafod manteision compostio. Amcan 3: Meithrin ymwybyddiaeth o arferion rheoli gwastraff lleol. Enghraifft Ymarferol: Ymweld â chanolfan ailgylchu leol (neu bron) i weld sut mae gwastraff yn cael ei diidoli a'i brosesu, gan annog trafodaethau am ailgylchu. Defnyddio Offer
--	--	---	--	---	---

hyn. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Hwyluso senarios chwarae rôl lle mae plant yn actio arferion rheoli gwastraff, megis didoli deunyddiau ailgylchadwy neu gymryd rhan mewn digwyddiad glanhau, i ddeall eu rôl mewn cynnal amgylchedd glân. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch “ganolfan ailgylchu” lle gall plant ddosbarthu gwahanol ddeunyddiau mewn biniau, gan ddysgu trwy chwarae am yr hyn y gellir ac na ellir	eu hamgylchedd yn lân. Amcan 3: Hyrwyddo sgiliau echddygol manwl trwy grefftio gyda deunyddiau wedi'u hailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Darparu siswrn, glud, ac eitemau wedi'u hailgylchu i blant greu prosiectau celf. Mae hyn yn annog trin deunyddiau'n ofalus a chreadigedd tra'n atgyfnerthu gwerth ailddefnyddio gwastraff. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill mewn perthynas â gwastraff a	Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Trafod newidiadau mewn rheoli gwastraff dros amser. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon am sut roedd pobl yn gwaredu gwastraff yn y gorffennol o gymharu â heddiw, gan ddefnyddio iaith a delweddau syml i ddangos esblygiad arferion rheoli gwastraff. Amcan 2: Nodi rolau cymunedol lleol mewn rheoli	Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle bydd y plant yn rhannu eu profiadau o helpu i ailgylchu gartref (e.e., didoli papur, plastig, a gwastraff bwyd). Anogwch nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i egluro beth maen nhw'n ei wneud. Amcan 3: Hyrwyddo gwrando a dilyn cyfarwyddiadau sy'n ymwneud â rheoli gwastraff (e.e. sut i ddidoli ailgylchu neu waredu sbwriel). Gweithgaredd: Rhoi cyfarwyddiadau dwyieithog ar gyfer tasgau rheoli gwastraff syml, megis didoli ailgylchu yn y biniau cywir neu ddefnyddio cynwysyddion y	siapiau mewn pecynnau ac eitemau gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant edrych ar gynwysyddion amrywiol (e.e., blychau, poteli) a nodi'r siapiau (sgwariau, cylchoedd, petryalau), gan drafod sut mae'r siapiau hyn yn berthnasol i ailgylchu. Amcan 2: Creu patrymau gyda deunyddiau ailgylchadwy. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio eitemau fel capiau poteli, sbarion papur, a chardbord i greu patrymau sy'n ailadrodd, gan hybu trafodaeth am ailddefnyddio deunyddiau'n greadigol.	a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i archwilio rheoli gwastraff yn greadigol ac yn bwrpasol. Amcan 1: Defnyddio offer didoli i ddysgu am ailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Darparwch finiau ar gyfer gwahanol fathau o wastraff (deunydd ailgylchadwy, compost, sbwriel) a gofynnwch i'r plant ddidoli eitemau, gan drafod pam fod pob eitem yn perthyn i'w bin priodol. Amcan 2: Annog pobl i ailddefnyddio deunyddiau'n greadigol. Enghraifft Ymarferol: Creu prosiect celf gan ddefnyddio
--	--	--	---	---	---

ei ailgylchu. Amcan 2: Defnyddio caneuon a dawniau i helpu plant i fynegi eu dealltwriaeth o reoli gwastraff a phwysigrwydd lleihau, ailddefnyddio ac ailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch gân fachog i'r plant am y "Tair A" (Lleihau, Ailddefnyddio, Ailgylchu) gyda symudiadau i gyd-fynd â nhw sy'n cynrychioli pob gweithred, gan wneud y broses ddysgu yn hwyl ac yn gofiadwy. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Creu prosiectau grŵp sy'n darlunio arferion	materion amgylcheddol. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi teimladau am sbwriel a llygredd. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl gweithgaredd glanhau, cynhaliwch drafodaeth am sut maent yn teimlo pan fyddant yn gweld sbwriel. Defnyddiwch awgrymiadau fel "A yw'n gwneud i chi deimlo'n hapus neu'n drist?" i hwyluso mynegiant emosiynol. Amcan 2: Helpu plant i adnabod effaith gwastraff ar yr amgylchedd a bodau byw. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch stori syml am anifail sydd wedi'i effeithio gan sbwriel.	gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Gwahodd aelod o'r gymuned (e.e., casglwr gwastraff) i siarad â'r plant am eu rôl yn cadw'r amgylchedd yn lân, gan helpu plant i ddeall ymdrechion eu cymuned i reoli gwastraff. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Myfyrio ar arferion gwastraff personol. Enghraifft	gellir eu hailddefnyddio. Gofynnwch i'r plant ailadrodd y cyfarwyddiadau yn y ddwy iaith a chyflawni'r dasg. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â rheoli gwastraff, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau, gan ganolbwyntio ar ailgylchu a lleihau gwastraff. Amcan 1: Cyflwyno plant i lyfrau a straeon am ailgylchu, lleihau gwastraff, a phwysigrwydd cadw'r amgylchedd yn lân.	Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau a chyfaint trwy weithgareddau ymarferol sy'n ymwneud â rheoli gwastraff. Amcan 1: Mesur pwysau gwahanol eitemau gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch raddfa gydbwysedd syml i gymharu pwysau gwahanol ddeunyddiau y gellir eu hailgylchu, gan drafod pa ddeunyddiau sy'n drymach a pham mae pwysau'n bwysig ar gyfer ailgylchu. Amcan 2: Cymharwch faint o gynwysyddion gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Darparwch finiau o wahanol faint ar gyfer ailgylchu a	deunyddiau wedi'u hailgylchu (fel poteli, cardbord, a phapur), gan ysgogi trafodaethau ar sut y gall ailddefnyddio leihau gwastraff. Amcan 3: Cyflwyno offer sylfaenol ar gyfer mesur gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch glorian neu gynwysyddion i fesur faint o wastraff mae'r dosbarth yn ei gynhyrchu mewn wythnos, gan helpu'r plant i ddeall faint o wastraff a gynhyrchir. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwilio hanfodion technoleg i wella dysgu am reoli gwastraff. Amcan 1: Defnyddio
---	---	---	--	---	---

rheoli gwastraff, gan alluogi plant i gydweithio ar furluniau neu arddangosfeydd sy'n hybu ailgylchu a gwaredu gwastraff yn gywir. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch furlun cydweithredol lle mae plant yn darlunio neu'n paentio golygfeydd sy'n dangos amgylchedd glân, gan gynnwys delweddau o finiau ailgylchu a phobl yn didoli gwastraff. Amcan 2: Cynlluniwch weithgareddau pleserus fel crefftio eitemau o ddeunyddiau y gellir eu hailgylchu, gan helpu plant i ddeall y cysyniad o uwchgylchu wrth gael hwyl. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch orsaf grefftau lle gall plant greu eitemau newydd o ddeunyddiau	Trafodwch sut y gallai hyn wneud i'r anifail deimlo, gan annog y plant i gysylltu eu teimladau â theimladau creaduriaid byw. Amcan 3: Hyrwyddo empathi tuag at y rhai yr effeithir arnynt gan faterion rheoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall sbwriel niweidio cymunedau a bywyd gwyllt. Gofynnwch gwestiynau fel "Sut fydddech chi'n teimlo pe bai eich hoff le yn flêr?" i feithrin dealltwriaeth ac empathi. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan	Ymarferol: Anogwch y plant i feddwl pa wastraff maen nhw'n ei greu gartref ac yn yr ysgol. Gallant dynnu lluniau neu rannu storïau am eu harferion ailgylchu a gwaredu gwastraff eu hunain. Amcan 2: Hyrwyddo gwaith tîm mewn gweithgareddau lleihau gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Trefnu gweithgareddau grŵp fel diwrnod glanhau yn yr ysgol neu brosiect ailgylchu, gan feithrin cydweithrediad a helpu plant i ddatblygu ymdeimlad o gyfrifoldeb tuag at eu hamgylchedd.	Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn y Gymraeg a'r Saesneg sy'n trafod rheoli gwastraff (e.e., cymeriad sy'n lleihau gwastraff plastig neu'n aildddefnyddio deunyddiau). Nodwch eiriau geirfa allweddol sy'n ymwneud â rheoli gwastraff, megis "ailgylchu" a "bin" (bin). Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau sy'n ymwneud â rheoli gwastraff, megis y symbol ailgylchu, arwyddion compostio, neu finiau sbwriel. Gweithgaredd: Dangoswch symbolau rheoli gwastraff cyffredin i'r plant (e.e., y symbol ailgylchu neu'r arwydd bin compost) a	pheidio ag ailgylchu, gan annog plant i fesur a chymharu'r capasiti a thrafod pam ei bod yn bwysig rheoli gwastraff yn effeithlon. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml yn ymwneud â rheoli gwastraff. Amcan 1: Didoli gwastraff yn gywir yn seiliedig ar fath. Enghraifft Ymarferol: Cyflwynwch gymysgedd o eitemau gwastraff a gofynnwch i'r plant benderfynu sut i'w didoli i'r biniau ailgylchu cywir, gan drafod eu rhesymau dros bob dewis.	offer digidol i ddysgu am wastraff ac ailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Dangos fideos sy'n briodol i'r oedran am reoli gwastraff ac ailgylchu, gan annog trafodaethau ar y cynnwys. Amcan 2: Anogwch y plant i gofnodi eu hymdrechion rheoli gwastraff gan ddefnyddio technoleg. Enghraifft Ymarferol: Darparwch dabledi neu gamerâu i blant dynnu lluniau o'u harferion ailgylchu gartref, gan greu stori ddigidol am eu cyfraniadau. Amcan 3: Cyflwyno apiau sy'n ymwneud ag ailgylchu a rheoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol:
---	--	--	---	--	--

gwastraff, fel troi hen bapurau newydd yn hetiau neu ddefnyddio poteli plastig i wneud planwyr, gan atgyfnerthu'r syniad o leihau gwastraff yn greadigol.	gynnwys cydweithredu, rhannu ac empathi, trwy weithgareddau sy'n ymwneud â rheoli gwastraff. Amcan 1: Annog gwaith tîm trwy brosiectau rheoli gwastraff grŵp. Enghraifft Ymarferol: Trefnu prosiect cydweithredol lle mae plant yn cydweithio i greu poster ailgylchu. Mae hyn yn meithrin cydweithrediad ac yn annog rhannu syniadau ar sut i leihau gwastraff. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu deunyddiau ac adnoddau mewn prosiectau celf. Enghraifft Ymarferol: Cael sesiwn grefftio lle mae plant yn defnyddio	Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Trafod pwysigrwydd gofalu am yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio senarios chwarae rôl i archwilio canlyniadau taflu sbwriel yn erbyn cadw'r amgylchedd yn lân, gan helpu plant i ddeall goblygiadau moesegol eu gweithredoedd. Amcan 2: Annog caredigrwydd trwy ailgylchu a rhannu.	gofynnwch iddynt nodi'r rhain mewn storïau neu yn ystod gweithgareddau awyr agored. Anogwch nhw i ddweud y geiriau ar gyfer y symbolau hyn yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â rheoli gwastraff, megis "plastig", "papur", ac "ailgylchu." Gweithgaredd: Creu labeli ar gyfer gwahanol fathau o finiau gwastraff (e.e., plastig, papur, gwastraff bwyd) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru eitemau gwastraff â'r bin cywir trwy	Amcan 2: Archwilio ffyrdd o leihau gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch ddewisiadau bob dydd, fel defnyddio bagiau neu gynwysyddion y gellir eu hailddefnyddio, a gofynnwch i'r plant drafod syniadau i leihau gwastraff yn eu bywydau eu hunain, gan feithrin meddwl beirniadol am effaith amgylcheddol. Amcan 3: Datrys problemau sy'n ymwneud â gwaredu gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios lle mae'n rhaid i blant benderfynu ar y ffordd orau o gael gwared ar rai eitemau (e.e., sbarion bwyd, poteli plastig), gan eu hannog i gyfiawnhau eu penderfyniadau ar sail yr hyn y maent	Defnyddio apiau addysgol sy'n efelychu gemau ailgylchu, gan ddysgu plant am bwysigrwydd didoli gwastraff yn gywir. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd a'u heffaith ar reoli gwastraff. Amcan 1: Dangos sut mae gwastraff yn effeithio ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrawf syml i ddangos sut mae gwastraff (fel plastig) yn effeithio ar ansawdd pridd neu ddŵr, gan drafod yr effeithiau hirdymor ar natur. Amcan 2: Archwiliwch
--	---	--	---	--	---

	deunyddiau wedi'u hailgylchu i greu rhywbeth gyda'i gilydd. Anogwch nhw i rannu deunyddiau a syniadau, gan atgyfnerthu pwysigrwydd cydweithio. Amcan 3: Helpu plant i ddeall gwerth helpu ei gilydd mewn ymdrechion rheoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Yn ystod gweithgareddau glanhau, anogwch y plant i godi calon ei gilydd a chydabod cyfraniadau ei gilydd. Defnyddiwch ymadroddion fel "Diolch am helpu!" i adeiladu awyrgylch cefnogol. Dewisiadau lach:	Enghraifft Ymarferol: Creu 'cornel ailgylchu' lle gall plant ddod â deunyddiau ailgylchadwy i mewn i'w rhannu ar gyfer prosiectau crefft, gan eu haddysgu am werth aildddefnyddio eitemau a gofalu am y blaned.	ddarllen y labeli. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â rheoli gwastraff, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am ailgylchu a lleihau gwastraff. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu syniadau am reoli gwastraff trwy luniadu a gwneud marciau, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar yn ymwneud ag ailgylchu ac aildddefnyddio. Gweithgaredd: Rhewch ddeunyddiau lluniadu i'r plant a gofynnwch iddynt	wedi'i ddysgu am reoli gwastraff.	ganlyniadau gwastraffusrwydd. Enghraifft Ymarferol: Trafod beth sy'n digwydd pan nad ydym yn ailgylchu neu'n taflu eitemau i ffwrdd yn ddiofal, gan annog plant i rannu syniadau ar sut i fod yn fwy cyfrifol gyda gwastraff. Amcan 3: Anogwch y plant i weld effeithiau eu dewisiadau rheoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Creu siart dosbarth yn olrhain faint o wastraff sy'n cael ei ailgylchu o'i gymharu â'i daflu, gan helpu plant i weld effaith gadarnhaol eu dewisiadau.
--	---	---	---	--	--

	Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud â rheoli gwastraff, megis glendid a chynaliadwyedd. Amcan 1: Dysgwch bwysigrwydd hylendid mewn arferion rheoli gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl codi sbwriel, dangoswch dechnegau golchi dwylo cywir. Trafod sut mae cadw'n lân yn helpu i atal salwch ac mae'n rhan o ofalu am yr amgylchedd. Amcan 2: Hyrwyddo dewisiadau iach trwy drafod manteision lleihau gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno		dynnu lluniau o ffyrdd y gallant helpu i leihau gwastraff (e.e. ailgylchu, aildddefnyddio cynwysyddion). Anogwch nhw i labelu eu lluniau gyda geiriau syml fel "ailgylchu" neu "plastic" yn Gymraeg a Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â rheoli gwastraff, megis "bin", "ailgylchu", neu "wastaff." Gweithgaredd: Gofynnwch i'r plant ymarfer ysgrifennu geiriau sy'n ymwneud â rheoli gwastraff (e.e., "bin", "plastig", "papur") yn Gymraeg ac yn Saesneg. Defnyddiwch ysgogiadau fel "ysgrifennu'r gair		
--	---	--	---	--	--

	cysyniadau fel compostio sbarion bwyd a dewis cynwysyddion y gellir eu hailddefnyddio. Defnyddiwch gymhorthion gweledol i ddangos sut y gall y dewisiadau hyn helpu'r blaned. Amcan 3: Anogwch y plant i feddwl am ddewisiadau bwyd cynaliadwy a'u heffaith ar wastraff. Enghraifft Ymarferol: Yn ystod amser byrbryd, trafodwch wastraff bwyd a sut y gallant helpu i'w lleihau trwy fwyta'r hyn sydd ganddynt. Anogwch nhw mewn sgysiau am yr hyn y gellir ei gompostio yn erbyn ei daflu.		am 'bin' yn Gymraeg" i atgyfnerthu ysgrifennu dwyieithog. Amcan 3: Anogwch y plant i greu posteri neu arwyddion syml yn hybu ailgylchu a lleihau gwastraff, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpu plant i wneud posteri ar gyfer yr ystafell ddosbarth neu amgylchedd yr ysgol sy'n hybu ailgylchu a lleihau gwastraff. Gallant ysgrifennu ymadroddion syml fel "Ailgylchu!" neu "Lleihau gwastraff!" yn Gymraeg ac yn Saesneg ac ychwanegu lluniadau i ddangos eu neges		
--	---	--	---	--	--

Arbed Ynni (SUS5)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Anogwch y plant i archwilio cadwraeth ynni trwy ffurfiau celfyddydol creadigol, gan ganolbwyntio ar ffynonellau ynni adnewyddadwy lleol fel ynni gwynt a solar yng Nghymru, yn ogystal ag enghreifftiau byd-eang fel ynni dŵr neu ynni geothermol. Creadigrwydd a Hunanfyneiant: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symudiad a chydysymud trwy weithgareddau sy'n ymwneud ag arbed ynni, megis helpa sborion a gemau cydweithredol. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau am ddefnyddio ynni a gwastraff, gan feithrin empathi	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd am ffynonellau ynni lleol a'r defnydd ohono. Deall Amser a Lle: Helpu plant i adnabod newidiadau hanesyddol	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwranddo, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau a straeon am arbed ynni, gan ganolbwyntio ar gamau bob	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cymryd rhan mewn cyfrif dyfeisiau arbed ynni a chydabod faint o adnoddau a ddefnyddir. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn gwrthrychau sy'n gysylltiedig ag egni a chreu patrymau gan ddefnyddio themâu arbed ynni. Mesur Symbl: Cymharwch faint o offer ynni-ffeithlon ac olrhain yr amser a dreulir ar weithgareddau sy'n ymwneud ag ynni.	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd a dealltwriaeth o egni trwy archwilio ac arsylwi ffenomenau naturiol. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno defnydd creadigol a diogel o offer a deunyddiau i ymchwilio i arferion arbed ynni. Sgiliau Technoleg Cynnar: Gwella dysgu trwy

arferion arbed ynni trwy chwarae rôl, caneuon a dawnsiau sy'n canolbwyntio ar arbed ynni bob dydd a ffynonellau ynni adnewyddadwy. Ymgysylltiad a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar ddatblygu ymdeimlad o fwynhad a chyfranogiad trwy brosiectau grŵp, megis creu murluniau a modelau crefft sy'n hyrwyddo cadwraeth ynni a'r defnydd o ynni adnewyddadwy.	at yr amgylchedd a bodau byw. Meithrin Perthynas: Canolbwyntiwrch ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau arbed ynni, gan annog gwaith tîm a chefnogaeth. Dewisiadau Iach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid sy'n gysylltiedig â chadwraeth ynni, gan hyrwyddo arferion cynaliadwy sydd o fudd i les	mewn defnydd ynni a mentrau cymunedol ar gyfer cadwraeth. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d: Annog myfyrion ar arferion egni teuluol a hyrwyddo cydweithrediad mewn prosiectau arbed ynni. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Cyflwyno pwysigrwydd arbed ynni trwy adrodd straeon ac	dydd y gall plant eu cymryd i arbed ynni. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau sy'n ymwneud ag arbed ynni, gan helpu plant i adnabod geirfa a symbolau allweddol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud	Datrys Problemau a Rhesymu: Datblygu meddwl rhesymegol trwy drafodaethau am arbed ynni ac archwilio atebion ar gyfer lleihau defnydd.	dechnoleg sy'n arddangos cysyniadau ynni a dulliau cadwraeth. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall effaith eu gweithredoedd ar arbed ynni, gan annog ymddygiad cyfrifol.
--	--	---	---	--	--

	personol ac amgylcheddol.	ymddygiad cyfrifol.	marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar sy'n ymwneud ag arbed ynni, helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau am ddiffodd goleuadau, arbed dŵr, a defnyddio ffynonellau ynni adnewyddadwy .		
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwranddo): Amcan Dysgu:	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd a meintiau trwy weithgareddau sy'n	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am arbed ynni trwy

o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Galluogi plant i archwilio cysyniadau arbed ynni trwy gelf trwy ddefnyddio gwahanol ddeunyddiau, gan gynnwys adnoddau wedi'u hailgylchu ac adnoddau naturiol, i greu gwaith celf sy'n adlewyrchu sut mae ynni'n cael ei arbed neu ei ddefnyddio'n lleol yng Nghymru (e.e., tyrbinau gwynt neu baneli solar). Enghraifft Ymarferol: Gall plant greu collages gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu i gynrychioli tyrbinau gwynt yng Nghymru neu dynnu lluniau o baneli solar yn darparu ynni i gartrefi. Amcan 2: Cyflwyno enghreifftiau byd-eang o arbed	echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud ag arbed ynni. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n hybu arferion arbed ynni trwy symud. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch helpa sborionwyr awyr agored lle mae plant yn chwilio am eitemau sy'n cynrychioli cadwraeth ynni (fel paneli solar, planhigion ar gyfer ffotosynthesis, ac ati). Mae'r gweithgaredd hwn yn annog symudiad corfforol tra'n eu haddysgu am ffynonellau egni. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy gemau cydweithredol sy'n	yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Ymchwilio i ffynonellau ynni lleol. Enghraifft Ymarferol: Ewch am dro natur i nodi ffynonellau ynni naturiol, fel yr haul a'r gwynt. Defnyddiwch gymhorthion gweledol fel lluniau o baneli solar a thyrbinau gwynt i helpu plant i ddeall sut mae ynni'n cael ei harneisio yn eu cymuned. Amcan 2: Archwiliwch sut mae ynni'n cael ei ddefnyddio mewn bywyd bob dydd. Enghraifft Ymarferol: Creu 'map ynni' o'r ystafell ddosbarth neu'r	Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am arbed ynni yn y Gymraeg a'r Saesneg, gyda phwyslais ar ddatblygu cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar sgysiau neu straeon syml am arbed ynni, fel diffodd goleuadau, arbed dŵr, neu ddefnyddio ynni adnewyddadwy. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog am gymeriad sy'n arbed ynni (e.e. diffodd goleuadau neu ddad-blygio teclynnau). Gofynnwch i'r plant ddisgrifio beth wnaeth y cymeriad i arbed egni yn y Gymraeg	ymwneud ag arbed ynni. Amcan 1: Cyfrif dyfeisiau arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant gyfrif eitemau fel bylbiau golau ynni-ffeithlon, batris, neu amseryddion yn yr ystafell ddosbarth, gan drafod sut mae pob un yn cyfrannu at arbed ynni. Amcan 2: Adnabod faint o adnoddau a ddefnyddiwyd. Enghraifft Ymarferol: Creu siart i'r plant gofnodi sawl gwaith maen nhw'n diffodd goleuadau neu'n dad-blygio dyfeisiau, gan hybu ymwybyddiaeth o ddefnydd ynni. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu:	archwilio ffenomenau naturiol yn ymarferol. Amcan 1: Cyflwyno'r cysyniad o egni mewn natur. Enghraifft Ymarferol: Archwiliwch sut mae golau'r haul yn effeithio ar blanhigion trwy arsylwi ar wahanol blanhigion yng ngolau'r haul a chysgod, gan drafod sut mae planhigion yn defnyddio egni o'r haul i dyfu. Amcan 2: Ymchwilio i ffynonellau egni o'n cwmpas. Enghraifft Ymarferol: Creu helpa sborionwyr syml lle mae plant yn dod o hyd i eitemau sy'n defnyddio egni (e.e., teganau, goleuadau) a thrafod sut mae pob
--	--	--	---	--	--

ygni trwy arbrofi gyda chyfryngau gwahanol i ddangos sut mae ygni adnewyddadwy yn cael ei ddefnyddio ledled y byd, megis ygni dŵr neu ygni geothermol. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i greu cerfluniau neu baentiadau sy'n cynrychioli ffynonellau ygni adnewyddadwy byd-eang fel argaeau ygni dŵr yn Norwy neu ygni geothermol yng Ngwlad yr Iâ. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Annog gweithgareddau chwarae rôl lle bydd	dangos defnydd ygni. Enghraifft Ymarferol: Chwaraewch gêm lle mae plant yn dynwared anifeiliaid sy'n arbed ygni mewn gwahanol ffyrdd (e.e., arth sy'n gaeafgysgu). Mae hyn yn annog gweithgaredd corfforol ac yn eu helpu i ddeall ymddygiadau arbed ygni ym myd natur. Amcan 3: Hyrwyddo sgiliau echddygol manwl trwy gelf a chreffft sy'n canolbwyntio ar arbed ygni. Enghraifft Ymarferol: Darparu deunyddiau wedi'u hailgylchu i blant greu modelau o gartrefi ynni-ffeithlon. Mae hyn yn annog trin defnyddiau'n ofalus	cartref, gan nodi lle mae ynni'n cael ei ddefnyddio (e.e., goleuadau, cyfrifiaduron, gwresogi). Anogwch y plant i drafod sut maen nhw'n defnyddio egni trwy gydol y dydd. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Trafod newidiadau yn y defnydd o ynni dros amser. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon neu ddelweddau am	a'r Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau eu hunain gydag arbed ynni, fel diffodd goleuadau neu ddefnyddio llai o ddŵr gartref. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle mae'r plant yn rhannu'r hyn maen nhw'n ei wneud gartref i arbed ynni, fel diffodd tapiau neu beidio â gadael goleuadau ymlaen. Annog y defnydd o'r Gymraeg a'r Saesneg i ddisgrifio'r gweithredoedd hyn. Amcan 3: Hyrwyddo gwrando a dilyn cyfarwyddiadau sy'n ymwneud â chadwraeth ynni,	Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau sy'n ymwneud ag arbed ynni. Amcan 1: Adnabod siapiau mewn gwrthrychau sy'n gysylltiedig ag egni. Enghraifft Ymarferol: Archwiliwch wahanol siapiau o baneli solar, tyrbinau gwynt, a dyfeisiau ynni-ffeithlon, gan annog plant i ddisgrifio a lluniadu'r siapiau hyn. Amcan 2: Creu patrymau gan ddefnyddio themâu arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch doriadau o fylbiau golau a phaneli solar i greu patrymau sy'n ailadrodd, gan drafod sut mae'r eitemau hyn yn helpu i arbed ynni.	eitem yn cael ei hegni. Amcan 3: Arsylwi sut mae ynni'n cael ei ddefnyddio mewn bywyd bob dydd. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i arsylwi a rhannu eu profiadau o sut maen nhw'n defnyddio ynni gartref (e.e. troi goleuadau ymlaen, defnyddio offer) a thrafod dewisiadau eraill i arbed ynni. Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i archwilio cadwraeth ynni yn greadigol ac yn bwrpasol. Amcan 1: Defnyddio offer mesur i ddeall defnydd ynni. Enghraifft
---	---	---	--	---	--

plant yn actio golygfeydd o sut y gellir arbed ynni, megis diffodd goleuadau, defnyddio ynni gwynt, neu rannu car, gan eu helpu i ddeall eu rôl mewn arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch chwarae rôl lle mae plant yn gweithredu fel "archarwyr ynni," gan helpu i arbed ynni trwy ddiffodd goleuadau dychmygol neu gynhyrchu pŵer o ffynonellau adnewyddadwy. Amcan 2: Defnyddio caneuon a dawniau i helpu plant i fynegi eu dealltwriaeth o arbed ynni, yn lleol ac yn fyd-eang. Gallai hyn gynnwys caneuon am ddiffodd dyfeisiau, arbed dŵr, neu ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus. Enghraifft Ymarferol:	wrth drafod sut y gall dylunio arbed ynni. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill am gadwraeth ynni a materion amgylcheddol. Amcan 1: Annog plant i fynegi teimladau am y defnydd o ynni yn eu cartrefi a'u cymunedau. Enghraifft Ymarferol: Hwyluswch drafodaeth am sut maen teimlo pan fydd goleuadau'n cael eu gadael ymlaen neu pan nad yw offer yn cael eu defnyddio'n ddoeth.	sut roedd pobl yn arfer byw heb drydan, gan ei gymharu â sut maen nhw'n byw heddiw. Defnyddio termau a delweddau syml i ddangos gwahaniaethau mewn bywyd bob dydd, fel dulliau coginio a goleuo. Amcan 2: Cysylltu cadwraeth ynni â mentrau cymunedol lleol. Enghraifft Ymarferol: Archwilio ymdrechion arbed ynni lleol (fel ailgylchu cymunedol neu raglenni arbed ynni). Gwahoddwch siaradwr gwadd (e.e., arweinydd cymunedol) i siarad am yr hyn sy'n cael ei wneud yn y gymuned i arbed ynni.	megis diffodd goleuadau wrth adael ystafell neu gau drysau i gadw mewn gwres. Gweithgaredd: Rhowch gyfarwyddiadau dwyieithog syml ar gyfer tasgau fel diffodd goleuadau neu gau ffenestri i arbed ynni. Gofynnwch i'r plant ailadrodd y cyfarwyddiadau yn Gymraeg ac yn Saesneg a chyflawni'r tasgau i atgyfnerthu'r cysyniad. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud ag arbed ynni, gan annog plant i ddechrau adnabod synau,	Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth maint, hyd a chyfaint trwy weithgareddau ymarferol sy'n ymwneud ag arbed ynni. Amcan 1: Mesur maint offer arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Darparwch offer amrywiol (e.e., bwlb rheolaidd yn erbyn bwlb ynni-ffeithlon) a mesurwch eu meintiau, gan drafod sut y gall y dyfeisiau llai, mwy effeithlon arbed lle ac ynni. Amcan 2: Cymharwch yr amser a dreulir yn defnyddio ynni. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant olrhain faint o amser mae gwahanol weithgareddau'n ei gymryd (e.e. diffodd goleuadau yn ystod	Ymarferol: Cyflwyno offer syml fel amseryddion i fesur pa mor hir y mae goleuadau'n cael eu gadael ymlaen, gan ysgogi trafodaethau ar sut i arbed ynni trwy eu diffodd pan nad oes eu hangen. Amcan 2: Annog defnydd creadigol o ddeunyddiau ailgylchadwy i ddarlunio cysyniadau ynni. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant adeiladu modelau syml (fel melinau gwynt neu baneli solar) gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu, gan drafod sut maen dyluniadau hyn yn harneisio ynni. Amcan 3: Hyrwyddo archwiliad diogel o arferion ynni-ffeithlon.
---	---	---	--	---	---

Dysgwch gân syml i blant am arbed ynni, gyda phenillion am ddiffodd goleuadau, neu ddawns lle maen nhw'n dynwared symudiad troelli tyrbinau gwynt. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Creu prosiectau celf grŵp sy'n darlunio cadwraeth ynni, gan wneud melinau gwynt yn ynni yn eu cartrefi neu eu cymunedau. Enghraifft Ymarferol: Gallai murlun cydweithredol ddangos cartrefi Cymru gan ddefnyddio paneli solar neu ffermydd gwynt, ochr yn ochr â phlant yn cerdded neu'n beicio i'r ysgol,	Defnyddiwch awgrymiadau fel "Sut ydych chi'n teimlo pan fyddwn ni'n arbed ynni?" i hybu ymwybyddiaeth emosiynol. Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu teimladau ag effaith gwastraff ynni ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon am anifeiliaid yr effeithir arnynt gan wastraff ynni, gan drafod sut y gallai hyn wneud i'r anifeiliaid hynny deimlo. Anogwch y plant i gydymdeimlo ag effaith eu gweithredoedd ar fodau byw. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o deimladau ar y cyd am ymdrechion cymunedol mewn	Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Myfyrio ar ddefnydd ynni teulu. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i drafod sut mae eu teuluoedd yn defnyddio ynni. Gallen nhw rannu straeon neu dynnu lluniau yn darlunio defnydd ynni gartref, fel coginio prydau neu wylïo'r teledu. Amcan 2: Hyrwyddo cydweithrediad mewn gweithgareddau	llythrennau a geiriau, gan ganolbwyntio ar bwysigrwydd arbed ynni. Amcan 1: Cyflwyno plant i lyfrau a straeon am arbed ynni, fel diffodd offer, defnyddio llai o ddŵr, neu ffynonellau ynni adnewyddadwy. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn Gymraeg a Saesneg am arbed ynni (e.e., stori am baneli solar neu ddiffodd goleuadau). Nodwch eirfa allweddol sy'n ymwneud â chadwraeth ynni, megis "golau", "dŵr", ac "ynni" (ynni). Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau sy'n ymwneud ag arbed ynni, megis	amser chwarae yn erbyn eu gadael ymlaen), hyrwyddo trafodaethau am arbed ynni. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml yn ymwneud ag arbed ynni. Amcan 1: Trafod ffyrdd o arbed ynni gartref ac yn yr ysgol. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios lle mae'r plant yn penderfynu sut i arbed ynni (e.e. diffodd goleuadau wrth adael ystafell) a thrafod effaith eu dewisiadau. Amcan 2: Archwiliwch atebion ar gyfer lleihau'r defnydd o	Enghraifft Ymarferol: Gosodwch orsaf gydag eitemau sy'n cynrychioli arbed ynni (e.e., bylbiau LED yn erbyn bylbiau arferol) ac anogwch y plant i deimlo'r gwahaniaeth mewn cynhesrwydd i drafod effeithlonrwydd ynni. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwiliwch hanfodion technoleg i wella dysgu am arbed ynni. Amcan 1: Defnyddio offer digidol i ddysgu am ffynonellau ynni. Enghraifft Ymarferol: Dangos fideos addysgol am ffynonellau ynni adnewyddadwy (fel
--	---	--	--	---	--

gan ddangos gweithredoedd arbed ynni yn eu hamgylchedd lleol. Amcan 2: Cynlluniwch weithgareddau difyr fel gwneud modelau o dyrbinau gwynt neu baneli solar gan ddefnyddio deunyddiau syml, gan helpu plant i ddeall pwysigrwydd ffynonellau ynni adnewyddadwy a chadwraeth ynni. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch orsaf grefftau lle mae plant yn adeiladu modelau bach o dyrbinau gwynt neu'n creu gwaith celf wedi'i bweru gan yr haul, gan atgyfnerthu'r cysyniad o ynni o ffynonellau adnewyddadwy.Mae troellwyr paent yn adnodd gwych ac yn creu delweddau melinau gwynt	cadwraeth ynni. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl trafodaeth am brosiect cymunedol (fel plannu coed), gofynnwch i'r plant sut maen nhw'n meddwl mae'r gymuned yn teimlo pan maen nhw'n cydweithio i arbed ynni a gwarchod yr amgylchedd. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu ac empathi, trwy weithgareddau arbed ynni. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn prosiectau sy'n hyrwyddo arferion arbed ynni. Enghraifft	arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch brosiect grŵp lle gall plant greu posteri am ffyrdd o arbed ynni gartref neu yn yr ysgol. Mae hyn yn meithrin cydweithio ac yn annog plant i feddwl am sut y gallant gyfrannu at arbed ynni. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Trafod pwysigrwydd arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch amser stori i	switshis golau, paneli solar, neu symbolau arbed dŵr. Gweithgaredd: Dangoswch symbolau arbed ynni cyffredin i'r plant (e.e., eiconau switsh golau, symbolau arbed dŵr) a gofynnwch iddyn nhw nodi'r rhain mewn storïau neu o gwmpas yr ystafell ddosbarth. Anogwch nhw i ddweud y geiriau yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â chadwraeth egni, megis "golau", "ynni", ac "arbed." Gweithgaredd: Creu labeli ar gyfer eitemau yn y	ynni. Enghraifft Ymarferol: Creu rhestr wirio "arbed ynni" gyda'ch gilydd, lle gall plant awgrymu gweithredoedd fel defnyddio golau naturiol yn ystod y dydd neu ddad-blygio gwefrwyr, gan feithrin meddwl beirniadol am y defnydd o ynni.	solar a gwynt), gan feithrin trafodaethau am eu buddion. Amcan 2: Anogwch y plant i ddogfennu eu syniadau arbed ynni gan ddefnyddio technoleg. Enghraifft Ymarferol: Darparwch dabledi neu gamerâu i blant dynnu lluniau o bethau y gallant eu gwneud gartref i arbed ynni, gan greu collage digidol. Amcan 3: Cyflwyno apiau sy'n briodol i oedran sy'n ymwneud â chadwraeth ynni. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch apiau rhyngweithiol sy'n galluogi plant i chwarae gemau am arbed ynni, gan eu hannog i rannu eu strategaethau
--	--	---	---	---	--

	Ymarferol: Creu prosiect grŵp lle mae plant yn dylunio poster am awgrymiadau arbed ynni. Mae hyn yn meithrin cydweithio a rhannu syniadau tra'n pwysleisio pwysigrwydd gwaith tîm. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu adnoddau a syniadau yn ystod trafodaethau sy'n canolbwyntio ar ynni. Enghraifft Ymarferol: Cael plant i rannu ffyrdd y gallant arbed ynni gartref ac yn yr ysgol. Anogwch nhw i wrando ar awgrymiadau ei gilydd a thrafod sut y gallant roi'r syniadau hyn ar waith gyda'i gilydd. Amcan 3: Helpu plant i ddeall gwerth cefnogi ei gilydd mewn	ddarllen llyfrau sy'n cynnwys cymeriadau sy'n arbed ynni neu'n helpu'r amgylchedd. Trafod canlyniadau cadarnhaol eu gweithredoedd, fel diogelu natur ac arbed arian. Amcan 2: Annog ymddygiad cyfrifol yn ymwneud ag arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Creu 'addewid caredigrwydd' lle mae plant yn ymrwymo i weithredoedd syml, fel diffodd goleuadau wrth adael ystafell neu ddefnyddio llai o ddŵr. Mae hyn yn eu helpu i ddeall goblygiadau moesegol eu dewisiadau.	dosbarth sy'n ymwneud â defnydd ynni (e.e., goleuadau, tapiau, offer) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gofynnwch i'r plant ddarllen y labeli a'u paru â'r eitemau cywir. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud ag arbed ynni, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am arbed ynni. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu syniadau am arbed ynni trwy luniadu a gwneud marciau, gan ddechrau ffurfio llythrennau a		gyda'r dosbarth. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd a'u heffaith ar arbed ynni. Amcan 1: Dangos sut mae defnydd ynni yn effeithio ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynhaliwch arbrawf syml i ddangos y gwahaniaeth rhwng defnydd ynni mewn gwahanol sefyllfaoedd (e.e., defnyddio kannwyll yn erbyn golau LED), gan drafod pa un sy'n fwy ynni-efeithlon. Amcan 2: Archwilio effeithiau dewisiadau arbed ynni.
--	--	--	--	--	--

	ymdrechion arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch "Diwrnod Arbed Ynni" lle mae plant yn annog ei gilydd i ddiffodd y goleuadau a dad-blygio dyfeisiau. Atgyfnerthu ymddygiad cadarnhaol gyda chanmoliaeth a chydabyddiaeth o'u hymdrechion. Dewisiadau lach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud ag arbed ynni a'i fanteision i'r blaned. Amcan 1: Dysgwch bwysigrwydd arbed ynni ar gyfer iechyd cyffredinol a lles		geiriau yn Gymraeg a Saesneg. Gweithgaredd: Darparwch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant greu lluniau o ffyrdd o arbed ynni, fel diffodd goleuadau neu ddefnyddio paneli solar. Anogwch nhw i labelu eu lluniau gyda geiriau fel "golau" neu "egni" (ynni) yn Gymraeg a Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml sy'n ymwneud â chadwraeth ynni, megis "golau", "off", "arbed", neu "ynni." Gweithgaredd: Rhowch gyfle i'r plant ymarfer ysgrifennu geiriau fel "off" neu "save" (arbed) yn		Enghraifft Ymarferol: Trafodwch beth sy'n digwydd pan fyddwn yn anghofio diffodd goleuadau neu offer, gan annog y plant i rannu syniadau ar sut i gofio arbed ynni. Amcan 3: Anogwch y plant i wneud cysylltiadau rhwng eu dewisiadau a chadwraeth egni. Enghraifft Ymarferol: Creu siart ystafell ddosbarth lle gall plant farcio pan fyddant yn defnyddio arferion arbed ynni, gan eu helpu i weld effaith gronnus eu gweithredoedd.
--	---	--	---	--	--

	amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae arbed ynni yn cyfrannu at blaned iachach, a sut mae amgylchedd iach yn cefnogi eu lles. Defnyddio delweddau i ddangos y cysylltiad rhwng defnydd ynni ac iechyd yr amgylchedd. Amcan 2: Hyrwyddo dewisiadau ffordd iach o fyw sy'n cyd-fynd ag arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Cyflwynwch weithgareddau fel cerdded neu feicio yn lle defnyddio ceir am bellteroedd byr, gan drafod sut mae'r dewisiadau hyn yn helpu i arbed ynni a'u cadw'n actif ac yn		Gymraeg ac yn Saesneg. Defnyddiwch ysgogiadau fel "ysgrifennu'r gair am 'golau' yn Gymraeg" i atgyfnerthu sgiliau ysgrifennu dwyieithog cynnar. Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri syml sy'n hybu arbed ynni wrth ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpwch y plant i greu posteri ar gyfer yr ystafell ddosbarth, gan atgoffa eraill i ddiffodd goleuadau neu arbed dŵr. Gallant ysgrifennu ymadroddion byr fel "Diffoddwch y goleuadau" neu "Arbedwch egni" yn Gymraeg a Saesneg ac ychwanegu	
--	---	--	--	--

	iach. Amcan 3: Annog arferion hylendid sy'n gysylltiedig ag arferion ynni-ffeithlon. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant i olchi eu dwylon effeithlon i arbed dŵr (adnodd ynni pwysig) ac esboniwch y cysylltiad rhwng arbed ynni ac iechyd cyffredinol.		lluniadau i wneud y posteri yn ddeniadol i'r llygad.		
Bioamrywiaeth ac Ecosystemau (SUS6)					
Celfyddydau Mynegiannol : Archwilio ac Arbrofi: Anogwch blant i archwilio bioamrywiaeth leol Cymru ac ecosystemau	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symud a chydymud trwy archwilio awyr agored, gemau	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth , Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg)	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol)	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cymryd rhan mewn cyfrif ac adnabod meintiau o rywogaethau ac elfennau mewn cynefinoedd.	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Annog chwilfrydedd am blanhigion ac anifeiliaid lleol

byd-eang trwy amrywiaeth o gyfryngau creadigol, fel lluniadu, peintio, a saernïo. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o ecosystemau trwy chwarae rôl, cerddoriaeth a dawns, gan eu helpu i gysylltu'n emosiynol ag anifeiliaid ac amgylcheddau. Ymgysylltiad a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar greu prosiectau grŵp pleserus a chrefftau ar thema natur sy'n ysbrydoli ymdeimlad o	symud anifeiliaid, a chrefftau wedi'u hysbrydoli gan natur. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau am natur a bioamrywiaeth, gan feithrin empathi at fodau byw ac ecosystemau. Meithrin Perthynas: Canolbwyntiwrch ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau cadwraeth a thrafodaethau am fywyd gwylt	Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid ac ecosystemau lleol, gan annog archwilio ymarferol. Deall Amser a Lle: Helpu plant i ddeall y newidiadau yn eu hamgylchedd lleol a rôl ecosystemau yn eu cymuned. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d: Perthnasu	Datblygu Llafaredd: Annog gwrando, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau a straeon am fioamrywiaeth, gan ganolbwyntio ar blanhigion, anifeiliaid, ac ecosystemau. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â bioamrywiaeth, gan helpu plant i	Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn gwrthrychau naturiol ac adnabod patrymau mewn natur. Mesur Syml: Cymharu meintiau a phwysau gwrthrychau naturiol. Datrys Problemau a Rhesymu: Datblygu meddwl rhesymegol am anghenion planhigion ac anifeiliaid ac archwilio atebion ar gyfer gwarchod bioamrywiaeth.	trwy archwilio uniongyrchol. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno defnydd diogel, creadigol o offer a deunyddiau i ymchwilio i ecosystemau a bioamrywiaeth. Sgiliau Technoleg Gynnar: Gwella dysgu trwy dechnoleg sy'n dogfennu ac yn arddangos bioamrywiaeth. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall effeithiau gweithredoedd ar ecosystemau ac
---	---	---	--	--	--

gysylltiad a chyfrifoldeb tuag at fioamrywiaeth.	lleol, gan annog gwaith tîm a chefnogaeth. Dewisiadau lach: Cyflwyno cysyniadau o iechyd a hylendid yn ymwneud â bioamrywiaeth, gan hyrwyddo dewisiadau cynaliadwy sydd o fudd i iechyd personol ac amgylcheddol.	gweithgareddau teuluol i ofalu am natur a hyrwyddo cydweithrediad wrth gefnogi bioamrywiaeth . Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Sefydlu egwyddorion moesol syml ynghylch gofalu am bethau byw ac ymddygiad cyfrifol ym myd natur.	adnabod geiriau a lluniau allweddol yn Gymraeg ac yn Saesneg. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â phlanhigion, anifeiliaid, ac ecosystemau, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn	annog ymddygiad cyfrifol.
---	---	---	--	----------------------------------

			Gymraeg a Saesneg.		
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Galluogi plant i archwilio bioamrywiaeth leol Cymru, fel yr anifeiliaid, planhigion, a thirweddau a geir yn ecosystemau Cymru, trwy luniadu, peintio, a saernïo. Enghraifft Ymarferol: Gallai'r plant baentio neu grefftio anifeiliaid lleol fel barcutiaid coch, palod, neu ddefaid, a chreu golygfeydd yn	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud ag arbed ynni. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n hybu arferion arbed ynni trwy symud. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch helpa sborionwyr awyr ogored lle mae plant yn chwilio am eitemau sy'n cynrychioli	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwrpas. Amcan 1: Archwiliwch blanhigion ac anifeiliaid lleol yn eu cynefinoedd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch daith natur lle gall plant arsylwi ar wahanol blanhigion, trychfilod ac anifeiliaid. Anogwch nhw i dynnu sylw at wahanol	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am fioamrywiaeth ac ecosystemau yn y Gymraeg a'r Saesneg, gyda phwyslais ar ddatblygu cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar sgrysiâu neu straeon syml am anifeiliaid, planhigion, a'r amgylcheddau maen nhw'n byw	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd a meintiau trwy weithgareddau sy'n ymwneud â bioamrywiaeth ac ecosystemau. Amcan 1: Cyfrif gwahanol rywogaethau neu elfennau mewn cynefin. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant gyfrif dail, blodau, neu bryfed yn ystod taith natur, gan drafod pwysigrwydd pob un yn yr ecosystem. Amcan 2: Adnabod meintiau o blanhigion ac	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am fioamrywiaeth ac ecosystemau trwy archwilio planhigion, anifeiliaid a'u cynefinoedd yn ymarferol. Amcan 1: Meithrin dealltwriaeth o wahanol blanhigion ac anifeiliaid mewn ecosystemau lleol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch deithiau cerdded natur i arsylwi ar fflora a ffawna lleol, gan annog plant i ofyn cwestiynau am yr hyn maen nhw'n ei

darlunio coedwigoedd, traethau, neu fynyddoedd yng Nghymru. Amcan 2: Cyflwyno bioamrywiaeth fyd-eang trwy ganiatáu i blant arbrofi gyda gwahanol ddeunyddiau a chyfryngau i gynrychioli anifeiliaid ac ecosystemau o bedwar ban byd, fel y goedwig law neu safana. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i ddefnyddio clai neu ddeunyddiau wedi'u hailgylchu i greu anifeiliaid fel eliffantod, jagwariaid, neu adar, gan eu helpu i ddeall cyfoeth ecosystemau yn fyd-eang. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu:	cadwraeth ynni (fel paneli solar, planhigion ar gyfer ffotosynthesis, ac ati). Mae'r gweithgaredd hwn yn annog symudiad corfforol tra'n eu haddysgu am ffynonellau egni. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy gemau cydweithredol sy'n dangos defnydd ynni. Enghraifft Ymarferol: Chwaraewch gêm lle mae plant yn dynwared anifeiliaid sy'n arbed ynni mewn gwahanol ffyrdd (e.e., arth sy'n gaeafgysgu). Mae hyn yn annog gweithgaredd corfforol ac yn eu helpu i ddeall ymddygiadau arbed ynni ym myd natur. Amcan 3: Hyrwyddo	nodweddion eu hamgylchedd (e.e. coed, pyllau, adar) a gofyn cwestiynau am yr hyn maen nhw'n ei weld. Amcan 2: Cyflwyno'r cysyniad o ecosystemau a sut mae pethau byw yn dibynnu ar ei gilydd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio iaith a gweledol syml i egluro sut mae planhigion, anifeiliaid a thrychfilod yn rhyngweithio â'u hamgylchedd. Crëwch gadwyn fwyd sylfaenol (e.e., haul -> planhigyn -> pryfyn -> aderyn) gyda darluniau neu deganau i helpu plant i ddeall y perthnasoedd	ynddynt, gan hybu ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog am wahanol anifeiliaid a phlanhigion mewn ecosystemau, fel coedwig, dôl, neu gefnfor. Wedyn, gofynnwch i'r plant ddisgrifio'r anifeiliaid a'r planhigion maen nhw'n eu cofio yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau eu hunain o rhyngweithio â natur, fel gweld anifeiliaid, ymweld â pharciau, neu arddio. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle bydd plant yn rhannu eu	anifeiliaid. Enghraifft Ymarferol: Crëwch siart cyfrif i'r plant gofnodi faint o wahanol fathau o blanhigion neu anifeiliaid maen nhw'n eu gweld yn yr iard chwarae neu'r ardd. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau a geir ym myd natur. Amcan 1: Adnabod siapiau mewn gwrthrychau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Casglwch wahanol ddail, blodau a cherrig, yna trafodwch eu siapiau a'u trefnu yn ôl siâp, maint neu liw. Amcan 2: Adnabod	weld a'i glywed. Amcan 2: Cyflwyno'r cysyniad o gynefinoedd a phwysigrwydd gwahanol ecosystemau. Enghraifft Ymarferol: Creu diorama cynefin syml gan ddefnyddio deunyddiau naturiol, gan drafod rolau planhigion ac anifeiliaid amrywiol o fewn yr ecosystem honno. Amcan 3: Annog arsylwi newidiadau tymhorol yn yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynnal dyddlyfr natur lle gall plant dynnu llun neu ddisgrifio newidiadau y maent yn eu gweld mewn planhigion ac anifeiliaid trwy gydol y tymhorau.
---	--	---	--	---	---

Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Annog gweithgareddau chwarae rôl lle mae plant yn actio golygfeydd o anifeiliaid sy'n byw mewn gwahanol ecosystemau, gan eu helpu i gysylltu'n emosiynol â bioamrywiaeth leol a byd-eang. Enghraifft Ymarferol: Gallai plant esgus bod yn anifeiliaid a geir mewn coetiroedd neu wlyptiroedd Cymreig lleol, neu anifeiliaid o ecosystemau eraill, gan ddynwared eu symudiadau a'u hymddygiad. Amcan 2: Defnyddio caneuon a dawnsiau i helpu plant i fynegi eu dealltwriaeth o	sgiliau echddygol manwl trwy gelf a chreffft sy'n canolbwyntio ar arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Darparu deunyddiau wedi'u hailgylchu i blant greu modelau o gartrefi ynni-effeithlon. Mae hyn yn annog trin defnyddiau'n ofalus wrth drafod sut y gall dylunio arbed ynni. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill am gadwraeth ynni a materion amgylcheddol. Amcan 1: Annog plant i fynegi teimladau am y	hyn. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Archwilio sut ma'r amgylchedd lleol wedi newid dros amser. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon neu ddelweddau sy'n dangos sut y gallai'r amgylchedd lleol fod wedi edrych yn y gorffennol. Eglurwch sut y gallai rhai planhigion neu anifeiliaid fod wedi bod yn fwy	profiadau o arsylwi anifeiliaid neu blanhigion (e.e. adar, blodau, coed) mewn parciau neu erddi lleol. Anogwch nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i ddisgrifio'r hyn a welsant a beth maen nhw'n meddwl sydd ei angen ar y creaduriaid hyn i oroesi. Amcan 3: Hyrwyddwch wrando ac ymateb i gwestiynau a chyfarwyddiadau am ofalu am natur, fel dyfrio planhigion neu warchod bywyd gwyllt. Gweithgaredd: Rhoi cyfarwyddiadau dwyieithog ar dasgau fel dyfrio planhigion neu adael bwyd i adar.	patrymau mewn natur. Enghraifft Ymarferol: Creu patrwm natur gan ddefnyddio deunyddiau naturiol fel brigau, cerrig, a phetalau, gan annog plant i adnabod a disgrifio'r patrymau y maent yn eu creu. Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd a phwysau trwy weithgareddau ymarferol sy'n ymwneud â bioamrywiaeth. Amcan 1: Mesur uchder planhigion neu hyd y dail. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio unedau ansafonol (fel blociau neu glipiau papur) i fesur gwahanol blanhigion yn yr ardd, gan drafod pwysigrwydd maint planhigion	Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i archwilio bioamrywiaeth ac ecosystemau yn greadigol. Amcan 1: Annog y defnydd o offer i archwilio gwrthrychau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Darparwch chwyddwydrau i'r plant arsylwi'n ofalus ar ddail, trychfilod ac eitemau naturiol eraill, gan drafod eu canfyddiadau fel grŵp. Amcan 2: Hyrwyddo creadigrwydd gan ddefnyddio deunyddiau ailgylchadwy i gynrychioli gwahanol
---	---	---	--	---	---

ecosystemau a bioamrywiaeth. Gallai hyn gynnwys caneuon am warchod bywyd gwyllt neu ddownsiau wedi'u hysbrydoli gan symudiadau gwahanol anifeiliaid. Enghraifft Ymarferol: Arwain cân am fyf natur, gan ymgorffori bywyd gwyllt Cymru, neu ddowns sy'n cynrychioli ecosystemau byd-eang, fel coed siglo coedwig law neu afonydd llifeiriol Cymru. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Creu prosiectau celf grŵp sy'n dathlu bioamrywiaeth, yn lleol ac yn fyd-eang, gan alluogi plant i	defnydd o ynni yn eu cartrefi a'u cymunedau. Enghraifft Ymarferol: Hwyluswch drafodaeth am sut maen teimlo pan fydd goleuadau'n cael eu gadael ymlaen neu pan nad yw offer yn cael eu defnyddio'n ddoeth. Defnyddiwch awgrymiadau fel "Sut ydych chi'n teimlo pan fyddwn ni'n arbed ynni?" i hybu ymwybyddiaeth emosiynol. Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu teimladau ag effaith gwastraff ynni ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon am anifeiliaid yr effeithir arnynt gan wastraff ynni, gan	neu lai yn gyffredin flynyddoedd yn ôl, gan helpu plant i adnabod y newidiadau mewn bioamrywiaeth. Amcan 2: Deall pwysigrwydd ecosystemau lleol yn eu cymuned. Enghraifft Ymarferol: Amlygwch gynefinoedd lleol penodol (fel afonydd, coedwigoedd, neu barciau) a sut maent yn darparu cartrefi i fywyd gwyllt lleol. Helpwch blant i wneud cysylltiadau rhwng ble maen nhw'n byw a'r byd naturiol o'u cwmpas. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd	Gofynnwch i'r plant ailadrodd y cyfarwyddiadau yn Gymraeg ac yn Saesneg a chyflawni'r tasgau, gan atgyfnerthu eu dealltwriaeth o ofalu am fioamrywiaeth. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â bioamrywiaeth ac ecosystemau, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau gyda ffocws ar natur. Amcan 1: Cyflwyno plant i lyfrau a straeon sy'n cynnwys amrywiaeth o blanhigion, anifeiliaid, ac ecosystemau, gan	mewn ecosystemau. Amcan 2: Cymharwch bwysau gwrthrychau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant ddefnyddio graddfeydd cydbwysedd i gymharu pwysau gwahanol ffrwythau neu lysiau, gan drafod sut y gall pwysau gwahanol effeithio ar fioamrywiaeth. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml yn ymwneud ag ecosystemau. Amcan 1: Trafod anghenion planhigion ac anifeiliaid.	ecosystemau. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch ardal grefftio lle gall plant greu modelau o ecosystemau (fel coedwigoedd, cefnforoedd, neu wlyptiroedd) gan ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu, gan feithrin trafodaethau am fioamrywiaeth. Amcan 3: Cyflwyno offer didoli syml i gategoreiddio planhigion ac anifeiliaid. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch gardiau lluniau o anifeiliaid a phlanhigion amrywiol i blant eu didoli yn ôl categorïau fel cynefin, maint, neu fath, gan wella eu dealltwriaeth o fioamrywiaeth.
--	---	--	---	--	--

weithio gyda'i gilydd ar furlun neu collage. Enghraifft Ymarferol: Gallai murlun cydweithredol gynnwys anifeiliaid Cymreig lleol fel dyfrgwn a bwncathod, ynghyd â bywyd gwyllt byd-eang fel llewod neu forfilod, gan ddatlu amrywiaeth bywyd. Amcan 2: Annog mwynhad trwy wneud crefftau ar thema natur, fel creu masgiau anifeiliaid neu brintiau dail, gan helpu plant i deimlo'n gysylltiedig â byd natur. Enghraifft Ymarferol: Cynlluniwch sesiwn grefft lle bydd plant yn creu mygydau o wahanol anifeiliaid maen nhw wedi dysgu amdany'n nhw, gan gynnwys rhywogaethau Cymreig ac anifeiliaid o wledydd eraill, gan feithrin amgylchedd	drafod sut y gallai hyn wneud i'r anifeiliaid hynny deimlo. Anogwch y plant i gydymdeimlo ag effaith eu gweithredoedd ar fodau byw. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o deimladau ar y cyd am ymdrechion cymunedol mewn cadwraeth ynni. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl trafodaeth am brosiect cymunedol (fel plannu coed), gofynnwch i'r plant sut maen nhw'n meddwl mae'r gymuned yn teimlo pan maen nhw'n cydweithio i arbed ynni a gwarchod yr amgylchedd. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar	Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Perthnasu bywyd teuluol i ofalu am natur. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall teuluoedd ofalu am blanhigion ac anifeiliaid. Gall plant rannu eu profiadau eu hunain, fel garddio, bwydo adar, neu fynd ar deithiau cerdded natur gydag aelodau o'r teulu. Amcan 2: Annog cydweithredu mewn gweithgareddau sy'n cefnogi bioamrywiaeth. Enghraifft	eu helpu i ddeall amrywiaeth bywyd. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn Gymraeg a Saesneg am fywyd mewn gwahanol ecosystemau (e.e. fforestydd glaw, cefnforoedd, neu goetiroedd). Nodwch eirfa allweddol sy'n ymwneud â bioamrywiaeth, fel "coeden" (coeden), "aderyn" (aderyn), neu "planhigyn). Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau a lluniau o blanhigion, anifeiliaid, ac ecosystemau, gan eu hannog i gysylltu'r delweddau hyn â geiriau. Gweithgaredd: Dangoswch i'r plant luniau o wahanol	Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios (e.e., beth sy'n digwydd os nad yw planhigyn yn cael digon o ddŵr) ac annog y plant i resymu'r effeithiau ar yr ecosystem. Amcan 2: Archwilio atebion ar gyfer gwarchod bioamrywiaeth. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant drafod ffyrdd o ddiogelu bywyd gwyllt neu blanhigion lleol, gan greu cynllun gweithredu syml, fel gwneud porthwyr adar neu blannu blodau sy'n denu gwenyn.	Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwilio hanfodion technoleg i wella dysgu am fioamrywiaeth ac ecosystemau. Amcan 1: Cyflwyno adnoddau digidol priodol i oedran sy'n ymwneud â bioamrywiaeth. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio apiau neu fideos rhyngweithiol sy'n arddangos gwahanol ecosystemau a'r amrywiaeth bywyd sydd ynddynt, gan annog trafodaeth a myfyrio. Amcan 2: Anogwch y plant i gofnodi eu harsylwadau gan ddefnyddio technoleg.
--	--	--	---	---	--

hwyllog a chreadigol.	ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu ac empathi, trwy weithgareddau arbed ynni. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn prosiectau sy'n hyrwyddo arferion arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Creu prosiect grŵp lle mae plant yn dylunio poster am awgrymiadau arbed ynni. Mae hyn yn meithrin cydweithio a rhannu syniadau tra'n pwysleisio pwysigrwydd gwaith tîm. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu adnoddau a syniadau yn ystod trafodaethau sy'n canolbwyntio ar ynni. Enghraifft Ymarferol: Cael	Ymarferol: Trefnwch weithgaredd grŵp fel plannu hadau yng ngardd yr ysgol neu greu gwesty chwilod. Gall hyn helpu plant i ddeall sut y gall cydweithio fod o fudd i blanhigion, anifeiliaid ac ecosystemau. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Trafodwch pam ei bod yn bwysig gwarchod planhigion ac anifeiliaid. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch	anifeiliaid a phlanhigion ochr yn ochr â'u henwau yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gofynnwch iddyn nhw adnabod y lluniau hyn a dweud y geiriau cyfatebol yn uchel. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â bioamrywiaeth, megis "coeden", "blodyn", "aderyn", neu "pysgod". Gweithgaredd: Creu cardiau geiriau ar gyfer gwahanol blanhigion ac anifeiliaid (e.e., "flower", "tree", "bird", "fish") yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru'r cardiau geiriau â	Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant dynnu lluniau neu fideos o'u harchwiliadau awyr agored, gan greu llyfr lloffion digidol i'w rannu â chyfoedion. Amcan 3: Archwilio rôl technoleg wrth ddeall a gwarchod bioamrywiaeth. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch enghreifftiau syml o sut mae technoleg, fel camerâu neu dronau, yn cael ei defnyddio mewn cadwraeth bywyd gwyllt, gan gyflwyno'r syniad o gyfrifoldeb dynol dros yr amgylchedd. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd a'u
-----------------------	--	---	---	--

	plant i rannu ffyrdd y gallant arbed ynni gartref ac yn yr ysgol. Anogwch nhw i wrando ar awgrymiadau ei gilydd a thrafod sut y gallant roi'r syniadau hyn ar waith gyda'i gilydd. Amcan 3: Helpu plant i ddeall gwerth cefnogi ei gilydd mewn ymdrechion arbed ynni. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch "Diwrnod Arbed Ynni" lle mae plant yn annog ei gilydd i ddiffodd y goleuadau a dad-blygio dyfeisiau. Atgyfnerthu ymddygiad cadarnhaol gyda chanmolïaeth a chydabyddiaeth o'u hymdrechion. Dewisiadau Iach:	lyfrau stori neu fideos am gymeriadau sy'n gwarchod yr amgylchedd neu anifeiliaid. Trafodwch y syniad o garedigrwydd tuag at natur a pham ei bod yn bwysig gofalu am bethau byw, hyd yn oed pryfed bach neu flodau. Amcan 2: Hyrwyddo ymddygiad cyfrifol tuag at natur ac ecosystemau. Enghraifft Ymarferol: Creu addewid neu set syml o reolau ystafell ddosbarth ar gyfer sut i drin planhigion ac anifeiliaid yn garedig (e.e. peidio â chasglu blodau, parchu chwilog). Atgyfnerthwch y	lluniau o'r planhigion neu'r anifeiliaid cyfatebol. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â bioamrywiaeth ac ecosystemau, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am anifeiliaid, planhigion, a'u cynefinoedd. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dealltwriaeth o fioamrywiaeth trwy luniadu a gwneud marciau, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar yn ymwneud â natur. Gweithgaredd:		heffaith ar fioamrywiaeth ac ecosystemau. Amcan 1: Dangos sut y gall rhai gweithredoedd effeithio ar ecosystemau lleol. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrofion, megis plannu hadau mewn gwahanol fathau o bridd, i ddangos sut mae amodau amrywiol yn effeithio ar dyfiant planhigion. Amcan 2: Archwiliwch ganlyniadau newidiadau yn yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae llygredd neu ddinistrio cynefinoedd yn effeithio ar fywyd gwyllt lleol, gan ddefnyddio straeon neu bethau gweledol i egluro'r
--	--	--	---	--	--

	Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud ag arbed ynni a'i fanteision i'r blaned. Amcan 1: Dysgwch bwysigrwydd arbed ynni ar gyfer iechyd cyffredinol a lles amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae arbed ynni yn cyfrannu at blaned iachach, a sut mae amgylchedd iach yn cefnogi eu lles. Defnyddio delweddau i ddangos y cysylltiad rhwng defnydd ynni ac iechyd yr amgylchedd. Amcan 2: Hyrwyddo dewisiadau ffordd iach o fyw sy'n cyd-fynd ag arbed	syniadau hyn trwy ganmoliaeth a gwobrau am ymddygiad cyfrifol ym myd natur.	Darparwch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant greu lluniau o anifeiliaid a phlanhigion y maent wedi'u gweld, neu y maent yn eu dychmygu mewn cynefinoedd gwahanol. Anogwch nhw i labelu eu lluniadau gyda geiriau fel "tree" (coeden) neu "bird" (aderyn) yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â bioamrywiaeth, megis "coeden", "planhigyn", "aderyn", neu "pysgod". Gweithgaredd: Rhowch gyfleoedd i'r plant ymarfer ysgrifennu geiriau fel "blodyn" neu		cysyniadau hyn. Amcan 3: Annog meddwl beirniadol am ddewisiadau personol sy'n ymwneud â bioamrywiaeth. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios i'r plant drafod sut y gall eu dewisiadau, fel ailgylchu neu arbed dŵr, effeithio'n gadarnhaol ar yr amgylchedd.
--	--	--	--	--	---

	ynni. Enghraifft Ymarferol: Cyflwynwch weithgareddau fel cerdded neu feicio yn lle defnyddio ceir am bellteroedd byr, gan drafod sut mae'r dewisiadau hyn yn helpu i arbed ynni a'u cadw'n actif ac yn iach. Amcan 3: Annog arferion hylendid sy'n gysylltiedig ag arferion ynni-effeithlon. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant i olchi eu dwylo'n effeithlon i arbed dŵr (adnodd ynni pwysig) ac esboniwch y cysylltiad rhwng arbed ynni ac iechyd cyffredinol.		"pysgodyn) yn Gymraeg a Saesneg. Anogwch nhw i labelu lluniau o'r pethau byw hyn neu i greu eu straeon eu hunain yn ymwneud â natur. Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri syml sy'n hyrwyddo amddiffyn planhigion, anifeiliaid, a'u cynefinoedd, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpwch blant i wneud posteri yn atgoffa eraill i amddiffyn anifeiliaid a phlanhigion (e.e., "Peidiwch â phigo blodau", "Bwydo'r adar"). Gallant ysgrifennu ymadroddion syml fel "Achub y	
--	--	--	--	--

			coed" neu "Gofalu am natur" yn Gymraeg a Saesneg, gan ddefnyddio lluniadau i ddarlunio eu negeseuon.		
--	--	--	--	--	--

Newid Hinsawdd ac Addasu (SUS7)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Galluogi plant i archwilio newid hinsawdd trwy wahanol ffurfiau celf, gan gynnwys lluniadu, peintio, a chreffftio gyda deunyddiau wedi'u hailgylchu.	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symud a chydsymud trwy archwilio awyr agored, gemau sy'n ymwneud â phrosesau amgylcheddol, a chreffftau sy'n	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd ynghylch sut mae tywydd yn	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwranddo, siarad, a dealltwriaeth	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cymryd rhan mewn cyfrif eitemau sy'n gysylltiedig â'r tywydd ac adnabod meintiau o adnoddau. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn symbolau tywydd ac adnabod patrymau	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd am newid hinsawdd a'i effaith trwy archwilio'r amgylchedd yn ymarferol. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno defnydd

Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o newid hinsawdd ac addasu trwy chwarae rôl, cerddoriaeth a dawns, gan eu cysylltu'n emosiynol â'r amgylchedd. Ymgysylltiad a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar brosiectau hwyliog, cydweithredol sy'n annog plant i feddwl am weithredoedd cadarnhaol ar gyfer y blaned wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau creadigol y maent yn eu mwynhau.	gyfeillgar i'r hinsawdd. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau am newid hinsawdd, gan feithrin empathi tuag at anifeiliaid a chymunedau yr effeithir arnynt. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau gweithredu hinsawdd, gan atgyfnerthu gwaith tîm a	effeithio ar yr amgylchedd lleol a chyflwyno'r cysyniad o newidiadau amgylcheddol dros amser. Deall Amser a Lle: Helpu plant i adnabod sut mae eu hamgylchedd wedi newid a sut mae patrymau tywydd gwahanol yn gallu effeithio ar y byd naturiol. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed	yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau am newid hinsawdd a sut mae bodau dynol ac anifeiliaid yn addasu, gan ganolbwyntio ar newidiadau tywydd ac amgylcheddol. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â newid hinsawdd ac addasu, gan helpu plant i adnabod geiriau a symbolau	mewn digwyddiadau naturiol. Mesur Symbl: Mesur glawiad a chymharu tymereddau. Datrys Problemau a Rhesymu: Datblygu meddwl rhesymegol am effeithiau newid yn yr hinsawdd ac archwilio atebion ar gyfer lleihau gwastraff.	diogel a chreadigol o offer i ymchwilio i gysyniadau sy'n ymwneud â hinsawdd a chynaliadwyedd. Sgiliau Technoleg Gynnar: Gwellu dealltwriaeth o newid hinsawdd trwy dechnoleg, hyrwyddo dogfennaeth a myfyrio. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd dynol a'u heffaith amgylcheddol.
---	--	--	---	---	---

	chyfrifoldeb ar y cyd. Dewisiadau lach: Cyflwyno cysyniadau o iechyd a hylendid yn ymwneud â newid hinsawdd, gan hyrwyddo arferion cynaliadwy sydd o fudd i iechyd personol ac amgylcheddol.	d: Perthnasu gweithredoedd teulu i ofalu am yr amgylchedd ac annog ymdrechion cydweithredol i amddiffyn natur. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Sefydlu egwyddorion moesegol sylfaenol ynghylch gofalu am y Ddaear a gweithredu'n gyfrifol tuag at newidiadau amgylcheddol.	allweddol yn Gymraeg a Saesneg. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â thywydd, hinsawdd, ac addasiadau, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn y Gymraeg a'r Saesneg.		
--	--	---	---	--	--

Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i'r cysyniad o newid hinsawdd trwy gyfryngau creadigol fel lluniadu, peintio, a saernïo, gan ganiatáu iddynt ddelweddu patrymau tywydd, amgylcheddau naturiol, a'u newidiadau dros amser. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant ddefnyddio paent neu greonau i ddarlunio golygfeydd tywydd, fel dyddiau heulog, glawog a stormus, a chreu collages yn dangos	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud â newid yn yr hinsawdd ac addasu. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau awyr agored sy'n dangos effaith newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch daith natur lle gall plant gasglu eitemau y mae newidiadau tywydd yn effeithio arnynt (e.e. dail	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Helpu plant i archwilio effeithiau tywydd ar yr amgylchedd lleol. Enghraifft Ymarferol: Ewch ar daith dywydd, gan arsylwi ar wahanol amodau tywydd fel glaw, gwynt, neu heulwen. Gofynnwch i'r plant siarad am yr hyn maen nhw'n ei weld a'i deimlo, fel sut mae glaw yn gwneud y ddaear yn wlyb neu sut	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am newid hinsawdd ac addasu yn y Gymraeg a'r Saesneg, gyda phwyslais ar ddatblygu cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar esboniadau neu straeon syml am sut mae'r amgylchedd yn newid oherwydd y tywydd a'r hinsawdd, a sut mae pobl ac anifeiliaid yn	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd a meintiau sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd a'i effeithiau. Amcan 1: Cyfrwch eitemau sy'n gysylltiedig â'r tywydd. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant gyfrif faint o ddiwrnodau heulog, glawog ac eira sy'n digwydd mewn mis, gan drafod sut mae tywydd yn effeithio ar ein hamgylchedd. Amcan 2: Adnabod faint o adnoddau a ddefnyddiwyd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio deunyddiau chwarae i ddangos faint o	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am newid hinsawdd a'i effaith ar blanhigion, anifeiliaid, a'r amgylchedd trwy archwilio ymarferol. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i wahanol batrymau tywydd a sut maen nhw'n effeithio ar y byd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Cynhaliwch arbrofion syml i arsylwi ar newidiadau yn y tywydd, fel creu glaw mewn jar neu ddefnyddio thermomedr i fesur tymheredd. Amcan 2: Meithrin

gwahanol dymhorau a newidiadau mewn natur. Amcan 2: Defnyddio deunyddiau fel gwrthrychau wedi'u hailgylchu neu elfennau naturiol i greu celf sy'n adlewyrchu effaith newid hinsawdd ar y blaned. Enghraifft Ymarferol: Darparwch ddeunyddiau wedi'u hailgylchu i blant i greu gwaith celf sy'n dangos pwysigrwydd diogelu'r amgylchedd, megis adeiladu coed neu anifeiliaid o bapur sgrap neu boteli plastig. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a	sydd wedi cwmpo, ffyn). Mae hyn yn hybu gweithgaredd corfforol tra'n trafod sut mae newid hinsawdd yn effeithio ar yr amgylchedd. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy gemau sy'n dangos effeithiau newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Chwaraewch gêm lle mae plant yn actio'r gylchred ddŵr neu dyfiant planhigion, gan eu hannog i neidio (anweddiad), sgwatio (anwedd), ac ymestyn (twf planhigion). Mae hyn yn helpu i ddatblygu sgiliau echddygol bras wrth ddysgu am brosesau amgylcheddol. Amcan 3: Hyrwyddo sgiliau	mae'r gwynt yn symud y coed. Amcan 2: Cyflwynwch y syniad y gall yr amgylchedd newid dros amser am resymau gwahanol, gan gynnwys y tywydd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch storïau neu luniau i ddangos sut mae'r tymhorau'n newid a sut mae hyn yn effeithio ar natur, fel coed yn colli eu dail yn yr hydref neu flodau'n tyfu yn y gwanwyn. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r presennol, a helpwch y plant i	addasu. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog am batrymau tywydd cyfnewidiol (e.e. mwy o law, hafau poethach) a sut mae anifeiliaid neu bobl yn addasu (e.e., anifeiliaid yn tyfu ffwr mwy trwchus, pobl yn defnyddio ymbarelau). Gofynnwch i'r plant ddisgrifio beth maen nhw'n ei gofio o'r stori yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i drafod eu profiadau eu hunain o newidiadau tywydd a hinsawdd, megis dyddiau poeth, stormydd glaw, neu eira. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp	adnoddau (fel dŵr neu ynni) sy'n cael eu defnyddio mewn gweithgareddau dyddiol, fel troi goleuadau ymlaen neu ddefnyddio dŵr. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau sy'n ymwneud â hinsawdd a'r amgylchedd. Amcan 1: Adnabod siapiau mewn symbolau tywydd. Enghraifft Ymarferol: Creu symbolau tywydd (fel cymylau, haul, diferion glaw) gan ddefnyddio gwahanol siapiau, gan annog plant i ddisgrifio ac adnabod y siapiau hyn. Amcan 2: Adnabod	dealltwriaeth o sut mae newid hinsawdd yn effeithio ar ecosystemau lleol. Enghraifft Ymarferol: Trefnu teithiau natur i arsylwi ar blanhigion ac anifeiliaid lleol, gan drafod sut y gall newidiadau mewn patrymau tywydd effeithio ar eu cynefinoedd. Amcan 3: Annog archwilio newidiadau tymhorol a'u heffeithiau ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Creu siart tymhorol i olrhain newidiadau mewn natur, gan drafod sut mae'r newidiadau hyn yn berthnasol i hinsawdd a thywydd.
---	--	--	---	--	---

chwarae rôl. Amcan 1: Annog gweithgareddau chwarae rôl lle mae plant yn actio straeon anifeiliaid neu blanhigion yn addasu i newidiadau amgylcheddol, gan eu helpu i ddeall sut mae natur yn ymateb i newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Arwain chwarae rôl lle mae plant yn esgus bod yn anifeiliaid mewn amgylchedd newidiol, fel eirth gwynion neu lyffantod, gan fynegi sut mae newidiadau hinsawdd yn effeithio ar eu cartrefi. Amcan 2: Defnyddio cerddoriaeth a symud i archwilio emosiynau a syniadau ar thema newid hinsawdd ac addasu, fel creu dawns sy'n cynrychioli symudiad gwynt, dŵr, neu newidiadau tywydd.	echddygol manwl trwy weithgareddau sy'n cynnwys creu crefftau sy'n gyfeillgar i'r hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Darparu deunyddiau wedi'u hailgylchu i blant greu modelau o gartrefi neu erddi cynaliadwy. Mae hyn yn annog trin defnyddiau yn ofalus wrth drafod ffyrdd o addasu i newid hinsawdd. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill ynghylch newid hinsawdd a'i effaith. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi	ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Helpu plant i ddeall sut roedd yr amgylchedd lleol yn edrych yn y gorffennol o gymharu â nawr. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch ddelweddau o'r ardal leol neu trafodwch sut beth oedd natur efallai cyn adeiladu tai neu ffyrdd. Amlygwch sut mae natur a thirweddau yn newid dros amser. Amcan 2: Eglurwch fod newidiadau mewn patrymau tywydd, fel cael mwy o ddiwrnodau glawog neu heulog, yn effeithio ar blanhigion ac	lle mae'r plant yn siarad am y newidiadau tywydd y maen nhw wedi'u profi. Gofynnwch iddyn nhw ddisgrifio beth roedden nhw'n ei wisgo ar ddiwrnodau glawog neu boeth a sut wnaethon nhw addasu. Annog y defnydd o'r Gymraeg a'r Saesneg i fynegi'r syniadau hyn. Amcan 3: Hyrwyddo gwrando ac ymateb i gwestiynau am ffyrdd o addasu i newidiadau yn yr amgylchedd, megis gwisgo'n briodol ar gyfer y tywydd neu helpu natur i ffynnu. Gweithgaredd: Rhoi cyfarwyddiadau dwyieithog ar sut i addasu i wahanol dywydd, megis	patrymau mewn digwyddiadau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Arsylwi a chofnodi patrymau ym myd natur, megis newidiadau tymhorol neu'r gylchred ddŵr, gan drafod sut mae'r patrymau hyn yn berthnasol i newid hinsawdd. Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymharïaeth o faint, hyd, ac amser trwy weithgareddau sy'n ymwneud â newid hinsawdd. Amcan 1: Mesur glawiad. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch fesurydd glaw syml i fesur glawiad dros wythnos, gan drafod pwysigrwydd dŵr a'i effaith ar yr amgylchedd.	Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml sy'n hyrwyddo archwiliad diogel a chreadigol o gysyniadau sy'n ymwneud â'r hinsawdd. Amcan 1: Annog y defnydd o offer i ymchwilio i amodau amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Darparwch offer fel chwyddwydrau a phren mesur i blant fesur twf planhigion ac archwilio gwahanol weadau a lliwiau ym myd natur. Amcan 2: Meithrin creadigrwydd gyda deunyddiau wedi'u hailgylchu i amlygu cynaliadwyedd. Enghraifft
--	---	---	---	---	--

Enghraifft Ymarferol: Arweiniwch y plant i greu dawnys syml sy'n dynwared symudiad gwynt neu donnau, gan eu helpu i fynegi sut mae natur yn ymateb i newidiadau yn yr amgylchedd. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Cynnwys plant mewn prosiectau celf cydweithredol sy'n canolbwyntio ar atebion i newid hinsawdd, fel creu murlun grŵp neu arddangosfa sy'n dangos ffyrdd o ofalu am y Ddaear. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch brosiect grŵp lle mae plant yn cyfrannu at furlun mawr sy'n dangos	teimladau am newidiadau amgylcheddol a materion hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl trafodaeth am anifeiliaid sy'n cael eu heffeithio gan newid hinsawdd, gofynnwch i'r plant sut maen nhw'n teimlo amdano. Defnyddiwch awgrymiadau fel "Sut ydych chi'n meddwl maer eirth gwynion yn teimlo pan fydd eu rhew yn toddi?" i feithrin mynegiant emosiynol ac empathi. Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu hemosiynau â gweithredoedd a all frwydro yn erbyn newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Rhannu straeon am	anifeiliaid. Enghraifft Ymarferol: Siaradwch am sut gall mwy neu lai o law effeithio ar dyfiant planhigion neu sut mae anifeiliaid yn ymateb i dywydd gwahanol. Defnyddiwch luniau o lifogydd neu sychder mewn termau syml i ddangos sut mae gormod neu rhy ychydig o law yn newid yr amgylchedd. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill.	gwisgo cot mewn tywydd oer neu wisgo het ar ddiwrnodau heulog. Gofynnwch i'r plant ailadrodd y cyfarwyddiadau yn Gymraeg ac yn Saesneg a dangos y gweithredoedd. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â newid hinsawdd ac addasu, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau, gan ganolbwyntio ar sut mae'r amgylchedd yn newid. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i lyfrau a straeon sy'n esbonio sut mae tywydd a	Amcan 2: Cymharwch dymheredd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio thermomedrau i fesur a chymharu tymereddau ar ddiwrnodau gwahanol, gan siarad am sut mae newidiadau tymheredd yn berthnasol i newid hinsawdd. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd ac addasu. Amcan 1: Trafod effaith newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios (e.e., beth sy'n	Ymarferol: Sefydlwch orsaf grefftio lle gall plant greu celf neu fodelau gan ddefnyddio deunyddiau ailgylchadwy, gan drafod sut mae ailgylchu yn helpu'r amgylchedd. Amcan 3: Cyflwyno offer mesur tywydd syml. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio offer fel mesuryddion glaw neu anemomedrau syml (metrau gwynt) i arsylwi a chofnodi amodau tywydd, gan gysylltu arsylwadau â thrafodaethau am hinsawdd. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwilio hanfodion defnyddio
--	---	--	--	--	---

gweithredoedd cadarnhaol fel plannu coed, ailgylchu, neu leihau gwastraff, meithrin mwynhad a gwaith tîm. Amcan 2: Cynnig gweithgareddau creadigol a chwareus sy'n canolbwyntio ar harddwch natur a phwysigrwydd ei warchod, megis gwneud crefftau ar thema'r tywydd neu berfformio cân wedi'i hysbrydoli gan natur. Enghraifft Ymarferol: Cynlluniwch sesiwn grefft lle bydd plant yn creu symudolau tywydd neu goronau natur, gan eu helpu i fwynhau'r broses greadigol wrth ddysgu am bwysigrwydd amgylchedd iach.	gymunedau yn cydweithio i addasu i newid hinsawdd. Trafodwch sut mae hyn yn gwneud i'r plant deimlo a sut y gallant fod yn rhan o newidiadau cadarnhaol. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o deimladau sy'n gysylltiedig â gwaith tîm mewn gweithredu hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall cydweithio mewn prosiectau ysgol (fel plannu coed) wneud i bawb deimlo'n hapus a chyflawn. Atgyfnerthu gwerth ymdrechion ar y cyd i frwydro yn erbyn newid yn yr hinsawdd. Meithrin	Amcan 1: Perthnasu gweithgareddau teuluol, fel diffodd goleuadau neu ailgylchu, i helpu'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch gamau syml y gall teuluoedd eu cymryd gartref i ofalu am y blaned, fel arbed ynni neu leihau gwastraff. Gall plant rannu'r hyn maen nhw'n ei wneud gartref i helpu'r amgylchedd. Amcan 2: Annog cydweithio mewn gweithgareddau dosbarth sy'n cynnwys gofalu am natur a deall newidiadau tywydd. Enghraifft Ymarferol: Cynlluniwch brosiect dosbarth	hinsawdd yn newid a sut mae pethau byw yn addasu i'r newidiadau hyn. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn Gymraeg a Saesneg am anifeiliaid neu blanhigion yn addasu i newid hinsawdd (e.e., arth wen yn addasu i lai o rew neu goed sydd angen mwy o ddŵr). Tynnwch sylw at eirfa allweddol fel "glaw" (glaw), "haul", a "change" (newid). Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau a lluniau sy'n ymwneud â hinsawdd a thywydd, gan eu hannog i gysylltu'r delweddau hyn â geiriau. Gweithgaredd: Dangoswch symbolau i'r plant ar gyfer gwahanol	digwydd os nad yw'n bwrw glaw) ac annog y plant i feddlw am sut mae planhigion, anifeiliaid a bodau dynol yn cael eu heffeithio. Amcan 2: Archwiliwch atebion ar gyfer lleihau gwastraff. Enghraifft Ymarferol: Annog plant i drafod ffyrdd o leihau gwastraff yn eu bywydau bob dydd, gan greu cynllun syml sy'n cynnwys cyfrif faint o eitemau y gellir eu hailddefnyddio y gallant eu defnyddio bob wythnos.	technoleg i ddeall newid hinsawdd a'i effeithiau. Amcan 1: Cyflwyno adnoddau digidol oed-briodol sy'n ymwneud â newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio apiau neu fideos rhyngweithiol sy'n esbonio cysyniadau hinsawdd mewn ffordd hwyliog a deniadol, gan feithrin trafodaeth am yr hyn maen nhw'n ei ddysgu. Amcan 2: Anogwch y plant i gofnodi eu harsylwadau sy'n ymwneud â'r hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Caniatewch i'r plant dynnu lluniau neu gofnodi eu canfyddiadau am batrymau tywydd a natur gan
--	--	---	---	--	---

	Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu, ac empathi trwy weithgareddau sy'n ymwneud â newid hinsawdd. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn prosiectau sy'n mynd i'r afael â newid hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch brosiect grŵp lle mae plant yn cydweithio i greu gardd sy'n denu peillwyr. Mae hyn yn meithrin cydweithio ac yn eu dysgu am bwysigrwydd bioamrywiaeth wrth addasu i newid hinsawdd. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu	fel plannu coeden neu adeiladu gardd fach. Pwysleiswch sut mae gwaith tîm yn helpu i warchod natur ac addasu i'r tywydd, fel dyfrio planhigion pan mae'n sych. Ymwbyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Helpu plant i ddeall pam ei bod yn bwysig gwarchod yr amgylchedd ac addasu i newidiadau. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch straeon syml i egluro pam mae gofalu am y	fathau o dywydd (e.e., haul, glaw, eira) a gofynnwch iddyn nhw ddweud y geiriau Cymraeg a Saesneg am bob un. Anogwch nhw i adnabod y symbolau hyn mewn llyfrau neu o gwmpas yr ystafell ddosbarth. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â newid hinsawdd ac addasiadau, megis "glaw", "haul", "oer", neu "poeth". Gweithgaredd: Defnyddiwch gardiau gyda geiriau sy'n ymwneud â'r tywydd (e.e., "glaw", "hot", "oer") yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru'r geiriau hyn â symbolau tywydd neu luniau o bobl ac anifeiliaid yn	ddefnyddio tabledi neu gamerâu. Amcan 3: Archwilio sut y gall technoleg gynorthwyo cadwraeth amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch dechnolegau syml, fel paneli solar, a sut maen nhw'n helpu i leihau effaith amgylcheddol, gan ddefnyddio delweddau i ddangos y cysyniadau hyn. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd dynol, newid hinsawdd, a'u heffeithiau ar yr amgylchedd. Amcan 1: Dangos
--	--	---	---	--

	gwybodaeth am arferion sy'n gyfeillgar i'r hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant rannu syniadau ar sut y gallant arbed ynni gartref. Anogwch nhw i wrando ar ei gilydd a thrafod camau ymarferol y gallant eu cymryd gyda'i gilydd. Amcan 3: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd cefnogi ei gilydd mewn gweithredu hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Yn ystod gweithgaredd glanhau yn yr iard chwarae, anogwch y plant i gymell ei gilydd i godi sbwriel a thrafodwch sut mae amgylchedd glân yn helpu i frwydro yn erbyn	Ddaear yn deg ac yn garedig. Er enghraifft, trafodwch pam ei bod hi'n bwysig lleihau gwastraff neu helpu planhigion i dyfu, gan egluro mai dyna'r peth iawn i'w wneud i bawb. Amcan 2: Cyflwyno'r syniad o gyfrifoldeb tuag at natur, hyd yn oed wrth i'r amgylchedd newid. Enghraifft Ymarferol: Creu set o reolau dosbarth ar gyfer helpu'r amgylchedd (e.e., codi sbwriel, diffodd tapiau) a'i gysylltu â'r syniad o wneud yr hyn sy'n iawn. Molwch y plant am weithredoedd bach o garedigrwydd tuag at y Ddaear.	addasu i wahanol hinsoddau. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â newid hinsawdd ac addasiadau, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am y tywydd, hinsawdd, a sut mae pethau byw yn addasu. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dealltwriaeth o newidiadau ac addasiadau tywydd trwy luniadu a gwneud marciau, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar yn ymwneud â hinsawdd. Gweithgaredd:	sut mae gweithredoedd penodol yn effeithio ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrofion syml, fel arsylwi effeithiau taflu sbwriel yn erbyn ailgylchu, i ddangos pwysigrwydd ymddygiad cyfrifol. Amcan 2: Archwiliwch ganlyniadau digwyddiadau tywydd ar bethau byw. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae tywydd garw, fel stormydd neu sychder, yn effeithio ar blanhigion ac anifeiliaid, gan ddefnyddio storïau neu ddelweddau i atgyfnerthu'r syniadau hyn. Amcan 3: Annog meddwl beirniadol
--	---	---	--	---

	newid hinsawdd. Dewisiadau Iach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud â newid hinsawdd ac addasu, gan bwysleisio'r cysylltiad rhwng iechyd personol ac iechyd yr amgylchedd. Amcan 1: Dysgwch bwysigrwydd gwneud dewisiadau cynaliadwy ar gyfer planed iachach. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall bwyta ffrwythau a llysiau lleol leihau olion traed carbon a hybu iechyd. Defnyddio delweddau i		Darparwch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant greu lluniau o wahanol amodau tywydd neu anifeiliaid yn addasu i newidiadau (e.e. aderyn yn adeiladu nyth neu blentyn yn gwisgo cot law). Anogwch nhw i labelu eu lluniadau gyda geiriau fel "glaw" neu "sun" (haul) yn Gymraeg a Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â newid hinsawdd ac addasiadau, megis "glaw", "haul", "poeth", neu "oer". Gweithgaredd: Rhowch gyfleoedd i blant ymarfer ysgrifennu geiriau fel "sun" (haul) neu "oer" (oer) yn Gymraeg a		am ddewisiadau personol yn ymwneud â hinsawdd. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios lle gall plant ddewis rhwng opsiynau ecogyfeillgar, fel cerdded yn lle gyrru, gan drafod effaith eu dewisiadau.
--	--	--	--	--	---

	ddangos manteision bwyta cynaliadwy. Amcan 2: Hyrwyddo dewisiadau ffordd iach o fyw sydd hefyd o fudd i'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Annog plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol, fel cerdded neu feicio i'r ysgol, gan drafod sut y gall y dewisiadau hyn leihau llygredd a gwella eu hiechyd. Amcan 3: Annog arferion hylendid sy'n diogelu iechyd personol ac yn cyfrannu at les amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant am olchi dwylo a lleihau gwastraff dŵr. Trafod sut		Saesneg. Gofynnwch iddyn nhw labelu lluniau o newidiadau tywydd neu greu dyddiaduron tywydd syml, lle maen nhw'n ysgrifennu'r gair am y tywydd bob dydd. Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri syml yn ymwneud ag addasu i newid hinsawdd, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu i hybu ymwybyddiaeth. Gweithgaredd: Helpwch y plant i wneud posteri yn atgoffa eraill sut i addasu i wahanol fathau o dywydd (e.e., "Gwisgwch got pan maen oer" neu "Arhoswch yn y cysgod pan maen boeth"). Gallant ysgrifennu'r brawddegau syml		
--	--	--	---	--	--

	mae arbed dŵr yn hanfodol ar gyfer addasu i newidiadau hinsawdd a chynnal iechyd.		hyn yn Gymraeg a Saesneg ac addurno eu posteri gyda darluniau o'r haul, glaw neu eira.		
Bwyd ac Amaethyddiaeth (SUS8)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Galluogi plant i archwilio cysyniadau cynhyrchu bwyd, amaethyddiaeth, a physgodfeydd trwy amrywiol ffurfiau celf, gan ddefnyddio lluniadu, peintio, a modelu.	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symudiad a chydsymud trwy arddio, gweithgareddau coginio, a chwarae rôl fel ffermwyr.	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd ynghylch o ble mae bwyd yn dod a sut	leithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac leithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwranddo, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cyfrif eitemau bwyd ac adnabod meintiau mewn ryseitiau. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn bwyd ac adnabod patrymau mewn natur. Mesur Syml: Mesur cynhwysion a	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid, a phrosesau cynhyrchu bwyd trwy archwilio ymarferol. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno defnydd

Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Cefnogi hunanfynegiant trwy chwarae rôl, adrodd straeon, a cherddoriaeth, gan ganiatáu i blant archwilio syniadau sy'n ymwneud â ffermio, pysgota a ffynonellau bwyd. Ymgysylltiad a Mwynhad: Canolbwyntiwrch ar fwynhad a chyfranogiad gweithredol trwy brosiectau celf grŵp a gweithgareddau ymarferol creadigol sy'n dyfnhau dealltwriaeth plant o sut mae bwyd yn cael ei dyfu, ei ddal a'i baratoi.	Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau am fwyd, gan annog mynegiant emosiynol ac empathi tuag at y rhai sy'n ei dyfu. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau sy'n ymwneud â bwyd, gan atgyfnerthu gwaith tîm a chysylltiadau trwy brofiadau a rennir.	mae'n tyfu, gan annog plant i arsylwi ar newidiadau ym myd natur. Deall Amser a Lle: Cyflwynwch y cysyniad bod cynhyrchu bwyd wedi esblygu dros amser ac yn cael ei ddylanwadu gan ddaearyddiaeth a hinsawdd. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Anogwch y plant i archwilio traddodiadau bwyd eu teulu	a'r Saesneg trwy drafodaethau am o ble mae bwyd yn dod, sut mae'n cael ei dyfu, a rôl ffermio mewn bywyd bob dydd. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth, gan helpu plant i adnabod geiriau a symbolau allweddol yn	chymharu pwysau eitemau bwyd. Datrys Problemau a Rhesymu: Trafod dewisiadau bwyd ac archwilio arferion cynaliadwy.	diogel a chreadigol o offer sy'n ymwneud â pharatoi bwyd a garddio. Sgiliau Technoleg Gynnar: Gwellu dysgu am fwyd trwy dechnoleg, annog dogfennaeth a myfyrio. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd cynhyrchu bwyd a'u heffaith ar iechyd a'r amgylchedd.
---	--	---	---	--	---

	Dewisiadau lach: Cyflwyno cysyniadau o iechyd a hylendid yn ymwneud â bwyd, hyrwyddo arferion bwyta'n iach ac ymwybyddiaeth amgylcheddol.	a dysgu am y rolau cymunedol sy'n ymwneud â chynhyrchu bwyd. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Dysgwch i blant werth rhannu bwyd yn deg, bod yn garedig â'r amgylchedd, ac osgoi gwasttraff bwyd.	Gymraeg a Saesneg. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â bwyd, ffermio ac amaethyddiaeth, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn y Gymraeg a'r Saesneg.		
--	--	--	---	--	--

Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i'r cysyniad o gynhyrchu bwyd ac amaethyddiaeth trwy weithgareddau fel lluniadu, peintio, a chreu modelau o ffermydd, cnydau, a golygfeydd pysgota. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant ddefnyddio paent neu greonau i dynnu llun caeau, cnydau ac anifeiliaid fferm, gan archwilio'r gwahanol gamau o dyfu bwyd o'r tir neu'r môr. Amcan 2: Archwiliwch wahanol weadau a	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau awyr agored sy'n cynnwys garddio neu gynaeafu. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch brosiect garddio bach lle gall plant blannu hadau, cloddio, a dyfrio'r planhigion. Mae hyn yn hybu	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Helpu plant i archwilio o ble mae bwyd yn dod, fel planhigion, ffermydd a gerddi. Enghraifft Ymarferol: Ewch â'r plant ar daith natur neu ewch i ardd leol i arsylwi ar blanhigion yn tyfu. Siaradwch am sut mae rhai planhigion yn dod yn fwyd, fel tomatos neu afalau. Amcan 2:	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am fwyd ac amaethyddiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg, gyda phwyslais ar ddatblygu cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar storïau neu esboniadau am o ble mae bwyd yn dod a sut mae'n cael ei dyfu, gan ganolbwyntio ar gysyniadau amaethyddol syml. Gweithgaredd:	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd a meintiau sy'n gysylltiedig â bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Cyfrwch eitemau bwyd. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant gyfrif darnau o ffrwythau neu lysiau yn ystod amser byrbryd, gan drafod faint o bob math sydd ganddyn nhw. Amcan 2: Adnabod meintiau mewn ryseitiau. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno ryseitiau syml a chael y plant i nodi a chyfrif y gwahanol gynhwysion sydd eu hangen, gan atgyfnerthu	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid, a'r prosesau sy'n gysylltiedig â chynhyrchu bwyd trwy archwilio ymarferol. Amcan 1: Cyflwyno'r plant i wahanol fathau o blanhigion ac anifeiliaid sy'n cyfrannu at ffynonellau bwyd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch ymweliadau â ffermydd, gerddi, neu farchnadoedd lleol lle gall plant arsylwi ar wahanol ffrwythau, llysiau a da byw, gan drafod eu rôl mewn cynhyrchu bwyd.

deunyddiau i gynrychioli bwyd a'r byd naturiol, fel defnyddio clai neu ddeunyddiau wedi'u hailgylchu i greu modelau o ffrwythau, llysiau, neu bysgod. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant arbrofi gyda chlai neu does chwarae i fodelu ffrwythau neu bysgod, a defnyddio deunyddiau crefft i greu collage o ffynonellau bwyd, gan eu helpu i ymgysylltu â'r broses o ble mae bwyd yn dod. Creadigrwydd a Hunan-fyneigiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Annog chwarae rôl ac	gweithgaredd corfforol tra'n eu haddysgu am dwf bwyd. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy weithgareddau paratoi bwyd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgaredd coginio syml lle gall y plant gymysgu cynhwysion (e.e., gwneud salad ffrwythau). Mae hyn yn helpu i ddatblygu sgiliau echddygol manwl wrth iddynt dorri, troi ac arllwys, wrth ddysgu am fwyta'n iach. Amcan 3: Hyrwyddo sgiliau echddygol bras trwy gemau sy'n dynwared tasgau ffermio. Enghraifft Ymarferol: Creu	Anogwch y plant i sylwi ar newidiadau mewn planhigion a chnydau wrth iddynt dyfu dros amser. Enghraifft Ymarferol: Plannwch hadau yn y dosbarth a gadewch i'r plant arsylwi sut maen nhw'n tyfu. Trafod beth sydd ei angen ar blanhigion i dyfu (haul, dŵr, pridd) a sut mae ffermwyr yn helpu cnydau i dyfu. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn.	Darllenwch stori ddwyieithog am anifeiliaid fferm, cnydau, neu arddio, yn egluro sut mae ffrwythau, llysiau, a grawn yn tyfu. Wedyn, gofynnwch i'r plant ddisgrifio'r hyn a ddysgon nhw yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan ddefnyddio geiriau fel "farm" (fferm), "plant" (planhigyn), neu "animal" (anifail). Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau eu hunain o fwyd, fel bwyta ffrwythau a llysiau neu ymweld â fferm neu ardd. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle bydd y plant yn disgrifio eu hoff ffrwythau neu llysiau, neu siaradwch am daith i fferm neu ardd. Anogwch	adnabyddiaeth rhif. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau mewn cyd-destunau bwyd a ffermio. Amcan 1: Adnabod siapiau mewn bwyd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio gwahanol fathau o ffrwythau a llysiau i adnabod siapiau (e.e., afalau crwn, ciwcymbrau hirsgwar) a thrafod eu nodweddion. Amcan 2: Adnabod patrymau mewn natur. Enghraifft Ymarferol: Archwiliwch batrymau mewn gerddi neu gaeau, fel rhesi o gnydau neu drefniant blodau, ac anogwch y plant i	Amcan 2: Meithrin dealltwriaeth o ble mae bwyd yn dod. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch ardd fechan neu weithgaredd plannu lle gall plant dyfu perlysiâu neu lysiau syml, gan drafod y broses dyfu o'r had i'r cynhaeaf. Amcan 3: Hyrwyddo chwilfrydedd am yr omgylchedd naturiol ac ecosystemau sy'n gysylltiedig â bwyd. Enghraifft Ymarferol: Cynnal teithiau natur i archwilio gwahanol gynefinoedd a thrafod sut maent yn cefnogi ffynonellau bwyd amrywiol, gan gysylltu bywyd gwyllt ag amaethyddiaeth.
--	---	---	--	--	---

adrodd straeon i helpu plant i fynegi eu dealltwriaeth o ffermio, pysgota, a chynhyrchu bwyd, fel smalio bod yn ffermwyr neu bysgotwyr. Enghraifft Ymarferol: Arwain gweithgaredd chwarae rôl lle mae plant yn actio golygfeydd ar fferm, plannu cnydau, neu ddal pysgod, gan fynegi pwysigrwydd y prosesau hyn mewn bywyd bob dydd. Amcan 2: Defnyddio cerddoriaeth a chaneuon i fynegi syniadau am fwyd a'i daith o'r fferm neu'r môr i'r bwrdd yn greadigol. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch gân syml i blant am fwyd, ffermio, neu bysgota, gan ymgorffori gweithredoedd fel plannu hadau neu fwrw rhwydi i atgyfnerthu	man chwarae lle gall plant chwarae rôl fel ffermwyr, gan ddefnyddio propiau i "blannu" a "chynaeafu" cnydau, megis defnyddio bwcedi neu fasgedi i gasglu eitemau. Mae hyn yn gwella symudiad a chydsymud tra'n gwneud dysgu'n hwyl. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill sy'n ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi teimladau am fwyd a phrofiadau bwyta. Enghraifft	Amcan 1: Helpu plant i ddeall bod ffermio wedi bod yn rhan o fywyd dynol ers amser maith, ond mae cynhyrchiant bwyd wedi newid dros amser. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch luniau neu adroddwch straeon am sut roedd bwyd yn cael ei dyfu a'i gynaeafu yn y gorffennol o'i gymharu â heddiw, fel defnyddio ceffylau yn erbyn tractorau modern. Amcan 2: Archwiliwch y syniad bod gwahanol ranbarthau yn tyfu gwahanol fathau o fwyd yn seiliedig ar eu hinsawdd a'u	nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i enwi'r bwydydd maen nhw'n siarad amdany'n nhw. Amcan 3: Hyrwyddo gwrando ac ymateb i gwestiynau am fwyd, ffermio, a bwyta'n iach, gan annog plant i ddeall y cysylltiad rhwng bwyd a'r amgylchedd. Gweithgaredd: Gofynnwch gwestiynau syml i'r plant yn Gymraeg ac yn Saesneg, fel "O ble mae afalau'n dod?" neu "Beth mae gwartheg yn ei fwyta?" Anogwch nhw i ateb yn y ddwy iaith, gan atgyfnerthu geirfa ddwyieithog yn ymwneud â bwyd a ffermio.	ddisgrifio'r hyn a welant. Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth maint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau sy'n ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Mesur cynhwysion. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio cwpanau a llwyau mesur i fesur cynhwysion ar gyfer pryd syml, gan drafod cysyniadau cyfaint a maint. Amcan 2: Cymharwch bwysau eitemau bwyd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch glorian i gymharu pwysau gwahanol eitemau bwyd, gan annog y plant i ragfynegi pa un sydd drymaf neu	Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i archwilio cysyniadau bwyd ac amaethyddiaeth yn ddiogel ac yn greadigol. Amcan 1: Annog defnydd diogel o offer wrth baratoi bwyd. Enghraifft Ymarferol: Darparu offer addas i blant (e.e., cyllyll plastig, plicwyr) ar gyfer gweithgareddau coginio neu baratoi bwyd syml, gan drafod arferion diogelwch. Amcan 2: Meithrin creadigrwydd gyda deunyddiau bwyd. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant gymryd rhan mewn
--	--	---	---	--	---

cysyniadau amaethyddiaeth a physgodfeydd mewn ffordd hwyllog, llawn mynegiant. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Cynnwys plant mewn prosiectau grŵp, fel creu murlun neu arddangosfa fawr sy'n dangos taith bwyd o'r fferm neu'r môr i'r plât, gan annog gwaith tîm a mwynhad yn y broses. Enghraifft Ymarferol: Trefnu prosiect celf cydweithredol lle mae plant yn cyfrannu at furlun yn darlunio caeau o gnydau, anifeiliaid, cychod pysgota, a marchnadoedd, gan feithrin mwynhad trwy	Ymarferol: Ar ôl blasu gwahanol ffrwythau neu lysiau, hwyluswch drafodaeth am sut mae pob un yn gwneud iddyn nhw deimlo. Defnyddiwch awgrymiadau fel "Beth yw eich hoff ffrwyth a pham?" i annog mynegiant emosiynol. Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu teimladau â phwysigrwydd bwyd a'i darddiad. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon am sut mae bwyd yn cael ei dyfu a'i gynaeafu, gan drafod sut y gallai ffermwyr deimlo am eu gwaith. Anogwch y plant i gydymdeimlo â'r ymdrech sy'n mynd i dyfu bwyd. Amcan 3: Hyrwyddo	hamgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae rhai bwydydd yn tyfu mewn rhai ardaloedd (e.e., afalau mewn un lle, orennau mewn man arall), gan ddangos sut mae ein hamgylchedd yn dylanwadu ar yr hyn rydyn ni'n ei fwyta. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Anogwch y plant i archwilio traddodiadau teuluol neu brydau sy'n	Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau, a geiriau sy'n ymwneud â ffermio a chynhyrchu bwyd. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i lyfrau sy'n esbonio o ble mae bwyd yn dod, fel sut mae ffrwythau'n tyfu ar goed neu sut mae llaeth yn dod o wartheg. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn Gymraeg a Saesneg am ffermio neu arddio, gan dynnu	ysgafnach. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau sy'n ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Trafod dewisiadau bwyd. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios (e.e., penderfynu beth i'w wneud ar gyfer cinio) ac annog plant i feddlw am opsiynau iach a sut i wneud dewisiadau ar sail argaeledd. Amcan 2: Archwilio arferion cynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant mewn trafodaethau am sut i leihau gwastraff bwyd (e.e., defnyddio bwyd dros ben) a'u	gweithgareddau creadigol, fel gwneud celf bwyd gyda ffrwythau a lysiau, trafod lliwiau, siapiau a gweadau. Amcan 3: Cyflwyno offer a deunyddiau garddio sylfaenol. Enghraifft Ymarferol: Rhowch rhawiau bach, caniau dyfrio a photiau i'r plant i helpu gyda gweithgareddau garddio, gan drafod sut mae'r offer hyn yn helpu gyda gofal planhigion. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwilio'r defnydd o dechnoleg i wella dealltwriaeth o fwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Cyflwyno
---	--	---	---	--	--

gyfranogiad creadigol. Amcan 2: Darparwch weithgareddau creadigol ymarferol sy'n galluogi plant i fwynhau archwilio themâu sy'n ymwneud â bwyd, fel crefftio eitemau bwyd allan o bapur neu ddeunyddiau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Cynlluniwch sesiwn grefft lle bydd plant yn gwneud eitemau bwyd 3D gan ddefnyddio deunyddiau naturiol neu wedi'u hailgylchu, fel ffrwythau papur mache neu brintiau llysiau, gan greu profiad dysgu difyr a diddorol am ffynonellau bwyd.	ymwybyddiaeth o deimladau sy'n ymwneud â rhannu bwyd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch amser byrbryd lle mae plant yn rhannu eu hoff fyrbrydau iach. Trafod sut y gall rhannu bwyd greu hapusrwydd a meithrin cysylltiadau ag eraill. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu, ac empathi, trwy weithgareddau sy'n ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn	seiliedig ar amaethyddiaeth a'r bwyd y maent yn ei fwyta gartref. Enghraifft Ymarferol: Gwahoddwch y plant i siarad am y bwydydd maen nhw'n eu bwyta gartref ac o ble maen nhw'n dod, gan eu hannog i rannu straeon am brydau teuluol. Amcan 2: Helpu plant i adnabod y rolau y mae gwahanol bobl yn y gymuned yn eu chwarae wrth dyfu a darparu bwyd, fel ffermwyr, garddwyr, a siopwyr. Enghraifft Ymarferol: Chwarae rôl fel ffermwyr, siopwyr, neu bobyddion i ddangos sut mae bwyd yn symud o'r fferm i'r bwrdd.	sylw at eiriau allweddol fel "afal" (afal), "buwch", neu "llaeth". Gofynnwch i'r plant chwilio am luniau o fwyd ac anifeiliaid yn y llyfr a dweud y geiriau yn y ddwy iaith. Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau a lluniau sy'n ymwneud â bwyd a ffermio, gan eu hannog i gysylltu'r delweddau hyn â geiriau. Gweithgaredd: Dangoswch luniau o anifeiliaid fferm, ffrwythau a llysiau i'r plant ynghyd â'u henwau yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwch iddyn nhw baru'r lluniau gyda'r geiriau cywir (e.e., "moron", "cyw iâr" (iâr)) ac ymarfer dweud y geiriau yn uchel. Amcan 3: Anogwch	hannog i awgrymu atebion i'r broblem hon.	offer digidol syml ar gyfer dysgu am fwyd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch apiau neu fideos addysgol sy'n addysgu plant am wahanol fwydydd, arferion ffermio, ac arferion bwyta'n iach, gan feithrin ymgysylltiad a thrafodaeth. Amcan 2: Anogwch y plant i ddogfennu eu profiadau yn ymwneud â bwyd. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant ddefnyddio camerâu neu dabledi i dynnu lluniau o'u cynnydd garddio neu weithgareddau coginio, gan hybu myfyrio a rhannu gyda chyfoedion. Amcan 3: Archwiliwch hanfodion
--	--	--	---	--	---

	prosiectau garddio neu goginio. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgaredd grŵp lle mae plant yn cydweithio i blannu hadau yng ngardd yr ysgol neu baratoi pryd iachus. Mae hyn yn meithrin cydweithio ac yn eu dysgu am bwysigrwydd cydweithio mewn amaethyddiaeth. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu gwybodaeth am darddiad bwyd a bwyta'n iach. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant rannu straeon am eu hoff fwydydd neu ryseitiau teuluol, gan eu hannog i wrando a dysgu o brofiadau ei gilydd.	Trafodwch sut mae'r bobl hyn yn cyfrannu at ein system fwyd. Ymwbyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd rhannu bwyd yn deg ag eraill a gofalu am yr amgylchedd lle mae bwyd yn cael ei dyfu. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio storïau neu chwarae rôl i ddysgu pam fod rhannu bwyd ag eraill a thrin y Ddaear â charedigrwydd yn werthoedd	y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth, megis "afal", "buwch", "fferm", neu "planhigyn". Gweithgaredd: Creu cardiau geiriau ar gyfer gwahanol fwydydd ac anifeiliaid a geir ar fferm (e.e., "apple", "cow", "chicken") yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru'r cardiau geiriau gyda lluniau o'r eitemau cyfatebol. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â bwyd ac		technoleg bwyd. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno cysyniadau syml o gadw bwyd (e.e., rhewi neu sychu) trwy weithgareddau rhyngweithiol, gan drafod sut mae'r dulliau hyn yn helpu i gadw bwyd yn ddiogel ac yn faethlon. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd cynhyrchu bwyd ac amaethyddiaeth. Amcan 1: Dangos sut mae amodau gwahanol yn effeithio ar dyfiant planhigion. Enghraifft Ymarferol: Cynhaliwch arbrofion syml, fel tyfu planhigion
--	--	---	--	--	--

	Amcan 3: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd cefnogi ei gilydd mewn gweithgareddau sy'n ymwneud â bwyd. Enghraifft Ymarferol: Yn ystod sesiynau coginio, anogwch y plant i helpu ei gilydd, boed yn olchi dwylo cyn coginio neu basio cynhwysion. Mae hyn yn atgyfnerthu gwerth gwaith tîm a gofalu am eraill. Dewisiadau Iach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth, gan bwysleisio'r cysylltiad rhwng dewisiadau bwyd	pwysig. Amcan 2: Cyflwynwch y syniad bod gwastraffu bwyd yn annheg i eraill ac yn niweidiol i'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Creu gweithgareddau sy'n annog plant i osgoi gwastraffu bwyd, fel dysgu am gompostio neu aildddefnyddio bwyd dros ben. Atgyfnerthwch y syniad bod bwyd yn werthfawr ac y dylid ei drin â gofal.	amaethyddiaeth, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am ffermio, bwyd a phlanhigion. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dealltwriaeth o fwyd a ffermio trwy luniadu a gwneud marciau, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar yn ymwneud ag amaethyddiaeth. Gweithgaredd: Darparwch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant dynnu llun o fferm neu ardd, gan gynnwys anifeiliaid, planhigion neu fwyd. Anogwch nhw i labelu eu lluniau gyda geiriau fel "afal" (afal) neu "buwch" yn Gymraeg a Saesneg.	mewn gwahanol amodau golau neu ddŵr, i ddangos sut maer ffactorau hyn yn effeithio ar dyfiant. Amcan 2: Archwilio effeithiau dewisiadau bwyd ar iechyd a'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cymryd rhan mewn trafodaethau am fonteision bwyta ffrwythau a llysiau yn erbyn bwydydd wedi'u prosesu, gan ddefnyddio delweddau i egluro'r cysyniadau. Amcan 3: Anogwch y plant i feddwl yn feirniadol am eu gweithredoedd yn ymwneud â bwyd. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios lle gall plant ddewis rhwng bwydydd lleol a bwydydd wedi'u
--	---	---	--	--

	ac iechyd. Amcan 1: Dysgwch bwysigrwydd gwneud dewisiadau bwyd iach. Enghraifft Ymarferol: Trafodwch fanteision bwyta amrywiaeth o ffrwythau a llysiau, gan ddefnyddio delweddau neu eitemau go iawn i egluro gwahanol opsiynau. Anogwch y plant i roi cynnig ar fwydydd newydd. Amcan 2: Hyrwyddo arferion hylendid sy'n ymwneud â pharatoi a bwyta bwyd. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant am olchi dwylo cyn bwyta a choginio, gan atgyfnerthu sut ma'r arferion		Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â bwyd ac amaethyddiaeth, megis "llaeth", "wy", "afal", neu "planhigyn". Gweithgaredd: Rhewch gyfleoedd i blant ymarfer ysgrifennu geiriau fel "wy" neu "planhigyn" yn Gymraeg a Saesneg. Gallant labelu lluniau o fwydydd neu anifeiliaid, neu greu eu straeon syml eu hunain yn ymwneud â bwyd. Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri syml yn hyrwyddo bwyta'n iach neu ffermio, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpwch y plant i		mewnforio, gan drafod effeithiau amgylcheddol eu dewisiadau.
--	--	--	--	--	---

	hyn yn helpu i'w cadw'n iach ac atal salwch. Amcan 3: Anogwch y plant i ystyried effaith amgylcheddol eu dewisiadau bwyd. Enghraifft Ymarferol: Trafod pwysigrwydd bwydydd lleol a thymhorol, gan egluro sut y gall dewis yr opsiynau hyn gefnogi ffermwyr lleol a lleihau ôl troed carbon.		greu posteri am fwydydd iach neu bwysigrwydd ffermio (e.e., "Bwytwch eich llysiau!" neu "Daw llaeth o wartheg"). Gallant ysgrifennu ymadroddion syml yn Gymraeg a Saesneg a darlunio eu posteri gyda darluniau o fwyd ac anifeiliaid.		
Cadwraeth Dwr (SUS9)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Anogwch y plant i	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol:	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd,	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cyfrif cynwysyddion ac	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin

archwilio priodweddau dŵr a'i bwysigrwydd trwy ddeunyddiau creadigol fel peintio, cerflunio, ac arbrofi gyda gwahanol gyfryngau. Creadigrwydd a Hunanfyneiant: Cefnogi plant i fynegi eu dealltwriaeth o gadwraeth dŵr trwy weithgareddau fel chwarae rôl, dawn, a chaneuon, gan eu helpu i gysylltu'n emosiynol ac yn greadigol â'r testun. Ymgysylltu a Mwynhad: Meithrin mwynhad mewn prosiectau creadigol cydweithredol ac	Hyrwyddo symudiad a chydsymud trwy chwarae dŵr, gweithgareddau mesur, a rasys cyfnewid sy'n canolbwyntio ar gadwraeth. Deall Emosiynau: Helpu plant i nodi teimladau am ddefnyddio dŵr a meithrin empathi tuag at y rhai y mae prinder dŵr yn effeithio arnynt. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau sy'n	Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin chwilfrydedd ynghylch sut mae dŵr yn cynnal bywyd yn yr amgylchedd lleol a'i bwysigrwydd ym mywyd beunyddiol. Deall Amser a Lle: Helpu plant i ddeall sut mae pobl bob amser wedi dibynnu ar ddŵr, yn y gorffennol a'r presennol, a sut mae	leithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwrandio, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau am gadwraeth dŵr a phwysigrwydd arbed dŵr ym mywyd beunyddiol. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â dŵr a'i gadwraeth,	adnabod faint o ddŵr a ddefnyddir. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn gwrthrychau cysylltiedig â dŵr ac adnabod patrymau mewn natur. Mesur Symbl: Mesur cyfaint dŵr a chymharu lefelau dŵr. Datrys Problemau a Rhesymu: Trafod ffyrdd o arbed dŵr ac archwilio pwysigrwydd cadwraeth dŵr.	chwilfrydedd am ffynonellau dŵr lleol a'r gylchred ddŵr wrth hyrwyddo ymwybyddiaeth cadwraeth. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Annog archwiliad creadigol o offer arbed dŵr ac arferion trin diogel. Sgiliau Technoleg Cynnar: Cyflwyno technoleg i wella dealltwriaeth a dogfennu ymdrechion cadwraeth dŵr. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng eu gweithredoedd
---	---	--	---	--	--

unigol, megis murluniau a chrefftau ar thema dŵr, i feithrin brwdfrydedd ynghylch cadwraeth dŵr a'i arwyddocâd.	ymwneud â dŵr, gan atgyfnerthu gwaith tîm mewn ymdrechion cadwraeth. Dewisiadau lach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid sy'n ymwneud â dŵr, gan hyrwyddo arferion sy'n cadw dŵr ac yn cefnogi llesiant.	defnyddio dŵr yn effeithio ar yr amgylchedd. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d: Anogwch y plant i fyfyrio ar eu defnydd eu hunain o ddŵr gartref a sut mae cymunedau ledled y byd yn profi dŵr yn wahanol. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Dysgwch blant am bwysigrwydd peidio â gwastraffu dŵr a'r rôl y gallant	gan helpu plant i adnabod geiriau a symbolau allweddol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn y	a chadwraeth dŵr, gan feithrin meddwl beirniadol am ddefnyddio dŵr yn gyfrifol.
--	---	---	---	--

		ei chwarae wrth ddiogelu ffynonellau dŵr ar gyfer y dyfodol.	Gymraeg a'r Saesneg.		
Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu dealltwriaeth o gadwraeth dŵr trwy weithgareddau chwarae rôl, fel smalio eu bod yn dïferion glaw mewn dawns neu actio stori am arbed dŵr. Enghraifft Ymarferol:	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud â chadwraeth dŵr. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau awyr agored sy'n dangos pwysigrwydd dŵr. Enghraifft	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd dŵr yn eu hamgylchedd lleol a sut mae'n cynnal bywyd. Enghraifft Ymarferol: Ewch â'r plant i arsylwi ar afonydd, pyllau, neu nentydd lleol, a	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwranddo): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am gadwraeth dŵr yn y Gymraeg a'r Saesneg, gyda phwyslais ar ddatblygu cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar storïau neu esboniadau am sut mae dŵr yn	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd, cyfrif, a chydabod meintiau sy'n gysylltiedig â chadwraeth dŵr. Amcan 1: Cyfrif cynwysyddion ar gyfer dŵr. Enghraifft Ymarferol: Rhowch gynwysyddion amrywiol i'r plant (e.e., cwpanau, poteli) a gofynnwch iddyn nhw gyfrif faint sydd ganddyn nhw wrth drafod sut rydyn ni'n eu defnyddio i storio	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am ddŵr yn yr amgylchedd naturiol trwy archwilio ymarferol. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i ffynonellau dŵr lleol, fel pyllau, nentydd, neu law. Enghraifft Ymarferol: Trefnu teithiau natur i arsylwi a thrafod rôl dŵr mewn ecosystemau, gan gynnwys sut mae planhigion ac

Arwain dawnnau lle mae plant yn dynwared y gylchred ddŵr (e.e., diferion glaw yn disgyn, ddŵr yn llifo mewn afonydd) i fynegi pwysigrwydd ddŵr mewn ffordd hwyliog a rhyngweithiol. Amcan 2: Helpu plant i fynegi eu hemosiynau am ddŵr a'i gadwraeth trwy ganeuon neu adrodd straeon. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch gân syml am gadwraeth ddŵr, fel diffodd tapiau neu gasglu ddŵr glaw, i annog plant i feddwl yn greadigol am y camau y gallant eu cymryd i arbed ddŵr. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn	Ymarferol: Sefydlwch ardal chwarae ddŵr lle gall plant archwilio arllwys, sgwpio a throsglwyddo ddŵr. Trafod rôl ddŵr yn ein bywydau tra'n gwella sgiliau echddygol bras. Amcan 2: Meithrin cydsymud trwy weithgareddau sy'n cynnwys mesur ddŵr. Enghraifft Ymarferol: Darparwch gynwysyddion o wahanol feintiau a gofynnwch i'r plant ymarfer eu llenwi a'u gwagio, gan drafod sut y gallwn ddefnyddio ddŵr yn ddoeth. Mae hyn yn annog sgiliau echddygol manwl wrth iddynt reoli llif y ddŵr. Amcan 3: Hyrwyddo gweithgaredd corfforol trwy	siaradwch am sut mae angen ddŵr ar blanhigion, anifeiliaid a phobl i oroesi. Amcan 2: Anogwch y plant i sylwi ar sut mae ddŵr yn cael ei ddefnyddio mewn bywyd bob dydd a'r rôl mae'n ei chwarae yn y byd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Creu gweithgareddau sy'n ymwneud â ddŵr fel dyfrio planhigion neu lenwi baddonau adar, gan helpu plant i weld sut mae ddŵr yn hanfodol i fywyd. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a	cael ei ddefnyddio a pham mae arbed ddŵr yn bwysig. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog syml am ddŵr, fel un sy'n esbonio sut mae ddŵr yn cael ei ddefnyddio mewn gweithgareddau dyddiol (e.e., ymdrochi, yfed, dyfrio planhigion). Wedyn, gofynnwch i'r plant ddisgrifio'r hyn a ddysgon nhw yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan ddefnyddio geiriau fel "water" (ddŵr), "tap" (tap), a "save" (arbed). Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau eu hunain o ddefnyddio ddŵr gartref neu yn yr ysgol, fel golchi dwylo, brwsio dannedd, neu ddyfrio planhigion.	neu ddefnyddio ddŵr. Amcan 2: Adnabod faint o ddŵr a ddefnyddir. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch ddŵr ar gyfer gweithgaredd syml, fel dyfrio planhigion, a gofynnwch i'r plant amcangyfrif a chyfrif sawl cwpanaid o ddŵr a ddefnyddiwyd ganddynt. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau mewn cyd-destunau cadwraeth ddŵr. Amcan 1: Adnabod siapiau mewn gwrthrychau cysylltiedig â ddŵr. Enghraifft Ymarferol: Archwiliwch siapiau	anifeiliaid yn dibynnu ar ddŵr. Amcan 2: Meithrin dealltwriaeth o'r gylchred ddŵr. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch ddeunydd gweledol neu lyfrau stori syml i egluro'r gylchred ddŵr, gan annog plant i ddarlunio neu actio'r camau, fel anweddiad, anwedd, a dyddodiad. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o bwysigrwydd arbed ddŵr. Enghraifft Ymarferol: Cael y plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau lle maen nhw'n casglu ddŵr glaw mewn cynwysyddion neu'n mesur defnydd ddŵr mewn gwahanol weithgareddau, gan
---	---	--	--	--	---

profiadau creadigol. Amcan 1: Darparu cyfleoedd i blant gymryd rhan mewn gweithgareddau celf grŵp, megis creu murlun mawr o gylchred ddŵr neu olygfa ardd gyda phyllau, afonydd, a glaw. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch furlun cydweithredol lle mae plant yn ychwanegu elfennau fel cymylau, diferion glaw, afonydd, a phyllau at wal fawr, gan ganiatáu iddynt fynegi mwynhad trwy rannu profiadau creadigol. Amcan 2: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau crefft sy'n amlygu pwysigrwydd cadwraeth dŵr, fel gwneud crefftau sy'n gysylltiedig â dŵr neu adeiladu modelau arbed dŵr syml o ddeunyddiau wedi'u	gemau sy'n amlygu cadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch ras gyfnewid lle mae plant yn cludo dŵr o un lle i'r llall gan ddefnyddio sbyngau. Trafod sut mae gwastraffu dŵr yn effeithio ar yr amgylchedd ac atgyfnerthu pwysigrwydd ei warchod. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill sy'n ymwneud â dŵr a'i gadwraeth. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi teimladau am y defnydd o ddŵr a	helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Cyflwynwch y syniad bod pobl yn y gorffennol a'r presennol bob amser wedi bod angen dod o hyd i ffyrdd o gael mynediad at ddŵr a'i arbed. Enghraifft Ymarferol: Adroddwch straeon am sut roedd pobl yn arfer casglu dŵr o ffynhonnau neu afonydd yn y gorffennol o gymharu â thapiau modern mewn cartrefi. Amcan 2: Helpu plant i ddeall bod dŵr yn dod o natur, a'r ffordd rydyn ni'n defnyddio dŵr yn effeithio ar yr amgylchedd o'n	Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle mae'r plant yn siarad am sut maen nhw'n defnyddio dŵr yn eu bywydau bob dydd a ffyrdd y gallant arbed dŵr. Anogwch nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i fynegi eu syniadau. Amcan 3: Hyrwyddo gwranddo ac ymateb i gwestiynau am sut y gellir arbed dŵr a pham ei bod yn bwysig gwarchod yr adnodd naturiol hwn. Gweithgaredd: Gofynnwch gwestiynau syml i'r plant yn y Gymraeg a'r Saesneg, fel "Pam fod angen dŵr arnon ni?" neu "Sut gallwn ni arbed dŵr?" Anogwch	gwahanol gynwysyddion a ddefnyddir i ddyfrio planhigion (e.e. caniau dyfrio, jygiau) a thrafodwch eu siapiau. Amcan 2: Adnabod patrymau mewn natur.- ystyriwch ddŵr wedi rhewi Enghraifft Ymarferol: Arsylwch batrymau llif dŵr ym myd natur, fel nentydd neu byllau, ac anogwch y plant i ddisgrifio'r hyn a welant. Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr. Amcan 1: Mesur cyfaint dŵr. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch	drafod ffyrdd o ddefnyddio dŵr yn ddoeth. Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i archwilio cysyniadau cadwraeth dŵr yn greadigol. Amcan 1: Annog y defnydd o offer mesur ar gyfer gweithgareddau sy'n ymwneud â dŵr. Enghraifft Ymarferol: Darparwch gwpanau, jygiau a thwmffatiau i blant fesur ac arllwys dŵr, gan drafod sut i osgoi gwastraff yn ystod chwarae. Amcan 2: Defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu i greu dyfeisiau arbed dŵr.
---	--	---	--	---	--

hailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Cynlluniwch sesiwn grefftau hwyliog lle bydd plant yn creu celf ar thema dŵr, fel collage o arferion arbed dŵr (e.e. tap wedi'i ddiffodd, casgen law), gan annog mwynhad wrth ddysgu am gadwraeth.	chadwraeth. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl trafodaeth am sut mae dŵr yn hanfodol i fywyd, gofynnwch i'r plant sut maen nhw'n teimlo pan maen nhw'n gweld rhywun yn gwastraffu dŵr. Defnyddiwch awgrymiadau fel "Beth allwn ni ei wneud i helpu i arbed dŵr?" i hwyluso mynegiant emosiynol. Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu teimladau â phwysigrwydd arbed dŵr. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon am anifeiliaid neu blanhigion sy'n brwydro heb ddigon o ddŵr, gan drafod sut gallai hyn wneud i'r plant deimlo. Annog	cwmpas. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch i'r plant sut mae dŵr yn symud o'r awyr (glaw) i'r ddaear, i mewn i afonydd, ac yn y pen draw i'w cartrefi, gan eu helpu i ddeall y gylchred ddŵr. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Anogwch y plant i feddwl am sut mae eu teulu a'u cymuned yn defnyddio dŵr a sut y gallant gydweithio i'w	nhw i ateb yn y ddwy iaith, gan atgyfnerthu geirfa ddwyieithog sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â chadwraeth dŵr a dŵr, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau sy'n gysylltiedig ag arbed dŵr. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i lyfrau sy'n esbonio pwysigrwydd cadwraeth dŵr a sut mae dŵr yn cael ei ddefnyddio mewn bywyd bob dydd. Gweithgaredd:	gwpanau mesur i arllwys gwahanol symiau o ddŵr, gan annog y plant i gymharu'r cyfeintiau a thrafod pa un sydd fwy neu lai. Amcan 2: Cymharwch lefelau dŵr. Enghraifft Ymarferol: Llenwch wahanol gynwysyddion â dŵr a gofynnwch i'r plant gymharu lefelau'r dŵr, gan drafod pa gynhwysydd sy'n dal mwy neu lai o ddŵr. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr. Amcan 1: Trafod ffyrdd o arbed dŵr. Enghraifft Ymarferol:	Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant adeiladu mesuryddion glaw syml neu ddalwyr dŵr gan ddefnyddio poteli wedi'u hailgylchu, gan drafod sut mae'r dyfeisiau hyn yn helpu i arbed dŵr. Amcan 3: Dysgwch blant i ddefnyddio offer yn ddiogel wrth archwilio gweithgareddau cysylltiedig â dŵr. Enghraifft Ymarferol: Arddangos trin offer a deunyddiau yn ddiogel wrth gynnal arbrofion dŵr neu brosiectau celf, gan atgyfnerthu pwysigrwydd diogelwch wrth archwilio. Sgiliau Technoleg
---	---	---	---	--	---

	empathi tuag at y rhai y mae prinder dŵr yn effeithio arnynt. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o deimladau sy'n ymwneud â gwaith tîm mewn ymdrechion cadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae cydweithio i arbed dŵr (e.e. diffodd tapiau) yn gwneud i bawb deimlo'n dda. Atgyfnerthwch y syniad y gall gweithredu ar y cyd arwain at newid cadarnhaol. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu,	achub. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant siarad am sut maen nhw'n defnyddio dŵr gartref (e.e., brwsio dannedd, golchi dwylo) a sut gallan nhw weithio gyda'u teuluoedd i arbed dŵr trwy ddiffodd tapiau pan nad oes angen. Amcan 2: Archwiliwch sut mae gwahanol bobl a chymunedau ledled y byd yn wynebu heriau o ran mynediad at ddŵr. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio straeon neu ddelweddau o bobl mewn gwledydd eraill sy'n gorfod teithio'n bell i	Darllenwch lyfr yn Gymraeg a Saesneg am ddŵr, gan ddangos lluniau o ffynonellau dŵr (e.e., afonydd, llynnoedd, tapiau) a thrafod sut y gallwn ddefnyddio llai o ddŵr. Anogwch y plant i adnabod geiriau allweddol fel "tap" (tap) neu "dŵr" yn y ddwy iaith. Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau a lluniau sy'n ymwneud â dŵr a'i gadwraeth, gan eu hannog i gysylltu delweddau â geiriau. Gweithgaredd: Dangoswch luniau o dapiau dŵr, diferion glaw, neu afonydd ochr yn ochr â geiriau Cymraeg a Saesneg i'r plant. Gofynnwch iddyn nhw baru'r lluniau	Cyflwyno senarios (e.e., amser bath neu olchi dwylo) ac annog plant i awgrymu ffyrdd o ddefnyddio llai o ddŵr, gan feithrin meddwl beirniadol. Amcan 2: Archwiliwch bwysigrwydd dŵr a'r gwahanol fathau Enghraifft Ymarferol: Cael y plant i drafod pam mae arbed dŵr yn hanfodol, gan eu hannog i feddwl am effaith eu gweithredoedd ar yr amgylchedd.	Cynnar Amcan Dysgu: Archwiliwch dechnoleg sylfaenol i ddysgu am gadwraeth dŵr. Amcan 1: Cyflwyno plant i offer digidol syml sy'n arddangos cadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch apiau neu fideos sy'n briodol i'w hoedran sy'n arddangos awgrymiadau arbed dŵr, gan annog trafodaethau ar yr hyn a ddysgwyd ganddynt. Amcan 2: Anogwch y plant i gofnodi eu hymdrechion cadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant ddefnyddio camerâu neu dabledi i dynnu
--	---	---	---	--	--

	rhannu, ac empathi, trwy weithgareddau sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn prosiectau sy'n ymwneud â dŵr. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgaredd grŵp lle bydd y plant yn creu poster am gadwraeth dŵr. Mae hyn yn meithrin cydweithio ac yn eu dysgu sut i gydweithio ar gyfer nod cyffredin. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu gwybodaeth am arferion cadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant rannu syniadau ar sut y gallant arbed dŵr gartref neu yn	gael dŵr, gan feithrin empathi a dealltwriaeth o faterion dŵr byd-eang. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Helpu plant i ddeall bod gwastraffu dŵr yn annheg i eraill ac yn niweidiol i'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant trwy weithgareddau (fel diffodd tapiâu neu arbed dŵr yn ystod chwarae) am sut y gall gweithredoedd bach wneud gwahaniaeth	gyda'r geiriau cywir (e.e., "tap" (tap), "glaw" (glaw)) ac ymarfer dweud y geiriau yn uchel. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr, megis "dŵr", "arbed", a "tap". Gweithgaredd: Creu cardiau geiriau gyda geirfa syml sy'n ymwneud â dŵr (e.e., "tap", "dŵr", "glaw") yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru'r cardiau â lluniau o ddŵr ac ymarfer darllen y geiriau yn uchel. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu		lluniau o'u harferion arbed dŵr gartref neu yn yr ysgol, gan rannu eu canfyddiadau â'u cyfoedion. Amcan 3: Dysgwch blant i feddwl yn feirniadol am rôl technoleg mewn rheoli dŵr. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall technoleg ein helpu i arbed dŵr, fel mesuryddion clyfar neu apiau sy'n olrhain defnydd dŵr, gan feithrin sgysiau am ddefnydd cyfrifol. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng defnyddio dŵr a gweithredoedd cadwraeth. Amcan 1: Cyflwyno
--	---	---	--	--	---

	yr ysgol. Anogwch nhw i wrando ar awgrymiadau ei gilydd a thrafod camau ymarferol y gallant eu cymryd gyda'i gilydd. Amcan 3: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd cefnogi ei gilydd mewn ymdrechion i arbed dŵr. Enghraifft Ymarferol: Yn ystod trafodaeth ystafell ddosbarth, anogwch y plant i atgoffa ei gilydd am ddiffodd tapiau wrth olchi dwylo. Mae hyn yn atgyfnerthu gofalu am eraill a gwaith tîm mewn ymdrechion cadwraeth. Dewisiadau Iach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau	mawr wrth arbed dŵr. Amcan 2: Annog plant i fod yn garedig â'r amgylchedd trwy ofalu am ffynonellau dŵr a pheidio â llygru afonydd, llynnoedd na chefnforoedd. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgareddau glanhau syml neu siaradwch am gadw ffynonellau dŵr yn lân ac yn rhydd o sbwriel, gan atgyfnerthu'r syniad o warchod y blaned	cynnar yn ymwneud â chadwraeth dŵr, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am arbed dŵr. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dealltwriaeth o gadwraeth dŵr trwy luniadu a gwneud marciau, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar yn ymwneud â dŵr. Gweithgaredd: Darparwch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant dynnu lluniau sy'n dangos ffyrdd o arbed dŵr, fel diffodd y tap wrth frwsio dannedd neu gasglu dŵr glaw. Anogwch nhw i labelu eu lluniadau gyda geiriau fel "water" (dŵr) a "tap" (tap) yn Gymraeg a	cysyniadau achos-ac-effaith syml yn ymwneud â chadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrofion, megis arsylwi ar y gwahaniaeth mewn twf planhigion gyda symiau amrywiol o ddŵr, i ddangos sut mae defnydd gofalus o ddŵr yn effeithio ar yr amgylchedd. Amcan 2: Annog trafodaethau ar ganlyniadau arferion dŵr gwastraffus. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios lle gall plant ddewis rhwng arferion gwastraffus a chadwraethol, gan drafod canlyniadau eu dewisiadau. Amcan 3: Meithrin myfyrdod ar weithredoedd
--	---	---	--	---

	sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud â chadwraeth dŵr, gan bwysleisio'r cysylltiad rhwng defnydd dŵr ac iechyd. Amcan 1: Dysgwch bwysigrwydd arbed dŵr ar gyfer iechyd personol ac amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae arbed dŵr yn helpu i gadw ein hamgylchedd yn iach ac yn cefnogi ein llesiant. Defnyddiwch ddelweddau gweledol i ddangos arferion arbed dŵr, fel cawodydd byrrach a diffodd tapiau. Amcan 2: Hyrwyddo arferion hylendid sy'n arbed dŵr. Enghraifft Ymarferol:		Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml sy'n ymwneud â chadwraeth dŵr, megis "arbed", "dŵr", neu "tap". Gweithgaredd: Rhowch gyfleoedd i'r plant ymarfer ysgrifennu geiriau sy'n ymwneud â dŵr fel "tap" (tap) neu "glaw" (glaw) yn Gymraeg a Saesneg. Gallant labelu lluniau neu greu posteri syml am arbed dŵr. Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri syml sy'n hyrwyddo cadwraeth dŵr, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpwch y plant i greu posteri gyda negeseuon		personol ar gyfer cadwraeth dŵr. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch drafodaeth ddosbarth lle bydd y plant yn rhannu syniadau ar sut y gallant arbed dŵr gartref ac yn eu cymunedau, gan gysylltu eu gweithredoedd ag effeithiau amgylcheddol ehangach.
--	--	--	--	--	---

	Dysgwch dechnegau golchi dwylo cywir i'r plant, gan bwysleisio pwysigrwydd diffodd y tap tra'n troi sebon i arbed dŵr. Amcan 3: Anogwch y plant i feddl yn feirniadol am eu defnydd o ddŵr a'u dewisiadau. Enghraifft Ymarferol: Creu siart syml lle gall plant olrhain eu harferion defnyddio dŵr gartref, gan eu hannog i nodi meysydd lle gallant arbed dŵr, fel baddonau byrrach neu ddefnyddio cwpan i rinsio.		cadwraeth dŵr syml, fel "Diffoddwch y tap!" neu "Arbed dwr!" Gallant ysgrifennu'r ymadroddion hyn yn Gymraeg a Saesneg a darlunio eu posteri gyda darluniau o ddŵr neu dapiau.		
Trafnidiaeth Gynaliadwy a Chynllunio Trefol (SUS10)					

Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Anogwch blant i archwilio cysyniadau trafnidiaeth a chynllunio trefol trwy gyfryngau creadigol, o luniadu a phaentio i wneud modelau, gan ganolbwyntio ar atebion cynaliadwy fel trafnidiaeth gyhoeddus a dinasoedd gwyrdd. Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Caniatáu i blant fynegi syniadau am drafnidiaeth a dinasoedd trwy chwarae rôl, adrodd straeon, a chaneuon, gan	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symud a chydsymud trwy chwarae egniol, gweithgareddau adeiladu, a senarios chwarae rôl yn ymwneud â thrafnidiaeth. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau am drafnidiaeth a byw mewn trefi, gan annog empathi at yr	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) - Archwilio'r Amgylchedd: Helpwch y plant i arsylwi ar wahanol fathau o gludiant a deall sut maen nhw'n effeithio ar yr amgylchedd lleol. - Deall Amser a	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwrando, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau am drafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio trefol. Sgiliau Darllen Cynnar:	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cyfrif gwahanol ddulliau o deithio ac adnabod meintiau mewn senarios yn ymwneud â thrafnidiaeth. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn seilwaith trafnidiaeth ac adnabod patrymau mewn amgylcheddau trefol. Mesur Syml: Mesur pellteroedd a chymharu meintiau cerbydau. Datrys Problemau a Rhesymu: Trafod dewisiadau	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd am ecosystemau a phwysigrwydd bioamrywiaeth a chadwraeth. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Hyrwyddo defnydd creadigol a chyfrifol o ddeunyddiau, gan amlygu arferion cynaliadwyedd. Sgiliau Technoleg Cynnar: Cyflwyno technoleg i gysylltu plant â materion byd-eang ac
--	---	---	--	---	---

hybu eu dealltwriaeth o sut mae pobl yn symud o gwmpas a rôl dewisiadau cynaliadwy. Ymgysylltu a Mwynhad: Meithrin mwynhad mewn gweithgareddau grŵp a thasgau creadigol, megis murluniau cydweithredol a chrefftau ar thema trafnidiaeth, gan helpu plant i ddysgu am gynaliadwyedd wrth gael hwyl.	amgylchedd a'r gymuned. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau am drafnidiaeth a chynllunio trefol, gan atgyfnerthu gwaith tîm a pharch at eraill. Dewisiadau Iach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid yn ymwneud â thrafnidiaeth, gan hyrwyddo dewisiadau gweithredol ac	Lle: Cyflwynwch y plant i'r newidiadau mewn trafnidiaeth dros amser a helpwch nhw i archwilio cynllun eu hardal leol. • Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Meithrin dealltwriaeth o sut mae eu teulu a'u cymuned yn	Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy, gan helpu plant i adnabod geiriau allweddol a delweddau yn y ddwy iaith. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar sy'n ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio	trafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio llwybrau syml.	annog defnydd cyfrifol. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd a'u heffaith amgylcheddol, gan feithrin meddwl beirniadol a chyfrifoldeb.
---	--	---	---	--	--

	ymwybyddiaeth amgylcheddol.	defnyddi o trafnidiaeth a mannau cyhoeddu s, a sut mae dewisiada u cynaliadw y yn effeithio ar eu hamgylch edd. • Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol : Dysgwch i blant y tegwch a'r caredigrw ydd sy'n gysylltiedig â	trefol, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn y Gymraeg a'r Saesneg.		
--	--------------------------------	---	---	--	--

		gwneud dewisiadau trafnidiaeth cynaliadwy a chynllunio mannau trefol ar gyfer dyfodol iachach.			
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Cyflwynwch y	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Helpu	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwranddo): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am drafnidiaeth	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd, cyfrif, a chydabod meintiau sy'n ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio trefol. Amcan 1: Cyfrif	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd ynghylch sut mae amgylcheddau trefol yn rhyngweithio ag ecosystemau naturiol trwy

plant i'r cysyniad o gludiant a gofodau trefol trwy luniadu, peintio, a gwneud modelau. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i ddefnyddio gwahanol ddeunyddiau (fel cardbord, paent, a chloi) i greu modelau o fysiau, beiciau, ffyrdd ac adeiladau, gan feithrin dealltwriaeth o sut mae dinasoedd yn cael eu cynllunio a sut mae trafnidiaeth yn gweithio. Amcan 2: Caniatáu i blant arbrofi gydag ystod o gyfryngau (e.e., paent, collage, neu deganau adeiladu) i ddylunio eu dinasoedd cynaliadwy eu hunain, gan ganolbwyntio ar opsiynau trafnidiaeth werdd fel lonydd beiciau a thrafnidiaeth gyhoeddus. Enghraifft Ymarferol:	corfforol yn ymwneud â chludiant cynaliadwy a chynllunio trefol. Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn chwarae egniol sy'n dangos gwahanol ddulliau o deithio. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch gwrs rhwystrau sy'n dynwared dulliau teithio amrywiol (cerdded, beicio, sgwter). Mae hyn yn annog symudiad ac yn helpu i ddatblygu sgiliau echddygol bras. Amcan 2: Meithrin sgiliau echddygol manwl trwy weithgareddau adeiladu. Enghraifft Ymarferol: Darparwch	plant i adnabod gwahanol fathau o gludiant yn eu hardal leol, gan gynnwys cerdded, beicio, bysiau a cheir. Enghraifft Ymarferol: Ewch â'r plant am dro o amgylch yr ardal leol i arsylwi ar wahanol fathau o gludiant a thrafodwch sut mae pobl yn mynd o un lle i'r llall. Amcan 2: Anogwch y plant i feddwl am sut mae trafnidiaeth yn effeithio ar yr amgylchedd, fel llygredd aer a sŵn. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch gymhariaeth syml rhwng cerdded neu feicio a theithio mewn car, gan amlygu	gynaliadwy a chynllunio trefol yn Gymraeg a Saesneg, gan bwysleisio cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar storïau neu esboniadau am wahanol ddulliau o deithio a sut y gellir eu defnyddio'n gynaliadwy. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog am opsiynau trafnidiaeth fel cerdded, beicio, neu ddefnyddio bysiau. Trafodwch bwysigrwydd defnyddio'r moddau hyn i gadw'r amgylchedd yn lân. Gofynnwch i'r plant rannu eu meddyliau yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan ddefnyddio	gwahanol ddulliau o deithio. Enghraifft Ymarferol: Darparwch gerbydau tegan (e.e., ceir, beiciau, bysiau) a gofynnwch i'r plant gyfrif faint o bob math sydd ganddynt, gan drafod pa rai sy'n cael eu defnyddio ar gyfer trafnidiaeth gynaliadwy. Amcan 2: Adnabod meintiau mewn senarios yn ymwneud â thrafnidiaeth. Enghraifft Ymarferol: Gosodwch ardal chwarae syml gyda ffyrdd ac adeiladau, gan ganiatáu i blant gyfrif faint o gerbydau sydd ar y ffordd neu faint o bobl sy'n aros mewn safle bws. Siapiau a Phatrymau	archwilio ymarferol. Amcan 1: Cyflwyno plant i blanhigion ac anifeiliaid lleol mewn lleoliadau trefol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch deithiau cerdded i arsylwi sut mae planhigion ac anifeiliaid yn addasu i fywyd y ddinas, gan drafod sut mae mannau gwyrdd, fel parciau, yn cefnogi bioamrywiaeth. Amcan 2: Meithrin dealltwriaeth o bwysigrwydd coed a mannau gwyrdd mewn cynllunio trefol. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant blannu hadau neu eginblanhigion, gan esbonio sut mae coed yn helpu i lanhau'r aer a darparu
---	--	---	--	---	--

Darparu cyflenwadau celf i blant i greu mapiau neu fodelau dychmygol o ddinasoedd cynaliadwy, gan amlygu llwybrau beic, llwybrau cerdded, a pharciau, i'w cyflwyno i syniadau cynllunio trefol ecogyfeillgar. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu syniadau am drafnidiaeth a dinasoedd trwy chwarae rôl, gan esgus bod yn gynllunwyr dinasoedd, yn yrwyr bysiau, neu'n feicwyr. Enghraifft Ymarferol:	ddeunyddiau fel blociau neu eitemau wedi'u hailgylchu i adeiladu cerbydau bach neu ddinasluniau. Mae hyn yn hybu creadigrwydd ac yn gwella cydsymud echddygol manwl wrth i blant drin gwrthrychau. Amcan 3: Hyrwyddo gweithgaredd corfforol trwy senarios chwarae rôl. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch "gêm draffig" lle mae plant yn cymryd eu tro fel cerbydau, cerddwyr, a goleuadau traffig, gan ddysgu sut i symud yn ddiogel mewn amgylchedd trefol wrth ddatblygu cydsymudiad.	manteision aer glanach ac amgylchoedd tawelach. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Cyflwyno plant i sut mae trafnidiaeth wedi newid dros amser, o gerdded a cherbydau'n cael eu tynnu gan geffylau i geir a threnau modern. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch luniau neu fideos o gludiant hen a newydd, gan helpu plant i ddeall dilyniant	geiriau fel "beic", "bus" (bws), a "walk" (cerdded). Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau gyda chludiant, fel sut maen nhw'n cyrraedd yr ysgol neu eu hoff ffyrdd o deithio. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle bydd y plant yn rhannu sut maen nhw'n teithio i wahanol leoedd. Anogwch nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i fynegi eu syniadau a'u profiadau. Amcan 3: Hyrwyddo gwranddo ac ymateb i gwestiynau am ddulliau trafnidiaeth gynaliadwy a phwysigrwydd cynllunio ein	Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau mewn cyd-destunau trafnidiaeth a chynllunio trefol. Amcan 1: Adnabod siapiau yn y seilwaith trafnidiaeth. Enghraifft Ymarferol: Archwiliwch siapiau arwyddion ffordd, goleuadau traffig, a cherbydau, gan annog plant i ddisgrifio ac enwi'r siapiau y maent yn eu gweld. Amcan 2: Adnabod patrymau mewn amgylcheddau trefol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio blociau adeiladu i greu strwythurau, gan drafod patrymau yn nhrefniant adeiladau, ffyrdd, a pharciau.	cynefinoedd ar gyfer bywyd gwyllt. Amcan 3: Archwilio effaith dylunio trefol ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch ddiagramau neu fodelau syml i ddangos sut mae ffyrdd, adeiladau, a systemau trafnidiaeth gyhoeddus yn effeithio ar y byd naturiol, gan annog plant i feddwl am gydbwysedd mewn cynllunio trefol. Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer a deunyddiau syml i annog ymgysylltiad creadigol a phwrpasol â chysyniadau trafnidiaeth
---	---	---	---	---	---

Defnyddiwch chwarae rôl i alluogi plant i gynllunio "dinas" a phennu rolau fel gyrwyr bysiau, beicwyr a cherddwyr. Mae hyn yn hybu dealltwriaeth o sut mae pobl yn symud o gwmpas mewn mannau trefol a phwysigrwydd trafnidiaeth gynaliadwy. Amcan 2: Cefnogi plant i fynegi eu hemosiynau a'u meddyliau am gludiant trwy adrodd straeon, caneuon, neu brosiectau grŵp. Enghraifft Ymarferol: Crëwch gân neu ddawns am wahanol ddulliau o deithio (cerdded, seiclo, bysiau) i wneud dysgu'n hwyl, tra hefyd yn meithrin y cysyniad o gynaliadwyedd a chyfrifoldeb amgylcheddol.	Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl eraill sy'n ymwneud â thrafnidiaeth a byw mewn trefol. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi teimladau am wahanol ddulliau trafnidiaeth ac amgylcheddau trefol. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl stori am daith bws neu feic, gofynnwch i'r plant sut maen nhw'n teimlo am deithio yn y ffyrdd hynny. Defnyddiwch awgrymiadau fel "Beth sy'n gwneud i chi deimlon hapus neu'n ddiogel wrth deithio?"	dulliau cludiant dros amser. Amcan 2: Helpu plant i ddeall cynllun eu hardal leol, gan gynnwys strydoedd, parciau, a mannau cyhoeddus, a sut mae cynllunio trefol yn siapio eu hamgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch fap syml neu ewch am dro i archwilio nodweddion yr ardal leol, fel ffyrdd, mannau gwyrdd, a mannau lle mae pobl yn cerdded neu'n beicio. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu	mannau trefol. Gweithgaredd: Gofynnwch gwestiynau syml i'r plant yn Gymraeg ac yn Saesneg, fel "Sut gallwn ni deithio heb ddefnyddio ceir?" neu "Beth allwn ni ei wneud i wella ein tref?" Anogwch nhw i ateb yn y ddwy iaith, gan atgyfnerthu geirfa sy'n ymwneud â thrafnidiaeth a chynllunio trefol. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau yn ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio trefol, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau sy'n	Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau sy'n ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy. Amcan 1: Mesur pellteroedd. Enghraifft Ymarferol: Creu map syml o ddinas a chael plant i fesur y pellteroedd rhwng gwahanol leoliadau gan ddefnyddio unedau ansafonol (e.e., footsteps). Amcan 2: Cymharwch faint o gerbydau. Enghraifft Ymarferol: Darparwch gerbydau tegon o wahanol feintiau ac anogwch y plant i gymharu eu hyd a thrafod pa un sy'n fwy neu'n llai. Datrys	gynaliadwy. Amcan 1: Annog y defnydd o ddeunyddiau wedi'u hailgylchu i greu modelau trafnidiaeth gynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Darparwch focsys, poteli, a deunyddiau ailgylchadwy eraill i blant adeiladu eu cerbydau eu hunain neu systemau trafnidiaeth gyhoeddus, gan drafod sut y gall y dulliau trafnidiaeth hyn fod yn fwy ecogyfeillgar. Amcan 2: Defnyddio offer mapio syml i archwilio opsiynau trafnidiaeth leol. Enghraifft Ymarferol: Creu map sylfaenol o'r ardal leol, gan nodi llwybrau a
--	--	--	---	--	--

Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Darparu cyfleoedd i blant gymryd rhan mewn gweithgareddau celf grŵp lle moent yn dylunio elfennau o ddinas gynaliadwy (e.e., creu murlun mawr o ddinas gyda systemau trafnidiaeth). Enghraifft Ymarferol: Trefnu gweithgaredd murlun grŵp lle mae pob plentyn yn cyfrannu trwy ddarlunio neu beintio rhannau o ddinas, megis ceir, bysiau, coed, a lonydd beicio, gan annog cydweithio a mwynhad wrth fynegi syniadau yn greadigol. Amcan 2: Annog plant	Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu teimladau ag effaith dewisiadau trafnidiaeth ar yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall defnyddio beiciau neu gerdded wneud iddynt deimlo'n dda am helpu'r blaned. Anogwch nhw i feddwl am sut mae eu dewisiadau yn effeithio ar eu cymuned. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o deimladau sy'n ymwneud â rhannu a chydweithio mewn mannau trefol. Enghraifft Ymarferol: Hwyluswch drafodaethau am sut y gall rhannu mannau (fel parciau neu	hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Annog plant i feddwl am sut maen nhw a'u teuluoedd yn teithio, a sut mae hyn yn effeithio ar eu bywydau bob dydd a'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant rannu sut maen nhw'n cyrraedd yr ysgol neu'n ymweld â theulu, a thrafod sut y gall gwahanol opsiynau trafnidiaeth effeithio ar eu hiechyd a'r blaned. Amcan 2: Meithrin dealltwriaeth o sut mae cymunedau'n cydweithio i greu lleoedd diogel a	gysylltiedig â'r pynciau hyn. Amcan 1: Cyflwynwch y plant i lyfrau sy'n darlunio opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy amrywiol a'r syniad o gynllunio dinas oedd ar gyfer pobl a natur. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn Gymraeg a Saesneg sy'n cynnwys gwahanol ddulliau o deithio a mannau gwyrdd mewn ardaloedd trefol. Trafod termau allweddol fel "parc", "ffordd", a "llwybr", gan helpu plant i adnabod y geiriau hyn yn y ddwy iaith. Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau a lluniau sy'n ymwneud â thrafnidiaeth a mannau trefol, gan eu hannog i	Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau sy'n ymwneud â chludiant cynaliadwy a chynllunio trefol. Amcan 1: Trafod dewisiadau cludiant cynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios (e.e., teithio i'r ysgol) a gofyn i'r plant awgrymu pa ddulliau teithio sy'n fwy cynaliadwy, gan feithrin meddwl beirniadol. Amcan 2: Cynllunio lwybr syml. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant greu map o'u llwybr i'r ysgol, gan drafod pa strydoedd i'w dilyn a pham y gallai	dewisiadau trafnidiaeth, ac annog trafodaethau am sut i wneud teithio'n fwy cynaliadwy, fel cerdded neu feicio. Amcan 3: Hyrwyddo diogelwch a chyfrifoldeb wrth ddefnyddio offer. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant sut i drin offer yn ddiogel wrth greu eu modelau, gan drafod pwysigrwydd bod yn ofalus mewn amgylcheddau trefol. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwiliwch hanfodion defnyddio technoleg i ddysgu am gynllunio trefol a thrafnidiaeth
--	--	---	--	--	--

i fwynhau a chymryd rhan mewn gweithgareddau creadigol sy'n amlygu pwysigrwydd cynaliadwyedd mewn trafnidiaeth, fel tynnu lluniau o fannau gwyrdd neu wneud crefftau ar thema trafnidiaeth. Enghraifft Ymarferol: Creu sesiwn grefftau hwyliog lle mae plant yn adeiladu cerbydau ecogyfeillgar o ddeunyddiau wedi'u hailgylchu, fel gwneud bws neu feic o gardbord, hyrwyddo mwynhad tra'n cysylltu creadigrwydd ag arferion cynaliadwy.	lwybrau palmant) arwain at deimladau cadarnhaol a sut y gallant fod yn ystyriol o eraill wrth chwarae. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu, ac empathi, trwy weithgareddau sy'n ymwneud â chlodiant cynaliadwy a chynllunio trefol. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn prosiectau sy'n canolbwyntio ar dtrafnidiaeth a chynllunio trefol. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant gydweithio i greu	chynaliadwy i bobl fyw ynddynt, gan gynnwys trafnidiaeth a mannau trefol. Enghraifft Ymarferol: Siaradwch am sut mae teuluoedd, cymdogion ac aelodau o'r gymuned yn defnyddio mannau a rennir fel parciau, palmentydd a ffyrdd, a sut y gallant wneud yr ardaloedd hyn yn fwy diogel a gwyrddach. Ymwbyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Helpu plant i ddeall	gysylltu delweddau â geiriau. Gweithgaredd: Dangoswch i'r plant luniau o wahanol ddulliau teithio (beiciau, bysiau, cerdded) a nodweddion trefol (parciau, meysydd chwarae) ochr yn ochr â'r geiriau cyfatebol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Gofynnwch iddyn nhw baru'r lluniau gyda'r geiriau cywir ac ymarfer eu dweud yn uchel. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio trefol, megis "beic", "bws", "parc", a "ffordd". Gweithgaredd: Creu cardiau geiriau gyda geirfa yn ymwneud	rhai llwybrau fod yn well i'r amgylchedd.	gynaliadwy. Amcan 1: Cyflwyno offer digidol syml i gasglu gwybodaeth am opsiynau trafnidiaeth. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio apiau neu fideos sy'n briodol i'r oedran sy'n dangos gwahanol ddulliau o deithio a'u heffeithiau amgylcheddol, gan feithrin trafodaethau am ddewisiadau. Amcan 2: Annog defnydd creadigol o dechnoleg mewn prosiectau sy'n ymwneud â thrafnidiaeth. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant ddefnyddio tabledi neu ddyfeisiau digidol syml i greu cyflwyniad neu stori ddigidol am eu hoff
--	--	--	---	--	---

	map mawr o'u cymuned, gan drafod ble maen nhw'n byw a sut maen nhw'n symud o gwmpas. Mae hyn yn meithrin cydweithio a chyfathrebu. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu gwybodaeth am opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Cael plant i rannu profiadau o sut maent yn teithio (cerdded, beicio, defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus) a thrafod manteision pob dull. Anogwch wrando a pharchu safbwyntiau eich gilydd. Amcan 3: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd ystyried eraill mewn mannau	tegwch opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy, fel cerdded, beicio, a thrafnidiaeth gyhoeddus, wrth leihau llygredd a gwneud yr amgylchedd yn iachach i bawb. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant bod dewis cerdded neu feicio, pan fo'n bosibl, yn helpu i gadw'r aer yn lân ac yn gwneud yr ardal leol yn lle gwell i bawb. Amcan 2: Anogwch y plant i feddwl sut gallwn ni fod yn garedig â'r blaned trwy leihau'r defnydd o geir a chynllunio mannau trefol gwell, mwy cynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch	â thrafnidiaeth a chynllunio trefol yn Gymraeg a Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru'r geiriau â lluniau ac ymarfer eu darllen yn uchel. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy a chynllunio trefol, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am y pynciau hyn. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dealltwriaeth o gludiant cynaliadwy trwy luniadu a gwneud marciau, gan		ddull o deithio a pham ei fod yn gynaliadwy. Amcan 3: Dysgwch blant i feddwl yn feirniadol am rôl technoleg mewn trafnidiaeth drefol. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall technoleg helpu i wella systemau trafnidiaeth, fel apiau ar gyfer trafnidiaeth gyhoeddus neu gerbydau trydan, gan helpu plant i ddeall datblygiadau sy'n hybu cynaliadwyedd. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall sut mae penderfyniadau cynllunio trefol yn effeithio ar yr amgylchedd a'u
--	---	---	---	--	--

	trefol. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gallant fod yn garedig a pharchus at eraill wrth symud o gwmpas y gymuned (e.e., ildio i gerddwyr, bod yn amyneddgar wrth groesfannau). Atgyfnerthu'r syniad o ofal cymunedol. Dewisiadau lach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn ymwneud â thrafnidiaeth gynaliadwy ac amgylcheddau trefol, gan bwysleisio'r cysylltiad rhwng dewisiadau a lles. Amcan 1: Dysgwch fanteision cludiant	adrodd straeon neu chwarae rôl i egluro'r syniad y gall gwneud dewisiadau doeth ym maes trafndiaeth a chynllunio helpu i amddiffyn y ddaear ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.	ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar. Gweithgaredd: Darpwrch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant ddarlunio eu hoff ffordd o deithio neu ddylunio eu dinas ddefnyddol eu hunain. Anogwch nhw i labelu eu lluniau gyda geiriau fel "bus" (bws) neu "park" (parc) yn Gymraeg a Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â chcludiant cynaliadwy, megis "beic", "bws", a "ffordd". Gweithgaredd: Rhowch gyfleoedd i blant ymarfer ysgrifennu'r geiriau hyn, yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gallant		cymuned. Amcan 1: Cyflwyno cysyniadau achos-ac-effaith syml yn ymwneud â dewisiadau trafndiaeth. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrofion syml (fel cymharu'r defnydd o geir tegan â beiciau ar ffordd fodel) i ddangos sut mae gwahanol ddulliau o deithio yn effeithio'n wahanol ar yr amgylchedd. Amcan 2: Meithrin meddwl beirniadol am ddewisiadau trafndiaeth unigol a chyfunol. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios i'r plant eu trafod, megis effeithiau gormod o geir ar y ffordd yn erbyn defnyddio bysiau neu feiciau, gan hyrwyddo
--	--	---	--	--	---

	llesol ar gyfer iechyd. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut mae cerdded neu feicio yn helpu i gadw eu cyrff yn iach ac yn gryf. Defnyddio delweddau i ddangos gweithgareddau iach sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth. Amcan 2: Hyrwyddo arferion hylendid wrth ddefnyddio trafndiaeth gyhoeddus. Enghraifft Ymarferol: Dysgwch blant am olchi dwylo ar ôl chwarae tu allan neu cyn ac ar ôl defnyddio trafndiaeth gyhoeddus. Trafod pam mae hylendid yn bwysig, yn enwedig mewn		labelu eu lluniadau neu greu brawddegau syml am eu darluniau, fel "Dyma fy meic" neu "Rwy'n cerdded i'r parc." Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri syml sy'n hyrwyddo dewisiadau cludiant cynaliadwy, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpwch y plant i greu posteri gyda negeseuon fel "Ride a bike!" neu "Cymerwch y bws!" Gallant ysgrifennu'r ymadroddion hyn yn Gymraeg a Saesneg a darlunio eu posteri gyda delweddau perthnasol.		trafodaeth ar sut mae dewisiadau'n effeithio ar ardaloedd trefol. Amcan 3: Annog myfyrio ar gamau gweithredu cymunedol ar gyfer trafndiaeth gynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch drafodaeth ddosbarth lle bydd plant yn rhannu syniadau am sut y gallant deithio'n gynaliadwy yn eu bywydau eu hunain, gan gysylltu eu dewisiadau personol ag effeithiau cymunedol ehangach.
--	--	--	---	--	---

	mannau a rennir. Amcan 3: Anogwch y plant i feddl yn feirniadol am eu dewisiadau cludiant. Enghraifft Ymarferol: Creu siart syml lle gall plant olrhain sut maen nhw'n dod i'r ysgol (cerdded, beicio, ac ati) a thrafod manteision pob dull ar gyfer eu hiechyd a'r amgylchedd.				
Dinasyddiaeth / Cyfrifoldeb Byd-eang a Datblygu Cynaliadwy (SUS11)					
Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Caniatáu i blant archwilio cynrychioliadau gweledol a	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Hyrwyddo symudiad a	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth , Crefydd,	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cyfrif eitemau sy'n gysylltiedig â'r Nodau Datblygu Cynaliadwy ac	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd am ecosystemau a phwysigrwydd

mynegiadau creadigol o themâu byd-eang megis cynaliadwyedd, tegwch, a gofal am yr amgylchedd, gan ddefnyddio gwahanol ffurfiau a deunyddiau celf. Creadigrwydd a Hunanfyneiant: Annog plant i fynegi eu meddyliau a'u teimladau am ddinasyddiaeth fyd-eang trwy chwarae rôl, darlunio, canu, a dawnsio, gan feithrin empathi ac ymdeimlad o gyfrifoldeb dros y blaned. Ymgysylltu a Mwynhad: Canolbwyntio ar feithrin cyffro a	chydsymud trwy chwarae egniol, gweithgaredda u crefft, ac archwilio amgylcheddol. Deall Emosiynau: Helpu plant i adnabod teimladau am faterion byd-eang, gan feithrin empathi ac ymwybyddiaeth emosiynol. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio ar gydweithredu a rhannu mewn prosiectau sy'n ymwneud â dinasyddiaeth	Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Anogwch y plant i fod yn chwilfrydig am eu hamgylchedd a deall eu rôl wrth amddiffyn natur trwy weithredoedd syml. Deall Amser a Lle: Helpwch blant i archwilio sut mae pobl yn byw o gwmpas y byd a chyflwyno'r cysyniad o nodau byd-eang ar	leithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwrando, siarad, a dealltwriaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau am ddinasyddiaeth fyd-eang a'r Nodau Datblygu Cynaliadwy. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau sy'n ymwneud â'r Nodau	archwilio niferoedd yng nghyd-destun anghenion cymunedol. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau mewn symbolau diwylliannol ac adnabod patrymau mewn natur a gweithgareddau dynol. Mesur Symbl: Mesur eitemau sy'n gysylltiedig ag adnoddau byd-eang a chymharu meintiau eitemau diwylliannol. Datrys Problemau a Rhesymu: Trafod dewisiadau cyfrifol a chynllunio gweithgareddau sy'n hybu ymwybyddiaeth fyd-eang.	bioamrywiaeth a chadwraeth. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Hyrwyddo defnydd creadigol a chyfrifol o ddeunyddiau, gan amlygu arferion cynaliadwyedd. Sgiliau Technoleg Cynnar: Cyflwyno technoleg i gysylltu plant â materion byd-eang ac annog defnydd cyfrifol. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd a'u heffaith amgylcheddol,
---	---	---	--	---	---

chymryd rhan mewn gweithgareddau creadigol sy'n amlygu themâu cyfrifoldeb byd-eang, amrywiaeth, a chynaliadwyedd, gan helpu plant i fwynhau dysgu am eu rôl fel dinasyddion byd-eang.	fyd-eang, gan atgyfnerthu gwaith tîm a pharch. Dewisiadau iach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid sy'n gysylltiedig â chyfrifoldeb byd-eang, gan hyrwyddo dewisiadau ffordd iach o fyw ac ymwybyddiaeth amgylcheddol.	gyfer gwella'r blaned a bywydau. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd: Meithrin ymdeimlad o gysylltiad byd-eang, gan helpu plant i ddeall sut mae eu gweithredoedd yn effeithio ar eraill yn lleol ac yn fyd-eang. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Cyflwyno tegwch a charedigrwydd fel syniadau canolog, gan	Datblygu Cynaliadwy, gan helpu plant i adnabod geiriau allweddol a delweddau yn y ddwy iaith. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang a'r Nodau Datblygu Cynaliadwy, gan helpu plant i ymarfer ffurfio	gan feithrin meddwl beirniadol a chyfrifoldeb.
--	---	--	---	---

		ddysgu plant am bwysigrwydd rhannu adnoddau a gwarchod yr amgylchedd i bawb.	llythrennau a geiriau yn y Gymraeg a'r Saesneg.		
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Cyflwyno plant i symbolau gweledol a chynrychioliadau syml o'r Nodau Datblygu Cynaliadwy (e.e., heddwch, dŵr glân, neu ynni adnewyddadwy) trwy beintio, lluniadu, a	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae a gweithgareddau corfforol yn ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang a chyfrifoldeb. Amcan 1: Cael plant i gymryd	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Helpu plant i archwilio a gwerthfawrogi'r byd naturiol o'u cwmpas, gan annog synnwyr o ryfeddod am blanhigion, anifeiliaid a	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall, ac ymateb i drafodaethau am ddinasyddiaeth fyd-eang a'r Nodau Datblygu Cynaliadwy yn y Gymraeg a'r Saesneg, gan bwysleisio cyfathrebu	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio niferoedd, cyfrif, a chydabod meintiau sy'n gysylltiedig â Nodau Datblygu Cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang. Amcan 1: Cyfrif a chydabod meintiau sy'n gysylltiedig â'r Nodau Datblygu Cynaliadwy. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio delweddau (e.e.,	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol gydag archwiliad ymarferol, gan feithrin dealltwriaeth o gyfrifoldeb fyd-eang. Amcan 1: Meithrin diddordeb mewn amgylcheddau lleol

chrefftau. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch liwiau llachar a delweddau syml (fel haul ar gyfer ynni glân neu goeden ar gyfer diogelu'r amgylchedd) i helpu plant i ddeall cysyniadau sylfaenol cyfrifoldeb byd-eang. Amcan 2: Caniatáu i blant archwilio gwahanol ddeunyddiau a chyfryngau i fynegi syniadau sy'n ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang, megis tegwch, cymuned, a gofal am yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Creu collages gan ddefnyddio deunyddiau ailgylchadwy i gynrychioli syniadau o leihau gwastraff, gan feithrin creadigrwydd a dealltwriaeth o gyfrifoldeb	rhan mewn chwarae egniol sy'n dangos pwysigrwydd cymuned a chydweithio. Enghraifft Ymarferol: Trefnu gweithgaredd "Pentref Byd-eang" lle mae plant yn cynrychioli gwahanol wledydd trwy gemau symud, gan hyrwyddo sgiliau echddygol bras wrth ddysgu am amrywiaeth ddiwylliannol. Amcan 2: Meithrin sgiliau echddygol manwl trwy weithgareddau crefftio sy'n adlewyrchu themâu byd-eang. Enghraifft Ymarferol: Darparwch ddeunyddiau i blant greu baneri o wahanol wledydd, gan eu hannog i dorri,	chynefinoedd. Enghraifft Ymarferol: Ewch am dro natur mewn parc cyfagos, gan annog plant i arsylwi a siarad am yr hyn y maent yn ei weld, fel coed, adar, neu bryfed. Amcan 2: Cyflwynwch y syniad bod pawb yn rhannu'r blaned a bod gennym ni i gyd rôl i'w chwarae wrth ofalu amdani, gan gynnwys trwy gamau bach fel codi sbwriel neu ailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant mewn gweithgareddau syml fel didoli ailgylchu neu lanhau ardaloedd awyr agored i	dwyeithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar storïau neu esboniadau am y Nodau Datblygu Cynaliadwy a phwysigrwydd gofalu am y byd a'i gilydd. Gweithgaredd: Darllenwch stori ddwyieithog sy'n amlygu un neu fwy o SDGs, megis "Dim Tlodi" neu "Dŵr Glân a Glanweithdra." Trafodwch beth ma'r nodau hyn yn ei olygu a gofynnwch i'r plant rannu eu meddyliau yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan ddefnyddio geiriau fel "help" (cymorth), "dŵr", a "byd" (byd). Amcan 2: Cefnogi plant i siarad am eu profiadau yn ymwneud â	delweddau o fwyd, dŵr, addysg) i helpu plant i gyfrif eitemau sy'n gysylltiedig â nodau gwahanol, gan feithrin ymwybyddiaeth o'u pwysigrwydd. Amcan 2: Archwilio niferoedd yng nghyd-destun anghenion cymunedol. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch ardal chwarae gydag eitemau bwyd neu deganau sy'n cynrychioli adnoddau cymunedol, gan alluogi plant i gyfrif faint o adnoddau sydd ar gael ar gyfer cymuned gynaliadwy. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau yng	a byd-eang. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch deithiau cerdded natur lle bydd plant yn arsylwi ar blanhigion ac anifeiliaid gwahanol, gan drafod sut mae pob rhywogaeth yn chwarae rhan yn yr ecosystem a'i phwysigrwydd yn fyd-eang. Amcan 2: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o fioamrywiaeth a'i harwyddocâd. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno gweithgareddau sy'n amlygu amrywiaeth bywyd mewn gwahanol amgylcheddau, megis cymharu bywyd gwyllt lleol â bywyd gwyllt mewn rhannau eraill o'r byd, gan annog trafodaethau am gadwraeth.
--	---	---	---	---	---

amgylcheddol. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu meddyliau a'u teimladau am degwch, caredigrwydd, a chymuned trwy chwarae rôl, canu ac adrodd straeon. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio chwarae rôl i greu senarios lle gall plant esgus gofalu am yr amgylchedd neu helpu eraill, fel rhannu dŵr neu fwyd, annog empathi a dinasyddiaeth fyd-eang.	gludo ac addurno wrth ddatblygu eu sgiliau echddygol manwl. Amcan 3: Hyrwyddo gweithgareddau corfforol sy'n cyd-fynd â dewisiadau cyfrifol ar gyfer iechyd a'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch helfa drysor lle mae plant yn casglu eitemau (e.e., dail, cerrig) o fyd natur, gan drafod sut mae pob eitem yn cynrychioli agwedd ar yr amgylchedd y dylem ei warchod. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu hunain a theimladau pobl	ddangos sut y gallant ofalu am yr amgylchedd. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Helpu plant i ddeall bod pobl ledled y byd yn byw mewn amgylcheddau a chymunedau gwahanol, a bod y lleoedd hyn yn newid dros amser. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch luniau o wledydd neu amgylcheddau gwahanol i'r plant, gan drafod sut mae pobl yn	dinasyddiaeth fyd-eang, fel helpu eraill neu ofalu am yr amgylchedd. Gweithgaredd: Cynhaliwch drafodaeth grŵp lle mae'r plant yn rhannu ffyrdd y maen nhw'n helpu eraill neu'n cyfrannu at eu cymuned. Anogwch nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg i fynegi eu syniadau. Amcan 3: Hyrwyddo gwranddo ac ymateb i gwestiynau am y Nodau Datblygu Cynaliadwy a pha gamau y gellir eu cymryd i wneud gwahaniaeth cadarnhaol. Gweithgaredd: Gofynnwch gwestiynau syml i'r plant yn Gymraeg ac yn Saesneg, fel	nghyd-destun dinasyddiaeth fyd-eang. Amcan 1: Adnabod siapiau mewn symbolau diwylliannol. Enghraifft Ymarferol: Dangoswch y siapiau a geir mewn baneri neu arteffactau diwylliannol o bob rhan o'r byd i'r plant, gan drafod arwyddocâd y siapiau a'r patrymau hyn. Amcan 2: Adnabod patrymau mewn natur a gweithgareddau dynol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio deunyddiau naturiol (e.e., dail, cerrig) i greu patrymau, gan drafod sut mae'r rhain yn berthnasol i gynaliadwyedd amgylcheddol a bioamrywiaeth.	Amcan 3: Annog archwilio'r rhyng-gysylltiadau rhwng bodau dynol a natur. Enghraifft Ymarferol: Creu prosiectau syml lle mae plant yn ymchwilio i sut mae gweithredoedd dynol yn effeithio ar blanhigion ac anifeiliaid, gan hybu ymdeimlad o gyfrifoldeb am yr amgylchedd. Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer syml ac annog plant i ddefnyddio defnyddiau yn greadigol, yn ddiogel ac yn bwrpasol wrth ystyried arferion cynaliadwy. Amcan 1: Dysgwch blant i ddefnyddio offer sy'n cefnogi
---	---	---	--	--	---

Amcan 2: Annog hunanfyneigiant creadigol trwy ganiatáu i blant greu gwaith celf, caneuon, neu ddawnsiau wedi'u hysbrydoli gan themâu fel heddwch, cynladwyedd, a chydraddoldeb. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl dysgu am SDG (fel dŵr glân), anogwch y plant i dynnu llun neu beintio golygfa sy'n dangos sut y gall pobl helpu'r blaned, gan feithrin dealltwriaeth o'u rôl mewn stiwardiaeth fyd-eang. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn profiadau creadigol. Amcan 1: Creu prosiectau celf grŵp hwyliog a deniadol	eraill yng nghyd-destun dinasyddiaeth fyd-eang a chyfrifoldeb. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi teimladau sy'n ymwneud â materion byd-eang ac amrywiaeth ddiwylliannol. Enghraifft Ymarferol: Rhannwch straeon neu fideos am blant o wahanol rannau o'r byd a thrafodwch sut y gallen nhw deimlo am eu bywydau, gan annog empathi a dealltwriaeth emosiynol. Amcan 2: Helpu plant i gysylltu eu teimladau â phwysigrwydd caredigrwydd a chyfrifoldeb tuag at eraill. Enghraifft	byw'n wahanol mewn gwahanol leoedd a sut mae'r byd yn newid (e.e. tymhorau, twf). Amcan 2: Cyflwyno plant i'r cysyniad o nodau byd-eang fel y Nodau Datblygu Cynaliadwy, gan ganolbwyntio ar sut mae pobl ym mhobman yn cydweithio i amddiffyn y blaned a gwella bywydau. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch iaith syml i egluro sut mae pobl mewn gwahanol wledydd yn gweithio i sicrhau bod gan bawb ddŵr glân, bwyd a lloches, gan gysylltu hyn â nodau fel SDG 6 (Dŵr Glân a Glanweithdra) a SDG 2 (Dim	"Sut gallwn ni helpu ein ffrindiau?" neu "Beth allwn ni ei wneud i gadw ein planed yn lân?" Anogwch nhw i ateb yn y ddwy iaith, gan atgyfnerthu geirfa sy'n ymwneud â dinasyddiaeth ac ymwybyddiaeth fyd-eang. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau sy'n ymwneud â'r Nodau Datblygu Cynaliadwy, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau sy'n gysylltiedig â dinasyddiaeth fyd-eang. Amcan 1: Cyflwyno plant i lyfrau sy'n	Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau sy'n ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang. Amcan 1: Mesur eitemau sy'n ymwneud ag adnoddau byd-eang. Enghraifft Ymarferol: Darparu cynwysyddion amrywiol i fesur meintiau o ddŵr neu grawn, gan drafod pwysigrwydd yr adnoddau hyn mewn gwahanol rannau o'r byd. Amcan 2: Cymharu meintiau eitemau o wahanol ddiwylliannau. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch deganau neu wrthrychau o	archwilio a deall amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Darparwch chwyddwydrau a rhwydi syml i archwilio pryfed, gan drafod eu rolau yn yr ecosystem a'n cyfrifoldeb ni i'w hamddiffyn. Amcan 2: Meithrin creadigrwydd wrth ddefnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i greu celf neu brosiectau gan ddefnyddio eitemau wedi'u hailgylchu, gan feithrin y cysyniad o aildddefnyddio deunyddiau fel rhan o arferion cynaliadwy. Amcan 3: Hyrwyddo diogelwch a gofal wrth ddefnyddio
---	---	---	--	--	--

sy'n cysylltu â themâu byd-eang, gan helpu plant i deimlo'n gyffrous a chael eu cynnwys mewn trafodaethau am y byd ehangach. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch brosiect murlun grŵp lle mae plant yn cyfrannu at waith celf mawr sy'n cynrychioli gwahanol agweddau ar y Nodau Datblygu Cynaliadwy, fel ailgylchu, dŵr glân, neu gymorth cymunedol, gan feithrin ymdeimlad o greadigrwydd a chysylltiad cydweithredol. Amcan 2: Hyrwyddo mwynhad o weithgareddau creadigol sy'n amlygu amrywiaeth byd-eang, fel archwilio cerddoriaeth, dawns, a straeon o wahanol ddiwylliannau o amgylch y byd. Enghraifft Ymarferol:	Ymarferol: Trafod sefyllfaoedd lle gallant helpu eraill (e.e., rhannu teganau neu helpu ffrind) ac archwilio sut y gall y gweithredoedd hyn wneud i bawb deimlo'n dda. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o deimladau sy'n gysylltiedig â gwaith tîm mewn prosiectau cymunedol. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant mewn prosiect cymunedol syml (e.e. plannu hadau yng ngardd yr ysgol) a thrafod sut mae cydweithio yn gwneud iddyn nhw deimlo. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu:	Newyn). Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Anogwch y plant i feddl am eu lle yn y byd, eu cymuned, a'u perthynas â phobl gerllaw ac ymhell i ffwrdd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch glôb neu fap i ddangos ble mae gwahanol wledydd, gan helpu plant i weld sut rydyn ni i gyd yn gysylltiedig, ni waeth ble rydyn	darlunio gwahanol Nodau Datblygu Cynaliadwy a phwysigrwydd gofalu am eraill a'r amgylchedd. Gweithgaredd: Darllenwch lyfr yn y Gymraeg a'r Saesneg sy'n canolbwyntio ar themâu megis caredigrwydd, rhannu, neu warchod byd natur. Trafod termau allweddol fel "help" (cymorth), "share" (rhannu), a "daear" (daear) i helpu plant i adnabod y geiriau hyn. Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau a lluniau sy'n gysylltiedig â'r Nodau, gan eu hannog i gysylltu delweddau â geiriau. Gweithgaredd: Dangoswch ddelweddau i'r	wahanol wledydd, gan annog plant i gymharu meintiau a thrafod sut mae'r eitemau hyn yn cael eu defnyddio mewn diwylliannau gwahanol. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau sy'n ymwneud â dinasymddiaeth fyd-eang a chynaliadwyedd. Amcan 1: Trafod dewisiadau cyfrifol. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios lle mae'n rhaid i'r plant ddewis rhwng gweithredoedd gwahanol (e.e., ailgylchu yn erbyn taflu), gan eu hannog i feddl am ganlyniadau eu	deunyddiau. Enghraifft Ymarferol: Trafod pwysigrwydd gofalu am offer a deunyddiau a sut mae defnydd cyfrifol yn cyfrannu at gynaliadwyedd. Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwilio hanfodion defnyddio technoleg i wella dysgu a chwarae tra'n meithrin ymdeimlad o gyfrifoldeb byd-eang. Amcan 1: Cyflwyno technoleg sy'n cysylltu plant â materion byd-eang. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio apiau sy'n briodol i'w hoedran sy'n canolbwyntio ar
---	---	--	---	---	---

Cyflwyno caneuon neu ddawnsiau o wahanol ddiwylliannau i ddathlu amrywiaeth dinasyddiaeth fyd-eang, gan helpu plant i fwynhau dysgu am y byd trwy gelfyddydau creadigol.	Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu ac empathi trwy weithgareddau sy'n ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn prosiectau â thema fyd-eang. Enghraifft Ymarferol: Cael plant i gydweithio i greu murlun sy'n cynrychioli diwylliannau'r byd, gan atgyfnerthu cydweithredu a rhannu cyfrifoldeb am nod cyffredin. Amcan 2: Hyrwyddo rhannu a dealltwriaeth o wahanol ddiwylliannau. Enghraifft Ymarferol: Gwahoddwch y	ni'n byw. Amcan 2: Helpu plant i ddechrau deall bod eu gweithredoedd yn effeithio ar eraill, gan gynnwys pobl mewn rhannau eraill o'r byd. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio adrodd straeon i egluro sut y gall gofalu am ein hamgylchedd a rhannu adnoddau helpu pobl yn lleol ac yn fyd-eang, gan annog empathi at eraill. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg.	plant o'r eiconau SDG ochr yn ochr â'r geiriau cyfatebol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Gofynnwch iddyn nhw baru'r lluniau gyda'r geiriau cywir ac ymarfer eu dweud yn uchel. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â dinasyddiaeth ac ymwybyddiaeth fyd-eang, megis "help", "daear", a "rhannu". Gweithgaredd: Creu cardiau geiriau gyda geirfa yn ymwneud â'r Nodau Datblygu Cynaliadwy yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gofynnwch i'r plant baru'r geiriau â lluniau ac ymarfer eu darllen yn uchel.	dewisiadau. Amcan 2: Cynllunio gweithgareddau sy'n hybu ymwybyddiaeth fyd-eang. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant wrth gynllunio prosiect bach, fel gardd ddosbarth, gan drafod sut y gall fod o fudd i'w cymuned a chyfrannu at nodau byd-eang.	themâu dinasyddiaeth fyd-eang, fel ailgylchu neu warchod rhywogaethau sydd mewn perygl, gan annog plant i feddwl am eu rôl mewn cymuned fwy. Amcan 2: Annog dogfennu profiadau dysgu trwy dechnoleg. Enghraifft Ymarferol: Caniatáu i blant dynnu lluniau o'u harchwiliadau neu brosiectau natur a'u rhannu â'u cyfoedion, gan feithrin cyfathrebu a thrafodaeth am eu canfyddiadau a syniadau ar gyfer gweithredoedd cyfrifol. Amcan 3: Dysgwch blant i ddefnyddio technoleg yn gyfrifol. Enghraifft
---	--	--	---	---	--

	plant i rannu rhywbeth am eu cefndir diwylliannol eu hunain neu eu teulu, gan annog gwrando a pharchu profiadau amrywiol. Amcan 3: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd bod yn ddinasyddion cyfrifol yn eu cymuned. Enghraifft Ymarferol: Trafod y syniad o "ofalu am ein byd" a sut y gallant gyfrannu, megis codi sbwriel yn ystod chwarae awyr agored, gan atgyfnerthu eu rôl yn y gymuned. Dewisiadau lach: Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yn	Amcan 1: Cyflwyno'r syniad o degwch drwy helpu'r plant i ddeall bod pawb yn haeddu'r un cyfleoedd, fel dŵr glân, bwyd, ac addysg. Enghraifft Ymarferol: Siaradwch am sut nad oes gan rai plant mewn rhannau eraill o'r byd fynediad at bethau fel dŵr diogel neu ddigon o fwyd, ac esboniwch sut gallwn ni helpu trwy fod yn garedig a theg. Amcan 2: Anogwch y plant i feddwl am eu cyfrifoldeb i ofalu am y byd a'i gilydd drwy fod yn garedig â'r blaned a'r bobl sy'n ei rhannu. Enghraifft Ymarferol: Creu	Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang a'r Nodau Datblygu Cynaliadwy, gan gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am y pynciau hyn. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dealltwriaeth o ddinasyddiaeth fyd-eang trwy luniadu a gwneud marciau, gan ymarfer sgiliau ysgrifennu cynnar. Gweithgaredd: Darparwch ddeunyddiau lluniadu a gofynnwch i'r plant ddarlunio'r hyn y gallant ei wneud i		Ymarferol: Trafod sut y gall technoleg effeithio ar yr amgylchedd ac archwilio ffyrdd o'i ddefnyddio mewn modd ecogyfeillgar, megis arbed ynni wrth ddefnyddio dyfeisiau. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddechrau deall sut mae gweithredoedd yn achosi adweithiau yn eu harchwiliad o ddinasyddiaeth a chyfrifoldeb fyd-eang. Amcan 1: Cyflwyno cysyniadau achos-ac-effaith syml yn ymwneud ag effaith amgylcheddol. Enghraifft Ymarferol: Cynnal arbrofion sy'n dangos sut mae
--	---	---	--	--	--

	ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang a chyfrifoldeb, gan bwysleisio'r cysylltiad rhwng dewisiadau a lles. Amcan 1: Dysgwch fanteision gwneud dewisiadau ffordd iach o fyw iddyn nhw eu hunain ac i'r blaned. Enghraifft Ymarferol: Trafod arferion bwyta'n iach trwy archwilio bwydydd o wahanol ddiwylliannau, gan annog plant i roi cynnig ar fwydydd newydd, iach tra'n deall pwysigrwydd maeth. Amcan 2: Hyrwyddo arferion hylendid fel rhan o gyfrifoldeb personol a byd-eang. Enghraifft Ymarferol:	prosiect dosbarth sy'n canolbwyntio ar un SDG, fel plannu coed (SDG 15: Bywyd ar Dir) neu arbed dŵr (SDG 6: Dŵr Glân), gan ddysgu bod gweithredoedd bach yn cyfrannu at fyd gwell i bawb.	helpu eraill neu ofalu am yr amgylchedd. Anogwch nhw i labelu eu lluniau gyda geiriau fel "help" (cymorth) neu "earth" (daear) yn Gymraeg a Saesneg. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â dinasyddiaeth fyd-eang, megis "help", "rhannu", a "gofal". Gweithgaredd: Rhowch gyfleoedd i blant ymarfer ysgrifennu'r geiriau hyn, yn Gymraeg ac yn Saesneg. Gallant labelu eu lluniadau neu greu brawddegau syml am eu lluniadau, fel "Rwy'n helpu fy ffrindiau" neu "Rwy'n gofalu am y ddaear." Amcan 3: Anogwch		llygredd yn effeithio ar blanhigion neu anifeiliaid, gan ysgogi trafodaethau am bwysigrwydd gwneud dewisiadau cyfrifol ar gyfer y blaned. Amcan 2: Annog meddwl beirniadol am weithredoedd personol a'u heffeithiau byd-eang. Enghraifft Ymarferol: Creu senarios i'r plant eu trafod, fel sut mae sbwriel yn effeithio ar fywyd gwyllt, gan eu helpu i ddeall canlyniadau eu gweithredoedd. Amcan 3: Hyrwyddo myfyrio ar gamau gweithredu ar y cyd ar gyfer newid cadarnhaol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch drafodaeth ddosbarth lle gall
--	--	--	---	--	--

	Dysgwch dechnegau golchi dwylo cywir i blant, gan ei gysylltu ag atal salwch ynddynt eu hunain a'u cymunedau, a thrafodwch bwysigrwydd glendid mewn iechyd byd-eang. Amcan 3: Anogwch y plant i feddl yn feirniadol am eu dewisiadau mewn perthynas â'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Creu siart syml lle gall plant olrhain eu harferion dyddiol (e.e. ailgylchu, cerdded i'r ysgol) a thrafod sut mae'r dewisiadau hyn yn helpu eu cymuned a'r blaned.		y plant i greu arwyddion neu bosteri syml sy'n hyrwyddo'r Nodau Datblygu Cynaliadwy ac ymwybyddiaeth fyd-eang, gan ddefnyddio ysgrifennu a lluniadu. Gweithgaredd: Helpwch blant i greu posteri gyda negeseuon fel "Helpwch eich gilydd!" neu "Gofalu am ein planed!" Gallant ysgrifennu'r ymadroddion hyn yn Gymraeg a Saesneg a darlunio eu posteri gyda delweddau perthnasol.		plant rannu syniadau ar sut y gallant gyfrannu at ymdrechion cynladwyedd gartref ac yn eu cymuned.
Dysgu yn yr Awyr Agored a Chysylltiad â Natur (SUS12)					

Celfyddydau Mynegiannol Archwilio ac Arbrofi: Annog plant i ddefnyddio deunyddiau a chyfryngau naturiol i archwilio a mynegi eu profiadau o'r byd naturiol, gan ddatblygu ymwybyddiaeth synhwraidd a chreadigedd. Creadigrwydd a Hunanfynegiant: Cefnogi plant i fynegi eu hemosiynau a'u syniadau am natur trwy gelf, symudiad, cerddoriaeth, a chwarae rôl, gan feithrin cysylltiadau emosiynol a	Iechyd a Lles Datblygu Sgiliau Corfforol: Annog symud a chydsymud corfforol trwy chwarae egniol yn yr awyr agored a gweithgareddau creadigol. Deall Emosiynau: Helpu plant i fynegi a deall teimladau sy'n ymwneud â'u profiadau awyr agored a natur. Meithrin Perthynas: Canolbwyntio	Dyniaethau (gan gynnwys Hanes, Daearyddiaeth, Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg) Archwilio'r Amgylchedd: Meithrin cariad at natur trwy annog chwilfrydedd a rhyngweithio â'r byd naturiol trwy weithgareddau awyr agored ac arsylwi. Deall Amser a Lle: Cyflwynwch	Ieithoedd, Llythrennedd, a Chyfathrebu (gan gynnwys y Gymraeg ac Ieithoedd Rhyngwladol) Datblygu Llafaredd: Annog gwrando, siarad a deall yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy drafodaethau a gweithgareddau sy'n ymwneud â dysgu yn yr awyr agored. Sgiliau Darllen Cynnar: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau sy'n	Mathemateg a Rhifedd Deall Rhifau: Cyfrif ac adnabod meintiau o wrthrychau naturiol yn ystod gweithgareddau awyr agored. Siapiau a Phatrymau: Adnabod siapiau a phatrymau yn yr amgylchedd, gan feithrin chwilfrydedd am natur. Mesur Symbl: Mesur a chymharu maint, hyd a phwysau eitemau naturiol, gan wella sgiliau mesur ymarferol. Datrys Problemau a Rhesymu: Trafod a datrys heriau awyr agored, gan annog	Gwyddoniaeth a Thechnoleg Archwilio'r Byd Naturiol: Meithrin chwilfrydedd ac archwilio planhigion, anifeiliaid a ffenomenau naturiol. Defnyddio Offer a Deunyddiau: Cyflwyno offer a deunyddiau syml ar gyfer dysgu awyr agored diogel a chreadigol. Sgiliau Technoleg Cynnar: Archwilio technoleg i wella dysgu awyr agored a
--	--	--	--	--	--

chreadigol â'r amgylchedd. Ymgysylltu a Mwynhad: Hyrwyddo cyfranogiad gweithredol mewn gweithgareddau creadigol awyr agored sy'n dyfnhau mwynhad ac ymgysylltiad plant â byd natur, gan ddefnyddio celfyddydau mynegiannol i feithrin synnwyr o ryfeddod a llawenydd.	ar gydweithredu a rhannu trwy brosiectau cydweithredol a thrafodaethau ym myd natur. Dewisiadau iach: Cyflwyno cysyniadau iechyd a hylendid sy'n gysylltiedig â dysgu yn yr awyr agored, gan hyrwyddo arferion a dewisiadau iach.	y plant i gylchoedd natur, gan eu helpu i ddeall sut mae eu hamgylchedd yn newid dros amser a lle maen nhw'n perthyn iddo. Archwilio Hunaniaeth a Pherthnasoed d: Dysgwch blant am eu cysylltiad personol â natur a'r gyd-ddibyniaeth rhwng popeth byw. Ymwybyddiaeth Foesol a Moesegol: Sefydlu	gysylltiedig â phrofiadau awyr agored, gan helpu plant i adnabod geiriau allweddol a gweledol yn y ddwy iaith. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Cefnogi gweithgareddau gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar sy'n ymwneud â dysgu yn yr awyr agored, gan helpu plant i ymarfer ffurfio llythrennau a geiriau yn y	meddwl a chynllunio rhesymegol.	dogfennu profiadau. Deall Achos ac Effaith: Helpu plant i ddeall y berthynas rhwng gweithredoedd a chanlyniadau trwy archwilio ac arbrofi.
---	---	---	--	--	--

		gwerthoedd cynnar stiwardiaeth amgylcheddol, gan helpu plant i ddatblygu caredigrwydd a chyfrifoldeb tuag at natur a phethau byw.	Gymraeg a'r Saesneg.		
Archwilio ac Arbrofi Amcan Dysgu: Anogwch y plant i archwilio amrywiaeth o ffurfiau celf, defnyddiau a chyfryngau. Amcan 1: Caniatáu i blant archwilio ffurfiau celf a ysbrydolwyd gan natur gan ddefnyddio deunyddiau naturiol	Datblygu Sgiliau Corfforol: Amcan Dysgu: Annog symud, cydsymud, a sgiliau echddygol manwl a bras trwy chwarae yn yr awyr agored a gweithgareddau corfforol yn ymwneud â natur.	Archwilio'r Amgylchedd Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am yr amgylchedd lleol, natur, a'r byd o'u cwmpas. Amcan 1: Meithrin ymdeimlad o ryfeddod ac archwilio trwy annog plant i arsylwi a	Datblygu Llafaredd (Siarad a Gwrando): Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar wrando, deall ac ymateb i drafodaethau am brofiadau dysgu awyr agored yn Gymraeg a Saesneg, gan bwysleisio	Deall Rhifau Amcan Dysgu: Annog archwilio rhifau, cyfrif, ac adnabod meintiau yng nghyd-destun dysgu yn yr awyr agored. Amcan 1: Cyfrif gwrthrychau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Ewch ar daith natur i gasglu dail, cerrig,	Archwilio'r Byd Naturiol Amcan Dysgu: Annog chwilfrydedd am blanhigion, anifeiliaid, a ffenomenau naturiol trwy archwilio ymarferol. Amcan 1: Meithrin synnwyr o ryfeddod ac ymholi am natur. Enghraifft

(e.e., dail, ffyn, a cherrig), gan eu helpu i ddatblygu ymwybyddiaeth synhwyrdd a meddwl creadigol. Enghraifft Ymarferol: Anogwch y plant i greu collages neu gerfluniau syml gan ddefnyddio gwrthrychau naturiol a ddarganfuwyd yn ystod gweithgareddau awyr agored, gan hybu archwiliad ymarferol o weadau a siapiau. Amcan 2: Darparu cyfleoedd i blant ddefnyddio amrywiaeth o gyfryngau (e.e. peintio, lluniadu, neu glai) i fynegi eu harsylwadau o fyd natur. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl taith gerdded natur yn yr awyr agored, gofynnwch i'r plant beintio neu dynnu llun o'r hyn a welsant, fel coed,	Amcan 1: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau awyr agored sy'n hybu symudiad corfforol. Enghraifft Ymarferol: Trefnu helfeydd sborionwyr natur lle mae plant yn cerdded, rhedeg, a dringo mewn lleoliad awyr agored diogel i gasglu eitemau naturiol fel dail a cherrig, gan wella sgiliau echddygol bras. Amcan 2: Meithrin sgiliau echddygol manwl trwy weithgareddau ymarferol gyda deunyddiau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Darparwch ddeunyddiau i blant greu celf gan ddefnyddio brigau,	rhyngweithio â'r byd naturiol trwy weithgareddau awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Ewch â'r plant ar deithiau natur i archwilio mannau gwyrdd lleol, gan eu hannog i arsylwi ar blanhigion, anifeiliaid, a phatrymau tywydd, ac i fynegi'r hyn y maent yn ei weld a'i deimlo. Amcan 2: Helpu plant i ddatblygu gwerthfawrogiad cynnar o natur a'r amgylchedd, gan gyflwyno'r cysyniad eu bod yn rhan o natur ac yn gallu chwarae rhan yn ei warchod. Enghraifft Ymarferol: Trefnu sesiynau chwarae awyr agored lle	cyfathrebu dwyieithog. Amcan 1: Anogwch y plant i wrando ar gyfarwyddiadau a straeon am weithgareddau awyr agored, gan feithrin dealltwriaeth ac ymgysylltiad. Enghraifft Ymarferol: Arwain taith natur ac adrodd stori am anifail neu blanhigyn lleol. Gofynnwch gwestiynau fel "Beth ydych chi'n ei weld?" neu "Sut maen teimlo?" ac annog ymatebion yn y ddwy iaith, gan ddefnyddio termau fel "coeden) a "blodyn". Amcan 2: Cefnogi plant i rannu eu profiadau eu hunain yn ymwneud â dysgu yn yr awyr agored	neu flodau, ac anogwch y plant i gyfrif a chymharu'r meintiau maen nhw'n eu darganfod. Amcan 2: Adnabod meintiau mewn chwarae awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgareddau awyr agored lle gall plant ddioli a chyfrif eitemau fel ffyn neu gonau pinwydd, gan feithrin dealltwriaeth o rifau mewn lleoliad naturiol. Siapiau a Phatrymau Amcan Dysgu: Cyflwyno siapiau sylfaenol ac annog adnabyddiaeth o batrymau a geir ym myd natur. Amcan 1: Adnabod siapiau yn yr amgylchedd.	Ymarferol: Ewch â'r plant ar deithiau natur i arsylwi ar fflora a ffawna lleol. Anogwch nhw i ofyn cwestiynau a rhannu eu harsylwadau am yr hyn maen nhw'n ei weld. Amcan 2: Cael plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau ymarferol sy'n hybu archwilio. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch ardd fach lle gall plant blannu hadau, eu dyfrio, ac arsylwi ar eu twf dros amser, gan feithrin chwilfrydedd am gylchredau bywyd planhigion. Amcan 3: Cyflwyno ffenomenau naturiol trwy brofiadau uniongyrchol. Enghraifft
--	--	--	--	---	---

blodau, anifeiliaid, neu batrymau tywydd, gan eu helpu i gysylltu eu profiadau â mynegiant creadigol. Creadigrwydd a Hunan-fynegiant Amcan Dysgu: Cefnogi mynegi syniadau ac emosiynau trwy weithgareddau creadigol fel arlunio, canu, dawnsio a chwarae rôl. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi eu teimladau am natur trwy chwarae rôl, symud, neu ddawns, gan eu helpu i gysylltu'n emosiynol â'r amgylchedd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgaredd "dawns natur" lle gall plant ddynwared symudiad coed yn y gwynt, anifeiliaid yn rhedeg, neu lif y dŵr,	dail, a blodau, gan eu hannog i dorri, gludo a threfnu eitemau wrth ddatblygu eu cydsymud echddygol manwl. Amcan 3: Hyrwyddo ymwybyddiaeth o ofod corfforol a symudiad trwy chwarae natur. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch gwrs rhwystrau gan ddefnyddio elfennau naturiol (boncyffion, creigiau) y gall plant eu llywio, gan eu helpu i ddysgu am ymwybyddiaeth ofodol a chydsymud. Deall Emosiynau: Amcan Dysgu: Helpu plant i adnabod a deall eu teimladau eu	gall plant ymgysylltu â deunyddiau naturiol fel dail, pridd a dŵr, gan eu helpu i ddeall sut mae'r rhain yn rhan o'r ecosystem. Deall Amser a Lle Amcan Dysgu: Cyflwynwch syniadau syml o'r gorffennol a'r presennol, a helpwch y plant i ddeall ble maen nhw'n byw ac yn perthyn. Amcan 1: Cyflwyno'r plant i'r cysyniad o dymhorau a chylchoedd byd natur, gan eu helpu i adnabod newidiadau yn eu hamgylchedd dros amser. Enghraifft Ymarferol: Crëwch	a byd natur. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl archwiliad awyr agored, cynhaliwch amser cylch lle gall y plant rannu'r hyn y maent wedi'i ddarganfod. Anogwch nhw gyda chwestiynau fel "Beth oedd eich hoff ran?" neu "Beth wnaethoch chi ddod o hyd?" Anogwch nhw i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg yn eu hymatebion. Amcan 3: Hyrwyddo gwranddo ac ymateb i syniadau a phrofiadau cyfoedion yn ystod gweithgareddau awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch weithgaredd grŵp lle mae plant yn	Enghraifft Ymarferol: Ewch ar helfa sborion siâp yn yr awyr agored, gan ofyn i'r plant ddod o hyd i wrthrychau sy'n cyfateb i siapiau penodol (e.e. cylchoedd, trionglaau) mewn natur. Amcan 2: Adnabod patrymau mewn amgylchoedd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Arsylwi patrymau mewn dail, blodau, neu draciau anifeiliaid, gan drafod a chreu eu patrymau eu hunain gan ddefnyddio deunyddiau naturiol. Mesur Syml Amcan Dysgu: Annog cymhariaeth o faint, hyd, pwysau, ac amser trwy weithgareddau awyr agored. Amcan 1: Mesur	Ymarferol: Cynhaliwch arbrofion awyr agored syml, fel arsylwi sut mae cysgodion yn newid trwy gydol y dydd neu gasglu dŵr glaw i weld sut maen newid mewn cynwysyddion gwahanol. Defnyddio Offer a Deunyddiau Amcan Dysgu: Cyflwyno offer syml ac annog plant i ddefnyddio defnyddiau yn greadigol, yn ddiogel ac yn bwrpasol. Amcan 1: Dysgwch blant i ddefnyddio offer sylfaenol ar gyfer archwilio awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Darparwch chwyddwydrau i blant archwilio dail,
--	---	--	---	---	---

gan fynegi eu profiadau o fod yn yr awyr agored trwy symudiadau creadigol. Amcan 2: Defnyddio cerddoriaeth a sain i helpu plant i fynegi eu profiadau o'r byd naturiol, gan ganiatáu iddynt gysylltu'n greadigol â'r amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Crëwch offerynnau syml o ddeunyddiau naturiol (e.e. ffyn, cerrig, neu gregyn) ac anogwch y plant i wneud synau sydd wedi'u hysbrydoli gan natur, fel glaw, cân adar, neu wynt, gan feithrin ymdeimlad o gysylltiad â synau eu hamgylchedd. Ymgysylltiad a Mwynhad Amcan Dysgu: Canolbwyntio ar ddatblygu mwynhad a chyfranogiad mewn	hunain a theimladau pobl eraill trwy brofiadau awyr agored. Amcan 1: Anogwch y plant i fynegi emosiynau sy'n gysylltiedig â'u profiadau ym myd natur. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl archwiliad awyr agored, trafodwch sut y gwnaeth gwahanol weithgareddau iddynt deimlo (hapus, llawn cyffro, tawelwch) a pham y gall bod ym myd natur ysgogi'r teimladau hyn. Amcan 2: Meithrin empathi trwy rannu profiadau natur gyda chyfoedion. Enghraifft Ymarferol: Gofynnwch i'r plant	siart tymhorol lle gall y plant arsylwi a chofnodi sut mae'r amgylchedd yn newid trwy gydol y flwyddyn, gan nodi pethau fel dail yn cwmpo, blodau'n blodeuo, neu newid tywydd. Amcan 2: Helpu plant i feithrin dealltwriaeth o'u hamgylchedd lleol, gan gyflwyno cysyniadau o le a pherthyn o fewn y byd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch fapiau i ddangos yr ardal o amgylch eu cartref neu ysgol, gan helpu plant i adnabod parciau lleol, afonydd, neu dirnodau naturiol eraill, ac egluro eu pwysigrwydd. Archwilio	gweithio gyda'i gilydd i adeiladu lloches natur fach. Anogwch nhw i drafod eu syniadau a gwrando ar ei gilydd, gan ddefnyddio ymadroddion yn y ddwy iaith. Sgiliau Darllen Cynnar: Amcan Dysgu: Cyflwyno llyfrau, straeon, a symbolau sy'n ymwneud â dysgu yn yr awyr agored, gan annog plant i ddechrau adnabod synau, llythrennau a geiriau sy'n gysylltiedig â natur. Amcan 1: Cyflwyno plant i lyfrau sy'n archwilio themâu natur, anifeiliaid, a gweithgareddau awyr agored.	eitemau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Defnyddio unedau ansafonol (fel dwylo neu draed) i fesur hyd ffyn neu uchder planhigion, gan hybu dealltwriaeth o fesuriad. Amcan 2: Cymharwch bwysau gwrthrychau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Casglwch wahanol gerrig neu ffrwythau a gofynnwch i'r plant ddyfalu ac yna mesurwch eu pwysau gan ddefnyddio graddfeydd syml. Datrys Problemau a Rhesymu Amcan Dysgu: Cefnogi plant i ddefnyddio rhesymeg sylfaenol i ddatrys problemau syml yn ymwneud â dysgu yn yr awyr	pryfed, neu bridd, gan eu helpu i ddysgu sut i drin offer yn ddiogel. Amcan 2: Annog defnydd creadigol o ddeunyddiau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Trefnwch sesiwn grefftio lle mae plant yn defnyddio eitemau fel cerrig, brigau a dail i greu celf, gan hybu creadigrwydd a gwerthfawrogiad amgylcheddol. Amcan 3: Hyrwyddo diogelwch a chyfrifoldeb wrth ddefnyddio offer a deunyddiau. Enghraifft Ymarferol: Trafod pwysigrwydd trin offer yn ofalus a glanhau deunyddiau ar ôl gweithgareddau, gan atgyfnerthu arferion diogel.
--	--	---	--	---	---

profiadau creadigol. Amcan 1: Creu profiadau celf awyr agored sy'n annog plant i ymgysylltu â'u hamgylchedd naturiol a'i fwynhau wrth fynegi eu creadigrwydd. Enghraifft Ymarferol: Sefydlwch orsaf beintio neu ddarlunio awyr agored lle gall plant greu celf tra'n ymgolli mewn natur, gan ganiatáu iddynt deimlo dylanwad yr amgylchedd ar eu proses creadigol. Amcan 2: Meithrin ymdeimlad o ryfeddod a chyffro trwy ddefnyddio adrodd straeon a chwarae rôl i archwilio'r byd naturiol, gan annog plant i gymryd rhan yn llawen mewn gweithgareddau celfyddydau mynegiannol. Enghraifft Ymarferol:	rannu eu hoff weithgareddau awyr agored neu leoedd ym myd natur, gan drafod pam mae'r profiadau hynny'n arbennig iddyn nhw a sut maen nhw'n teimlo am eu rhannu. Amcan 3: Hyrwyddo lles emosiynol trwy gysylltiad â natur. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno eiliadau ymwybyddiaeth ofalgar yn yr awyr agored, gan annog plant i eistedd yn dawel a gwranddo ar natur, gan eu helpu i adnabod a chyfleu eu teimladau o dawelwch neu hapusrwydd. Meithrin Perthynas: Amcan Dysgu:	Hunaniaeth a Pherthnasoedd Amcan Dysgu: Helpu plant i ddeall eu hunaniaeth eu hunain, eu teulu, a'u perthnasoedd ag eraill. Amcan 1: Anogwch y plant i archwilio eu cysylltiad personol â natur, gan eu helpu i ddeall eu bod nhw, fel planhigion ac anifeiliaid, yn rhan o'r byd naturiol. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant mewn plannu a gofalu am ardd, gan ddysgu hanfodion twf planhigion iddynt a meithrin ymdeimlad o gyfrifoldeb am	Enghraifft Ymarferol: Darllenwch stori ddwyieithog am antur natur, yn trafod geirfa allweddol fel "leaf" (dalen), "bug" (pebyll), ac "awyr". Gofynnwch i'r plant bwyntio at ddarluniau ac adnabod geiriau yn y ddwy iaith. Amcan 2: Cefnogi plant i adnabod symbolau ac arwyddion y deuir ar eu traws yn yr awyr agored, gan eu cysylltu â geiriau. Enghraifft Ymarferol: Creu helfa sborion gyda chardiau lluniau yn cynrychioli planhigion ac anifeiliaid lleol. Wrth i'r plant ddod o hyd i bob eitem, anogwch nhw i ddweud yr enw yn Gymraeg ac yn	agored. Amcan 1: Trafod atebion i heriau awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Cyflwyno senarios (e.e., dod o hyd i ffordd i gludo dŵr o un lle i'r llall) ac annog y plant i drafod syniadau am atebion posibl gan ddefnyddio adnoddau naturiol. Amcan 2: Cynllunio gweithgareddau awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant wrth gynllunio gweithgaredd awyr agored syml, fel gardd fach neu collage natur, gan drafod y camau a'r deunyddiau sydd eu hangen.	Sgiliau Technoleg Cynnar Amcan Dysgu: Archwilio hanfodion defnyddio technoleg i wella dysgu a chwarae yn yr awyr agored. Amcan 1: Cyflwyno dyfeisiau digidol syml i'w harchwilio. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch dabledi neu gamerâu i ddogfennu canfyddiadau awyr agored, fel tynnu lluniau o blanhigion neu anifeiliaid, gan annog plant i ddal a myfyrio ar eu profiadau. Amcan 2: Annog dysgu rhyngweithiol sy'n seiliedig ar dechnoleg. Enghraifft Ymarferol:
--	--	--	--	--	---

Defnyddio mannau awyr agored i lwyfannu chwarae rôl neu sesiynau adrodd stori syml lle gall plant actio cymeriadau o fyd natur (e.e. anifeiliaid, coed, neu rymoedd naturiol) ac ymgolli mewn chwarae dychmygus.	Canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau cymdeithasol, gan gynnwys cydweithredu, rhannu, ac empathi trwy weithgareddau awyr agored cydweithredol. Amcan 1: Annog gwaith tîm mewn chwarae awyr agored a phrosiectau. Enghraifft Ymarferol: Trefnu gweithgareddau grŵp fel adeiladu cuddfan syml gan ddefnyddio canghennau a dail, hyrwyddo cydweithrediad a chyfathrebu wrth iddynt gydweithio. Amcan 2: Meithrin rhannu a gofalu am yr amgylchedd. Enghraifft Ymarferol: Cynnwys plant mewn gweithgaredd	bethau byw. Amcan 2: Dysgwch i blant werth cydweithredu ym myd natur trwy archwilio perthnasoedd rhwng pethau byw, fel sut mae anifeiliaid yn dibynnu ar blanhigion neu sut mae bodau dynol yn dibynnu ar natur am adnoddau. Enghraifft Ymarferol: Defnyddiwch storïau syml neu arsylwadau natur i egluro cysyniadau fel sut mae gwenyn yn helpu blodau i dyfu trwy beillio, gan annog plant i weld y cysylltiadau rhwng popeth byw. Ymwybyddiaeth	Saesneg. Amcan 3: Anogwch y plant i adnabod a darllen geiriau syml sy'n ymwneud â dysgu yn yr awyr agored a byd natur. Enghraifft Ymarferol: Darparwch labeli ar gyfer gwahanol wrthrychau awyr agored (e.e., "roc" (cerrig), "stick" (dail), "grass" (glaswellt)) a chael plant i baru'r geiriau ag eitemau yn yr ardd neu'r maes chwarae. Sgiliau Ysgrifennu Cynnar: Amcan Dysgu: Cefnogi gwneud marciau, lluniadu, ac ysgrifennu cynnar yn ymwneud â phrofiadau dysgu awyr agored, gan	Defnyddio apiau addysgol sy'n ymwneud â natur a'r amgylchedd, lle gall plant ddysgu am wahanol rywogaethau neu ecosystemau trwy chwarae rhyngweithiol. Amcan 3: Datblygu dealltwriaeth o rôl technoleg wrth archwilio byd natur. Enghraifft Ymarferol: Trafod sut y gall technoleg ein helpu i ddysgu am yr amgylchedd, megis defnyddio apiau tywydd i olrhain amodau yn ystod chwarae awyr agored. Deall Achos ac Effaith Amcan Dysgu: Helpu plant i ddechrau deall sut mae gweithredoedd yn achosi adweithiau yn eu
---	--	--	---	---

	glanhau lle maen nhw'n casglu sbwriel mewn parc lleol, gan drafod pwysigrwydd gofalu am natur a sut mae'n helpu pawb. Amcan 3: Helpu plant i ddeall pwysigrwydd perthnasoedd ym myd natur. Enghraifft Ymarferol: Creu "cyloch natur" lle mae plant yn eistedd gyda'i gilydd yn yr awyr agored, yn rhannu straeon neu arsylwadau am blanhigion neu anifeiliaid, gan wella eu cysylltiadau cymdeithasol a'u dealltwriaeth o gymuned. Dewisiadau lach: Amcan Dysgu:	Foesol a Moesegol Amcan Dysgu: Cyflwyno cysyniadau syml o degwch, caredigrwydd, a da a drwg. Amcan 1: Helpu plant i ddeall bod ganddyn nhw rôl mewn gofalu am natur, addysgu gwerthoedd stiwardiaeth cynnar fel peidio â thoflu sbwriel, parchu anifeiliaid, a bod yn ystyriol o'u gweithredoedd yn yr awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Annog plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau syml fel codi sbwriel mewn parc neu sicrhau eu bod yn gadael mannau naturiol yn lân ar ôl	gynnwys dysgu ffurfio llythrennau a geiriau am natur. Amcan 1: Annog plant i fynegi eu dysgu yn yr awyr agored trwy luniadu a gwneud marciau. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl taith gerdded natur, darparwch bapur a chreonau i'r plant dynnu llun o'u hoff bethau a welsant. Anogwch nhw i labelu eu lluniadau gyda geiriau syml fel "tree" (coeden) neu "aderyn" (aderyn) yn y ddwy iaith. Amcan 2: Cefnogi plant i ymarfer ysgrifennu geiriau syml yn ymwneud â phrofiadau awyr agored a natur. Enghraifft Ymarferol: Creu dyddlyfr natur lle gall y plant		harchwiliad o natur. Amcan 1: Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o achos ac effaith trwy weithgareddau ymarferol. Enghraifft Ymarferol: Annog plant i blannu hadau ac arsylwi sut mae gwahanol amodau (dŵr, golau'r haul) yn effeithio ar dyfiant, gan atgyfnerthu'r berthynas rhwng gweithredoedd a chanlyniadau. Amcan 2: Annog arbrofi gyda defnyddiau naturiol. Enghraifft Ymarferol: Gadewch i'r plant arbrofi trwy gymysgu pridd â dŵr i weld sut mae'n newid cysondeb, gan eu helpu i ddeall sut mae gwahanol elfennau
--	--	--	--	--	---

	Cyflwyno cysyniadau sylfaenol o iechyd a hylendid yng nghyd-destun dysgu yn yr awyr agored a chysylltiad â natur. Amcan 1: Hyrwyddo arferion awyr agored iach. Enghraifft Ymarferol: Trafod manteision treulio amser yn yr awyr agored ar gyfer iechyd corfforol, gan annog plant i chwarae yn yr awyr agored yn rheolaidd i gael awyr iach ac ymarfer corff. Amcan 2: Dysgu arferion hylendid mewn lleoliadau awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Atgyfnerthu golchi dwylo ar ôl chwarae yn yr awyr agored, yn	chwarae, gan atgyfnerthu'r syniad y dylent warchod yr amgylchedd i bawb. Amcan 2: Meithrin ymdeimlad o garedigrwydd ac empathi tuag at y byd naturiol, gan helpu plant i weld pwysigrwydd gofalu am bethau byw, boed yn blanhigion, anifeiliaid, neu bobl eraill. Enghraifft Ymarferol: Creu gweithgareddau lle gall plant helpu i ofalu am anifeiliaid anwes y dosbarth, planhigion, neu ardd fach, gan eu dysgu i fod yn gyfrifol a charedig i bethau byw.	ddweud eu barn am yr hyn a welsant y tu allan. Helpwch nhw i ysgrifennu geiriau ac ymadroddion allweddol, fel "I saw a butterfly" yn Gymraeg ac yn Saesneg. Amcan 3: Anogwch y plant i greu arwyddion neu bosteri am eu profiadau dysgu awyr agored. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl prosiect grŵp, gofynnwch i'r plant greu poster am yr hyn a ddysgon nhw yn yr awyr agored. Gallant gynnwys lluniadau ac ysgrifennu ymadroddion syml fel "Rydym yn caru natur!" yn Gymraeg ac yn Saesneg.		yn rhyngweithio. Amcan 3: Hyrwyddo meddwl beirniadol trwy arsylwi. Enghraifft Ymarferol: Ar ôl sylwi ar ffenomen naturiol, fel byg yn symud mewn ymateb i olau, anogwch y plant i drafod beth maen nhw'n meddwl allai ddigwydd pe bai amodau'n newid (e.e., os caiff y golau ei ddiffodd).
--	---	--	--	--	--

	enwedig ar ôl archwilio natur (e.e., cyn byrbrydau), gan gysylltu hylendid ag iechyd a lles. Amcan 3: Annog dewisiadau bwyta'n iach sy'n gysylltiedig â natur. Enghraifft Ymarferol: Cyflwynwch drafodaethau am ffrwythau a llysiau sy'n tyfu mewn gerddi, ac os yn bosibl, cynhwyswch y plant wrth blannu hadau a gofalu am ardd fechan er mwyn deall o ble mae bwyd yn dod.				